Univerza v Ljubljani

Fakulteta za socialno delo

Kristina Ribić

SOOČANJE DRUŽIN IN POSAMEZNIKOV Z REVŠČINO\FINANČNO STISKO

Magistrsko delo

Ljubljana, oktober 2017

PODATKI O MAGISTRSKEM DELU

Ime in priimek: Kristina Ribić

Naslov magisterske naloge: SOOČANJE DRUŽIN Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO

Kraj: Ljubljana

Leto: 2017

Število strani: 107

Število prilog: 19

Število slik: 13

Mentor: Doc. dr. Srečo Dragoš

Ključne besede: družina, odnosi, socialna država, socialna politika, revščina, revni zaposleni, solidarnost, sočutje

POVZETEK:

Ogromno družin in posameznikov, se je nekoč in se tudi v današnjem času srečuje z revščino (finančnimi stiskami). A kaj je tisto, kar pravzaprav pripelje do tega, da se le-ti znajdejo na robu revščine. Danes vemo, da je ogromno dejavnikov, ki lahko pripelje do tega, da se je človek ali pa družina primorena soočati z revščino, na način kot ga pozna. Čemprav je stopnja revščine pri nas v porastu, moramo vedeti, da še danes veliko ljudi ne želi tega izpostavljati širši javnosti, saj so mnenja, da bodo zaradi tega izključeni iz družbe, stigmatizirani in tarče posmeha. Nova revščina danes prizadene ne samo tiste, ki so tik pod pragom revščine ampak se z njo soočajo vsi razredi in vpliva na celotno družbo. Čeprav je bila definicija revščine nekoč takšna, da se z njo soočajo brezposelni je današnja oblika nove revščine dokaz, da le-ta lahko prizadene tudi tiste, ki so zaposleni. Nizek dohodek, poslabšanje odnosa v družini, socialna politika, izobrazba, zaposlitev vse to so dejavniki, ki vplivajo na to, kako se bo družina ali pa posameznik soočal z revščino. Seveda je pojem revščine tudi danes zelo širok pojem in ga vsak izmed nas razume drugače, a cilj vseh, ki se soočajo z revščino (finančno stisko) je, da so posledice revščine čim manjše in da se kar se da dobro soočijo in borijo z revščino.

Kaj pa je tisto, kar jim lahko pomaga pri soočanju z revščino? Krepitev odnosa, varovalni dejavniki, borbenost, neformalna socialna mreža, vse to je tisto, kar družini in posameznikom blaži posledice pri soočanu z revščino (finančnimi stiskami).

Key words: Family, relationship, welfare state, social policy, poverty, poor employees, solidarity, commpasion

SUMMERY:

Many families and individuals have been, and still are, facing poverty today (financial distress). But what is what actually leads to the fact that they find themselves on the verge of poverty. Today we know that there are many factors that can lead to the fact that a person or a family is forced to deal with poverty in the way they knows it. However, the level of poverty in our country is on the rise, we must know that many people still do not want to expose this to the general public today, because they think that they will be excluded from the society, stigmatized and scammed. Today's poverty affects not only those who are just below the poverty threshold, but all classes face it and affects the whole society. Although the definition of poverty was once the sort that the unemployed face with it, today's form of new poverty is evidence that it can also affect those who are employed. Low income, a deterioration in family relationships, social policy, education, employment are all factors that influence how the family or the individual will face poverty. Of course, the notion of poverty is a very wide concept today and every one of us understands it differently, but the goal of all those who are facing poverty (financial distress) is that the consequences of poverty are as small as possible and that they can face each other well and struggle with poverty .

What is it that can help them cope with poverty? Strengthening relationships, safeguarding factors, fightingness, an informal social network, all this is what alleviates the consequences of poverty (financial distress) for the family and individuals.

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za socialno delo

Kristina Ribić

SOOČANJE DRUŽIN IN POSAMEZNIKOV Z REVŠČINO\FINANČNO STISKO

Magistrsko delo

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Ljubljana, oktober 2017

Zahvala

Zahvalila bi se svoji družini, partnerju in prijateljem, ker so ob meni zmeraj, ko jih potrebujem. Prav tako pa mi ne glede na vse zmeraj stojijo ob strani tudi takrat, ko bi sama že obupala. So moja gonilna sila in tisti, ki jih v svojem življenju najbol cenim.

Prav tako bi se rada zahvalila mentorju, Doc. dr. Sreču Dragošu, ker mi je nudil pomoč in nasvete pri pisanju in realizaciji magistrskega dela.

Zelo rada pa bi se zahvalila vsem družinam in posameznikom, ki so bili pripravljeni spregovoriti o revščini (finančnih stiskah) in so sodelovali pri moji raziskavi. Čeprav je bila tema raziskavalnega dela zelo osebna so bili pripravljeni svoje osebne izkušnje deliti z mano in širšo družbo.

PREDGOVOR

Med opazovanjem svoje okolice in pogovorom s svojimi bližnjimi sem ugotovila, da se je že ogromno ljudi srečalo s situacijami, ko v žepu ali denarnici niso imeli več kot evra (nekoč tolarja), da bi si kupili osnovne življenjske potrebščine. Srečevali so se s prikrajšanostjo na vseh področjih življenja, izključenostjo, stigmo in se naučili živeti z malo.

Za pisanje o tej občutljivi temi, ki je dandanes še zmeraj v precej veliki meri skrita ali anonimna očem širše družbe, me je spodbudila ravno moja družina, sorodniki, dobri prijatelji in okolje, v katerem živim. Ogromno ljudi, ki sestavljajo mojo širšo socialno mrežo se je vsaj enkrat v življenju srečalo s finančno stisko. Veliko družin, ki jih poznam, s katerimi se družim, vključno z mojo družino, so priseljenci iz držav nekdanje Jugoslavije. Nekateri so se v Slovenijo priselili še pred osamosvojitvijo, kot na primer moja družina, nekateri pa so priselili ne dolgo nazaj. Prav vsak izmed njih se je pri velikih življenjskih odločitvah moral spoprijeti s situacijo, ko so imeli zelo malo ali pa popolnoma nič, in iz tega ustvariti normalen vsakdan ali pa povprečno življenje.

Veliko ljudi se danes sprašuje ali izginja srednji povprečni razred (sloj) in ali bodo v Sloveniji ostali samo še siromašni (revni) in bogati, torej nižji in višji sloj, ki bo popolnoma spremenil življenja vseh nas.

A kje je meja? Kakšna je pravzaprav definicija revščine? Sklepam, da si prav vsak izmed nas za razliko od zgodovine pojem revščine danes predstavlja popolnoma drugače. Sama pojem revščine razumem kot življenjske situacije, ko ljudje nimajo denarja za hrano, prebivališče, za plačilo stroškov.

Starejše generacije so imele manj, a so z malo znale preživeti, medtem ko mladi danes težko preživijo z majhnimi prihodki, čeprav živijo s starši. Sama še zmeraj živim s starši in spoštujem ter cenim to, da mi pripomoreta pri preživljanju iz meseca v mesec. Če pa pomislim, da bi sedaj, ko sem še študent živela sama ali s partnerjem, bi bilo veliko težje, saj sam študentski prihodek, ki ga zaslužim, poleg partnerjevih prihodkov ne bi bil dovolj za povprečno življenje.

Kazalo vsebine

1.TEORETIČNI UVOD 1
1.1.DRUŽINA 1
1.1.1 DRUŽINA KOT SKUPINA 2
1.1.2 VLOGE 3
1.1.3 ODNOSI 6
1.2 SOCIALNA DRŽAVA in SOCIALNA POLITIKA 9
1.2.1 SOCIALNA VARNOST IN SOCIALNO VARSTVO 10
1.2.2 SOCIALNA DENARNA POMOČ 12
1.2.3 DRŽAVLJANSTVO 13
1.3 REVŠČINA IN NJENE DEFINICIJE, OPREDELITVE 14
1.3.1 ZAPOSLENI REVNI 16
1.3.2 DEJAVNIKI TVEGANJ PRI REVŠČINI ALI FINANČNEM POMANJKANJU 17
1.3.3 POSLEDICE REVŠČINE 19
1.3.4 SOOČANJE Z REVŠČINO 20
1.3.5. SOČUTJE 22
2.POBLEM 24
3. METODOLOGIJA 25
3.1 VRSTA RAZISKAVE 25
3.2 METODA ZBIRANJA PODATKOV 25
3.3 POPULACIJA IN VZOREC 25
3.4 ZBIRANJE PODATKOV 26
3.5 OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV 26
4.REZULTATI IN RAZPRAVA 27
4.1 IZOBRAZBA 27
4.1.1 VPLIV IZOBRAZBE 28
4.2 ZAPOSLITEV 30
4.3 DOHODEK 33
4.4 BREZPOSELNOST 34
4.4.1. POSLEDICE BREZPOSLENOSTI 35
4.5 POJEM REVŠČINE 36
4.6 SOOČANJE Z REVŠČINO 37
4.7 SOCIALNA POMOČ 40
4.8 POSLEDICE REVŠČINE 41

4.9 ODNOSI IN OBČUTKI 42
5.SKLEPI 44
6. PREDLOGI 46
7.VIRI IN LITERATURA....47
8.PRILOGE 51
8.1 Smernice za intervju 51
8.2 INTERVJU 51
INTERVJU 1 51
INTERVJU 2 53
INTERVJU 3 55
INTERVJU 4 57
INTERVJU 5 58
INTERVJU 6 59
INTERVJU 7 60
INTERVJU 8 62
8.3 TABELE KODRANJA 64
INTERVIJU 1....64
INTERVIJU 2....69
INTERVIJU 3....72
INTERVIJU 4....77
INTERVIJU 5....80
INTERVJU 6 82
INTERVIJU 7....84
INTERVIJU 8....86
8.4 OSNO KODIRANJE....90
8.5 ODNOSNO KODIRANJE....97

Kazalo slik

Slika 1: Izobrazba 27
Slika 2: Vpliv izobrazbe 28
Slika 3: Delovni status (zaposlitev) 30
Slika 4: Zaposlitev nekoč/danes 30
Slika 5: Zaščita delavcev danes (podrejenost) 32
Slika 6: Dohodki nekoč/danes 33
Slika 7: Posledice brezposelnosti 35
Slika 8: Pojem revščine 36
Slika 9: Soočanje z revščino 37
Slika 10: Varovalni dejavniki 38
Slika 11: Neformalna socialna mreža 39
Slika 12: Oblike socialne pomoči 40
Slika 13: Posledice revščine 41
Slika 14: Odnosi in občutki 42

1.TEORETIČNI UVOD

1.1.DRUŽINA

Zavedati se moramo, da je v današnjih časih, ko je tempo življenja prehiter, pomembno, kako se bomo spoprijeli in soočili z vsemi našimi ovirami, ki stojijo na poti. Še bolj pomembno pa je, da se moramo zavedati, da bomo brez pomoči drugih, bližnjih to težko izpeljali. Ljudje pravijo, da šele v času doživljanja stiske ugotoviš, kdo je tvoj pravi prijatelj, tvoja podpora, tvoja družina, ki ti stoji ob strani. Sklepam, da je zelo in nujno potrebno izpostaviti neformalno socialno mrežo, predvsem najožje člane družine, ki so prvi steber stabilnosti pri posamezniku ali družini, ki se sooča s finančnimi stiskami ali revščino.

Berger in Luckmann pravita (Čačinovič, 1998, str. 23–24), da je družina prvi socialni sistem, v katerem se otrok rodi in živi. Družinski sistem s svojimi značilnostmi vpliva na to, kakšna bo osebnost otroka v njegovih fazah razvoja. Torej, v družini je zelo pomembna primarna socializacija otroka, kjer otrok pridobi osnovne veščine za soočanje s svetom. Statistični urad Republike Slovenije navaja, da je »družina življenjska skupnost oseb v okviru zasebnega gospodinjstva«.

V sklop le-teh vključuje tipe družine, ki pa so:

- zakonski par z otroki;
- enostarševske družine (mama z otroki, oče z otroki);
- zunajzakonski partnerji (z otroki, ali brez otrok);
- istospolne partnerske skupnosti (z otroki, ali brez otrok) (Dolenc, 2016, str. 43).

Švab in Urek (Rener idr., 2006, str. 134) pravita, da sama definicija družine mora biti danes čim manj diskriminatorna in izključujoča, saj v današnjem času poznamo že ogromno oblik, poleg nekoč »popolnih« nuklearnih dvostarševskih heteroseksualnih družin. Danes so te nove drugačne družinske skupnosti imenujejo »alternativne« ali »nekonvencionalne«, tudi netradicionalne. S tovrstnimi oznakami »drugačnih«, odstopajočih družin, se samoumevno določa, da te družine spadajo v drugi razred in imajo drugačen status, ki jih v družbi pomanjša, stigmatizira, označuje za drugačne v primerjavi z modelom normalne, heteroseksualne družine.

Organizacija združenih narodov (OZN) je poskušala oblikovati čim bolj enotno in ne izključujočo se definicijo, ki ne poudarja drugačnasti, ampak poudarja enakovrednost in priznavanje vseh vrst družin. Definicija navaja, da »pojem družine predstavlja vsaj en odrasel

človek ali skupina ljudi, ki skrbi za otroka, in je kot taka (družina) prepoznana v zakonodaji ali običajih držav članic«. Bistvo in cilj te definicije je poudarek na skrbi otroka (Rener idr., 2006, str. 16).

Če pa se poglobimo v razmišljanje, kaj je družina, kaj je njena naloga, kakšne vloge imajo člani družine in kakšni so njihovi medsebojni odnosi, lahko ugotovimo, da je podpora in (po)moč, ki jo nudi družina, neprecenljiva in zagotovo zelo pomembna. Prav tako je družina ogromnega pomena tudi takrat, ko se srečuje s finančnim stiskami ali pa se sooča z revščino. Družine so tudi takrat velikokrat s strani družbe tretirane kot drugorazredni, manjvredni.

1.1.1 DRUŽINA KOT SKUPINA

Družino kot skupino članov uvrščamo med majhne skupine. Vendar za razliko od majhnih skupin lahko rečemo, da je družina bolj specifična, bolj povezana skupina od drugih majhnih skupin. Družino moramo seveda gledati kot celoto, a nikakor ne smemo pozabiti, da jo sestavljajo različni člani, ki v družino vsekakor prinesejo svoj delež. Družina je pravzaprav skupina s krvno vezjo in z zgodovino, skupina medsebojne povezanosti, vsak njen član pa se mora naučiti, kako biti skupaj z družino kot eno in kako biti odvisen le od samega sebe. V družini se nikakor ne sme zanemariti občutkov, čustvovanj in mnenja vsakega izmed članov družine. Zanemarjanje le-teh lahko povzroči trenja, ki pripelje do ločitve družine kot skupine. Posledično seveda pripelje tudi do spremembe odnosov, ko družina nikoli več ni enaka (Čačinovič Vogrinčič, 1998, str. 129).

Družina kot skupina, je po mnenju nekaterih zelo pomembna tudi pri soočanju s finančnimi stiskami ali revščino, saj pri večini starši vztrajajo v vsakdanjih borbah ravno zaradi njih, zaradi otok, katerim želijo nuditi čim bolj ugodno otroštvo s čim manj spremebami ob pomanjkanju financ. Velikokrat je tako, da stiske prerastejo v ogromne zakonske krize polne prepirov, zato se ob vsej tej borbi nekateri starši odločijo za ločitev, ki pa stanje, ki že tako ni dobro, še dodatno poslabša in povzroča nove travme. Čeprav so ljudje mišljenja, da ne more biti slabše po ločitvi oz. razvezi, pa se vseeno lahko pride samo še do poglabljanja v revščino, ob kateri obupani starši pomislijo tudi na najslabše in se prepustijo obupu, stiskam, depresiji.

Verjetno nas večina misli, da so razlogi za ločitve odnosi in interakcije med partnerjema, vendar lahko rečemo, da je poleg okolja, družbe, poročnostnega trga, etnične pripadnosti, ekonomskega statusa itd. tudi to eden izmed razlogov za ločitev. Same osebne značilnosti zakoncev in pa interakcijski vzorci, ki jih imata partnerja v zakonu, sta tista dva dejavnika, ki tveganje za ločitev samo še povečata in pospešita. Če so vzorci interakcije med partnerjema usmerjene v vzajemnost

in stopnjevanja negativnih čustev kot so odmik, zanikanje, molk in obtožbe partnerja, je to vodilo za neuspeh v zakonu in posledično propad zakona. Domnevam, da bi partnerja zmeraj morala imeti neke skupne interese, hobije, prijatelje, saj so le-ti kot vez, ki krepi njun odnos in interakcijo, v nasprotnem primeru pa nasprotje interesov pripelje do oddaljevanja. Ko se ljudje odločijo za sklepanje zakonske zveze, je potrebno, da se zavedajo, da se skozi zakon učijo, spreminjajo, prilagajajo, sklepajo kompromise s svojim partnerjem. To včasih spodbuja dvom, da niso več enaki kot nekoč, a to spremembo pozitivno sprejmejo, saj jih gradi v smislu boljšega partnerja, starša. A v primeru, da se eden od partnerjev v zakonu ni sposoben osebno prilagoditi in včasih popustiti, lahko pomeni, da to pelje v propad zakona. Sama ločitev ima seveda velik vpliv na partnerja, a se premalokrat zavedamo, da so tihe žrtve, na katere ima ločitev največji vpliv, ravno otroci (Walsh, 2003, str. 99).

1.1.2 VLOGE

Definicija družine v socialno-psihološkem pomenu kot male skupine strukturo same družine razume kot, da jo sestavljajo trajne vloge vsakega člana družine. Same vloge v družini, pa se oblikujejo glede na moč, delitev dela, glede na to, kako člani družine komunicirajo ter kakšen čustven odnos imajo eden do drugega in do same družine kot skupine (Čačinovič Vogrinčič, 1998, str. 158).

Lidza povzema Čačinovič Vogrinčič (1998, str. 159) in opisuje, kakšne morajo biti značilnosti vlog v družinski skupini. Družina mora biti definitivno povezana in pa enostavna, spoštovati in ohranjati je potrebno generacijske razlike med otroki in ostalimi člani, da le-ti ne bi izgubili spoštovanja do starejših. Prav tako pa ne smemo zanemariti pristajanja na spolne vloge, ki vsem omogoča ustvarjanje družine in kasneje varnost ter spreminjanje. Vzpostavljanje koalicije staršev pa je nujno potrebna, za izoblikovanje intergracije otroka.

Strinjam se s tem, kar pravi Nastran Ule (2000, str.78), da se »socialna vloga posameznika gradi na napetosti, kako posameznik vlogo igra navzven in tem, kaj ta isti posameznik misli in doživlja znotraj sebe«. Od vsakega člana družine je seveda pričakovano, da bo sprejel in za svoje vzel pričakovanja in norme družine, ki vsebuje ustrezen socialni položaj tega člana. Posamezniki v družini med drugim pokažejo vzorce vedenja, pričakovanja, norme, le-ti pa se lahko spreminjajo, medtem ko se socialna vloga gradi s soglasjem drugih članov družine.

Vloge otrok pa posledično lahko povežemo tudi z navezanostjo na enega ali obeh od staršev ter ostale člane družine. Cvetek (2010, str.74–75) navaja Ainswortha in druge avtorje, ki pravijo, da so pričakovanja oziroma cilji vsakega starša **varna navezanost**, za katero je značilna prilagodljivost otrokovega vedenja. Otroku se ni težko igrati popolnoma sam, lahko pade v jok in se jezi, protestira, ker ni mame, a ob materinem prihodu hitro postane dobre volje, se potolaži in z mamo zopet vzpostavi stik. Za varno navezanost so značilne čustvena spontanost in ustreznost otrokovega odzivanja. Nemalo ljudi pravi, da se ob prihodu novega člana v družino malce pozabi na partnerja, saj otrok zahteva svoj čas in pozornost. Otrok starše preizkuša, oziroma želi ugotoviti, kakšna je njihova dostopnost zanj, saj so konec koncev starši tisti, ki so otrokova varna osnova, iz katere lahko otrok posledično spoznava in raziskuje okolje. Ta vrsta navezanosti otroka nauči življenja tudi v prihodnosti. Otrok, ki je varno navezan, bo ob vsakršni stiski družine, kot član le-te, občutil potrebo in dolžnost, da skupaj prebrodijo vse ovire.

Pravo nasprotje temu tipu navezanosti otroka, pa so ostali tipi navezanosti: ambivalenta, izogibajoča, dezorganizirana. Vsi ti tipi navezanosti otroka pa pri njegovi vlogi in občutenju pripadnosti v družini onemogočajo občutek varnosti in navezanosti na starša. S tem razlogom jih naštevamo pod nevarne navezanosti otroka, saj odnos mame do otroka pri nevarni navezanosti ni skrben in otrokom ne zada občutka varnosti, pripadnosti družini (Cvetek 2010, str. 75). Ambvalentna (anksiozna) navezanost je vrsta navezanosti, pri kateri je otrok ves čas usmerjen z delčkom pozornosti na mamo. Tak otrok se težko posveti sebi, saj se na vsak materin gib odziva s stisko, strahom, paniko in ga je zelo težko potolažiti. Otrok s to vrsto navezanosti izraža jezo in je vidno pasiven, njegove reakcije pa so burne, lahko bi rekli tudi pretirane. Razlog zakaj otrok postane ambivalentno navezan pa se skriva v neprimerni negi otroka in nepredvidljivosti. (Cvetek, 2010, 75–76). Izogibajoča navezanost otroka se kaže takrat, ko otrok ne pokaže nobenih znakov ali čustev ob mamini prisotnosti, osredotočen je na svoje delo in igro. Prav tako se niti ne odziva vidno na prihod ali odhod mame. Znotraj njega pa je ogromno zadržanih čustev, občutkov stisk, ki je ne želi vidno izražati. Mati otroka, ki je izogibajoče navezan, je pogosto nedostopna za otroka in njegova čustva ter zavrača njegovo navezanost. Otrok je s strani mamine nege zanemarjen in s potlačenimi čustvi prepuščen sam sebi. Lahko rečemo, da je njegova neodzivnost znak obrambe in zaščite (Cvetek 2010, str. 75).

Cvetek (2010, str.76) pravi, da dezorganizirana navezanost sprva ni bila opisana v spisih Ainsworthove, ampak sta jo kasneje opisala Main in Hesse in pomeni dezorganizirano navezanost, pri kateri otrok hkrati joče, teče stran, išče mamo, jo odžene in kasneje zopet kliče k sebi. Vzrok razvoja takšne vrste navezanosti je v nezavednem grozečem vedenju staršev. Otroci

so robotsko nagnjeni k tem, da pri svojih starših iščejo varnost in tolažbo. To je tudi razlog, zakaj se dezorganizirana navezanost pri otroku kaže kot bližanje-zbliževanje in izogibanje-oddaljevanje.

Domnevam, da vloge in oblike navezanosti pomenijo veliko v smislu, kako se bo otrok v odraslosti odzval na prepreke ali ovire in ali se bo z njimi znal soočiti. Kako bo otrok kot član družine sprejel ali se izognil svoji nalogi ter kako bi se soočil s finančno stisko ali revščino.

Navezanost odraslih pa opisujeta Hazan in Shaver. Cvetek (2010, str. 77) povzema in pravi, da je navezanost odraslih bolj dvosmerna navezanost oz. »dvosmerna cesta«, saj sta oba odrasla navezana eden na drugega (npr. starša, partnerja). Včasih sta anksiozna, drugič pa nudita eden drugemu varno zavetje, toplino in občutek skrbi eden za drugega. Ambivalentna ali anksiozna navezanost se pri navezanosti odraslih velikokrat pokaže kot preokupiranost, kjer je anksioznost visoka, izogibanje pa nizko. Izogibajoča navezanost pri odraslih pa je poimenovana kot odklanjajoča. Cvetek (2010, str.79) pravi, da Bartholomew odklanjajočo navezanost deli še na dve različni kategoriji in sicer »zavračujoče-izogibajoča« navezanost odraslih, za katere je značilna »visoka stopnja izogibanja in nizka stopnja anksioznosti«. Pri zavračujoče-izogibajoči navezanosti gre za to, da se odrasla oseba doživlja kot pozitivno, medtem ko druge ljudi okoli sebe vidi in doživlja negativno. Odrasli s to obliko navezanosti si želijo biti samostojni in neodvisni, ob tem pa so pravi čustveni roboti, saj ob čustvenem odnosu z drugo odraslo osebo občutijo nelagodje. Bartholomew je drugo obliko navezanosti poimenovala »boječo« (prestrašeno), izogibajočo navezanostjo odrasle osebe. Ta oblika pomeni navezanost odraslega, kjer sta tako anksioznost kot izogibanje prisotna na zelo visoki stopnji. To pomeni, da odrasla oseba svojo navezanost čuti tako, da negativno doživlja sebe in vse ljudi okoli sebe. Potrebno je vedeti, da si odrasli, ki so »prestrašeno-izogibajoče navezeni« želijo čustvene navezanosti na druge, vendar se te čustvene navezanosti hkrati bojijo (Cvetek 2010, str. 79).

Ugotovimo, da tako pri otrocih kot pri odraslih navezanost na druge ni tako enostavna in varna. Domnevam, da ima tu kar nekaj pomena tudi vzgoja staršev. Če bodo otroka pravilno vzgojili, negovali, mu dali občutek varnosti in skrbi, bo skozi varno navezanost z družino to vrsto navezanosti prenašal tudi v odraslo življenje.

Izpostavljanje teme navezanosti je ogromnega pomena tudi za področje ekonomsko prikrajšanih ali tistih tik pod mejo revščine, saj ob misli in skrbi, kako se rešiti finančne stiske, se kaj hitro lahko zapade v nevarno navezanost in kasneje oddaljeneost od drugih članov družine. Ko družina ni enotna, ko vsak od posameznikov ne sprejema svoje vloge, lahko posledično pride tudi do ločitve bodisi je to ločitev partnerskega odnosa ali pa odnosa z otrokom. Sam občutek varnosti, pripadnosti in odnosov, kjer je izpostavljanje čustev dovoljeno naredi vsako družino samo še močnejšo in bolj stabilno za soočanje s preprekami.

1.1.3 ODNOSI

Velik pomen v družini, daje tudi odnos med partnerjema. Odnos partnerskega življenja skozi njegovo trajanje in seveda ljubezen, sta ključnega pomena za ohranjevanje in vzdrževanje kvalitetnega zakona. Pomembno je vedeti, da je v naši kulturi ljubezen »pomemben temelj partnerstva« in pravimo, da je »ključni faktor partnerstva in zakona«, prav tako pa vodilo za dobre družinske odnose (Musek, 2010, str. 445).

Danes je vidno, da ogromno zakonov in partnerstev ne temelji več samo in izključno na ljubezni, ampak smo ljudje ob iskanju partnerjev poleg genetike osredotočeni tudi na skupne interese, hobije in podobnim pogledom na svet (Precht, 2010).

Musek (2010. str. 445) pravi, da je trajen odnos med partnerjema nujen za preživetje človeka in igra pomembno vlogo tudi v času vzgajanja potomcev. Takrat se partnerja, ki sta v vlogi starša, v veliki meri posvetita vzgoji otrok in pogosto zanemarita svoje potrebe.

Pojem dobrega, trajnega odnosa oz. zakona med partnerjema pogosto razumemo v povezavi z ljubeznijo in spolnostjo. Milivojević (2009) razdeli tri možne situacije v odnosu do spolnosti in ljubezni:

- »Seks kot telesna ljubezen«: pomeni, da osebe ne razlikujejo pojme, ampak jih razumejo, kot da se popolnoma skladajo. Posledično imajo spolne odnose le z ljubljeno osebo.

- »Seks je seks, ljubezen je ljubezen«: osebe pojma dojemajo kot popolnoma ločena. Tako do enega pojma razvijejo negativen odnos, medtem pa drugi pojem doživljajo pozitivno.

- »Seks in ljubezen se delno prekrivata«: je dojemanje pojmov, ki je značilno za večino ljudi. Posledično imajo ti ljudje lahko spolni odnos z ljubljeno osebo ali pa samo zgolj zaradi užitka in potrebe (Milivojević, 2009).

Brajša (2013) pravi, da daljše časovno obdobje z istim partnerjem pripelje do najkakovostnejših medsebojnih odnosov, posledično pa se skozi zadovoljstvo v odnosu izboljša tudi kakovost spolnosti.

Da pa partnerja tudi v starosti ohranita dober odnos, morata biti partnerja čustveno povezana (Košiček, 1991).

Košiček predlaga, da se:

- partnerja ukvarjata eden z drugim, sta pozorna, nežna, prijazna in skrbna drug do drugega;
- odkrito komunicirata;
- skupaj rešujeta težave in skupaj razrešujeta konflikte;
- imata čim več skupnih prijateljev, znancev in aktivnosti;
- skupaj skrbita za ohranjanje skupnosti na čim več življenskih področjih (Košiček 1991).

Cvetek (2010, str. 65) povzema Van der Kolka in pravi, da je odnos med partnerjema ogromnega pomena tudi takrat, ko se družina razširi, torej pri vzgoji otrok.

Kakšen odnos med starši in otroci pa naredi družino še bolj stabilno? Odnosi otrok in staršev se začnejo že ob samem rojstvu otroka. Starši se čutijo dolžne otroku že kot novorojenčku nuditi varnost in bližino ter predvsem poskrbeti za njegove osnovne potrebe po hrani, bližini, čustvih. Novorojenčki so izpostavljeni dražljajem (notranjim in zunanjim), katere ne razumejo, zato reagirajo z jokom. Otroci dražljaj interpretirajo kot kontekst svojih telesnih interakcij v povezavi s starši (skrbniki), zato pričakujejo, da bo starš tisti, ki ve, kako reagirati ob dražljaju in kako umiriti otroka. Starši so pravzaprav tisti, ki pri otroku organizirajo razvoj otrokovih možganov in ga s tem sprva učijo osnovnih veščin, kasneje, ko otrok odraste, pa je le-to prvi odnos starš-otrok, ki je ključen za to, kakšne bodo otrokove odločitve in cilji za prihodnost.

Pomen čustev igra ogromno vlogo v odnosih, pravi Cvetek (2010, str. 64), ki povzema Briera, najbolj pomembno pa je, kako se ta čustva sprejemajo, kontrolirajo. Potrebno je, da ljudje znamo oz. imamo zmožnost za kontroliranje in toleranco moči, posebej v primeru negativnih efektov. Takrat se ne smemo prepustiti in uporabiti lažjo pot ter ubrati strategijo izogibanja in zlorabe substanc, ki naj bi zmanjšale napetost. Seveda se ljudem zdi v času, ko so še pod vplivom negativnega efekta in nenadnega stresa, to najboljša odločitev, a zavedati se moramo, da čustveno uravnavanje na način »odmika, potlačevanja, zanikanja in pomanjševanja čustev ni primerno«.

Cvetek (2010, str. 65) navaja Gostečnika, ki meni, da je najbolj pomembno ravno to, da se naučimo soočiti s temi afekti, čustvi in jih ne smemo potlačiti. To, da se naučimo soočiti s temi čustvi nam omogoča uravnavanje in seveda omogoči klic na pomoč, ko je le-ta nujno potrebna.

1.2 SOCIALNA DRŽAVA in SOCIALNA POLITIKA

Če povzamemo splošno definicijo socialne države, pravi Leskovšek idr. (2013, str. 149), da je cilj vsake socialne države znižati stopnjo tveganja za revščino, torej znižati procent tistih, ki so pod pragom revščine ali pa mejijo nanjo. S socialnimi denarnimi pravicami in drugimi posegi država vpliva na to, kako se bodo razporedili prihodki. Predvsem so ti prihodki namenjeni ranljivejšim, ki živijo v pomanjkanju osnovnih življenjskih potrebščin. Naloga socialne države naj bi bila prav tako tudi spodbujanje povpraševanja na trgu dela, vlaganja v izobraževanje in vlaganja v nove izkušnje. S tem bi bilo stanje zaposlovanja izboljšano, kar bi pripeljalo do manjšega procenta brezposelnosti in posledično zmanjšanja revščine. Prav tako pa se ob tem izboljšajo tudi prihodki.

Pogosto je kljub takšnim definicijam socialne države in socialne politike težko vplivati na to, kako bo nekdo, ki se konstantno sooča s finančnimi stiskami in revščino, sprejet v širši družbi. Kot prebivalci zelo razvite države in visoko izobraženega prebivalstva, bi se morali zavedati, da kljub različnim vrstam socialne denarne pomoči vseeno veliko družin ostaja pod pragom revščine. Namesto, da bi tistim, ki se soočajo z revščino pomagali, smo ljudje preveč uprti v svoje življenje in cilje, ki jih želimo doseči, ob tem pa se veliko ljudi ne zaveda, da revni obstajajo tudi pri nas, v državi, ki bi vsem morala nuditi enake možnosti za življenje.

Med drugim pravijo v Leskovšek idr. (2009, str. 9), da pomeni tudi radodarna država, katere namen je, kot smo že navedli, zniževanje stopnje revščine pri nas. Ekonomija je pogosto kritizirala in bila usmerjena v to, da je zaradi radodarnih držav vse več spodbujanja k nedelu, k večjemu številu brezposelnosti in zviševanju socialnih izdatkov, za to niso imeli dokazov. Ravno nasprotno, potrjeno je, da so sami učinki socialne radodarne države zelo pozitivni ne samo za tiste iz nižjih slojev, ampak za celotno socialno politiko in družbo.

Torej, če iz vsega navedenega zaokrožimo, kaj pomeni socialna država, jo na nek način lahko enačimo s socialno politiko. Brez razvoja socialne politike, Slovenija ne bi mogla biti socialna država. Socialno politiko težko ločimo od drugih faktorjev oz. področij politike, saj so medsebojno soodvisni. Cilj socialne politike je ustvariti primerne pogoje za življenje v blaginji in omogočiti osebni razvoj vsakega posameznika v državi. Že sama zgodovina socialne politike je takšna, da je bila socialna politika le reakcija na aktualne, takrat dejavne socialne probleme. Njen cilj je bil postopno uvajanje posamičnih programov socialnega varstva in širjenje le-teh (Rus, 1990, str. 19).

Cilj socialne politike bi vse skozi moral biti izpostavljanje revščine in se z njo soočiti. Sama politika se ne sme usmeriti samo na minimalni dohodek posameznika in gospodinjstva, ampak, da se usmeri v napredek in boj proti revščini. Boj socialne politike, bi moral biti strategija soočanja z revščino, napredek pa bi se pokazal tako pri tistih na robu revščine kot tudi na celotni družbi (Kenworth, 2013, str. 3–4).

Glede na to, da socialna politika države vključuje različna področja politike, med drugim tudi družinsko politiko je potrebno izpostaviti tudi novo Resolucijo o družinski politiki, katere cilj je veliko večja usmerjenost na zagotavljanje posebnega varstva družine in otrok. Prav tako so v resoluciji opredeljeni temeljni cilji, katerih bistvo so:

- dvigovanje kakovosti življenja družine, s poudarkom na visoki ravni življenjske kakovosti otrok
- zagotavljanje zaščite in varstva družine, ter vseh posameznih članov družine
- ustvariti spodbudno okolje za odločanje za družino.

Cilj naše socialne politike je z resolucijo, področje družinske politike med leti 2018-2028 upravljati tako, da bo družinsko politiko vključila v tesno sodelovanje z drugimi sektorji in ne več samo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (Resolucija o družinski politiki)

1.2.1 SOCIALNA VARNOST IN SOCIALNO VARSTVO

Glede na to, da se danes nahajamo v časih, ko je trg delovne sile zelo nepredvidljiv, se kot posameznik ali družina kaj hitro lahko srečamo s situacijo, ko nimamo minimalnih dohodkov za osnovne človekove potrebe. Če človek nima prihrankov ali pa nekoga, ki bi mu pomagal, ga preživljal in se znajde v situaciji, ko mu zmanjka samostojnih rešitev za njegovo ekonomsko stisko, je naloga naše države, da pripomore pri reševanju iz stiske in mu omogoči dostojno življenje. Vodovnik (2009, str. 129) pravi, da je socialna varnost »družbena vrednota, družbena stabilnost in pa stanje človeške varnosti«. Osebam, katerim je socialno stanje življenja ogroženo ali na kakršen koli drug način prizadeto, je država dolžna omogočiti in zagotoviti gospodarsko in vso drugo pomoč, ki je temelj socialnih pravic.

Pravzaprav lahko rečemo, da sistem socalne varnosti v naši državi deluje krožno. Zakaj krožno? Državljani, ki se znajdejo v socialnih stiskah so upravičeni do denarnih sredstev, ki so pridobljeni iz davkov drugih državljanov. Obveznost državljanov Slovenije je, da s plačilom davkov zagotovi sredstva na podlagi katerih deluje naš socialnovarstveni sistem. Lahko rečemo,

da socialnovarstveni sistem deluje na podlagi vzajemnosti in solidarnosti (Vodovnik, 2009, str. 134).

Dragoš (2016, str. 159) pravi, da je solidarnost eden izmed načinov, kako regulirati medsebojne odnose. Pravi tudi, da je solidarnost tista, ki je ne glede na ekonomijo in trženje veliko bolj »odporna na spremembe v družbi, saj deluje tudi takrat, ko se trg zlomi in nastopi kriza (kot npr. v času naravnih katastrof, zloma borze, vojne)«.

Kot smo že rekli je naloga politike socialnega varstva takšna, da mora oz. je dolžna zagotoviti razmere, ki bodo posameznikom in družini v domačem in delovnem okolju omogočili »raven dostojnega življenja, ki bo ustrezala merilom človekovega dostojanstva« (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Socialnovarstvene storitve).

Socialno varstvene storitve, ki jih vključuje naša država in so pod okriljem le-te (oz. MDDSZ), so dolžna nuditi pravice državljanom in jim zagotoviti prejemke na sledečih področjih:

- Družine (sem so vključeni otroški dodatek, starševsko varstvo in drugi družinski prejemki, h katerim prištevamo pomoč ob rojstvu otroka, starševski dodatek, dodatek za nego otroka, dodatek za veliko družino in delno plačilo za izgubljen dohodek);
- Zdravja (sem spadajo zdravstveno varstvo, nadomestilo za plače v času bolezni, družinski pomočnik);
- Pokojnine in pomoči umrlim (vdovska in družinska pokojnina in pa pokojnine na splošno);
- Socialne pomoči (vključuje minimalna sredstva, kamor spada denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, posmrtnina in pogrebnina, poleg tega pa vključuje tudi dolgotrajno oskrbo, pomoč na domu in institucionalno varstvo, le-te pa vključujejo tudi pomoč na domu, patronažno službo, institucionalno varstvo otrok, odraslih in starejših);
- Brezposelnosti (vključuje prejemke denarnega nadomestila za brezposelnost);
- Prebivališča (stalno prebivališče, ki vključuje vse predhodno navedene pravice);
- Nezmožnost (poškodbe pri delu in poklicni bolezni; v Sloveniji moramo imeti dva tipa zavarovanj obvezno in pa prostovoljno (dodatno), ki vključujejo dohodek v času nezmožnosti dela, invalidnosti, smrti. Pravice, ki jih vključuje socialno varstvo v primeru invalidnosti so invalidska pokojnina, nadomestilo za invalidnost, rehabilitacijo, delno nadomestilo in invalidnino za telesno okvaro)

(Evropska komisija, Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, 2016).

1.2.2 SOCIALNA DENARNA POMOČ

»Denarna socialna pomoč je namenjena tistim, ki niso zmožni zadovoljevati minimalnih in osnovnih življenjskih potrebščin v višini, ki bi jim omogočila preživetje. Denarna socialna pomoč je pravzaprav določena z zakonom o socialnovarstvenih prejemkih. Pravico do denarne socialne pomoči imajo vsi tisti, pri katerih osnoven neto dohodek na osebo ne presega in ne dosega meje minimalnih dohodkov, ki je seveda zakonsko predpisana. A hkrati morajo te osebe izpolnjevati tudi druge pogoje, ki so s tem istim zakonom določeni« (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, denarna socialna pomoč).

Današnji minimalni dohodek, ki ga lahko pridobi upravičenec od 01.08.2017 znaša 297,53€. Prav zanimivo je, da je od leta 2005, ko je bil minimalni dohodek 158,33€, ta številka v vseh letih do danes v porastu. To pomeni, da se je sam minimalni denarni dohodek zviševal tako, kot so se zviševale cene osnovnih življenjskih dobrin, stroškov itd. (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, denarna socialna pomoč).

Ko malce bolje pogledamo, kakšni so pogoji, oz. komu pripada denarna socialna pomoč, se najprej ustavimo pri tem, da pripada tistim, »ki prebivajo v Sloveniji in imajo slovensko državljanstvo, status tujca s stalnim prebivališčem v Sloveniji in tistim, ki uveljavljajo denarno socialno pomoč na podlagi mednarodnih aktov, ki našo državo obvezujejo«. Poleg tega pa je pogoj tudi ta, da si ta »oseba s samim delom res ne more preživljati, vključno s pravicami iz dela ali zavarovanjem, z dohodki iz premoženja in seveda z drugh virov, prejemkov ali nadomestil. Prav tako pa so lahko upravičeni tudi takrat, ko s pomočjo staršev ali skrbnikov, ki so jih dolžni preživljati še zmeraj ne dosežejo minimalnega dohodka za preživetje. Socialna denarna pomoč pa ne pripada samo posameznikom, ampak tudi tistim, ki zase in za svojo družino ne morejo zagotoviti dovolj visokih dohodkov in na to niso mogli vplivati« (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, denarna sociala pomoč).

Glede prejemka oz. višine denarne socialne pomoči pa je odvisna od veliko dejavnikov. Ti dejavniki so »višina dohodkov (neto), premoženja, družinskih članov, družnskih ali drugačnih prihrankov in morebitnega obstoja krivdnega prekrška oz. kazenskega prekrška« (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, denarna sociala pomoč).

Domnevam, da se danes veliko ljudi ob vseh teh pogojih in zahtevah kar zamisli ali je vredno zaprositi za denarno socialno pomoč pri državnih organih.

1.2.3 DRŽAVLJANSTVO

Veliko priseljencev iz držav nekdanje Jugoslavije je želelo živeti v Sloveniji, saj je bila najbolj razvita država, kjer je bil napredek zagotovljen. Tudi danes se v Slovenijo priseljuje ogromno mladih iz balkanskih in drugih držav, le da jih je sedaj veliko manj kot v času osamosvajanja Slovenije. Ko se malce poglobimo, kako pravzaprav postati drževljan neke države, lahko ugotovimo, da postopek, še posebej v Sloveniji, ni tako enostaven kot v nekaterih državah.

Marshall pravi (2012, str. 21), da je »državljanstvo status, podeljen tistim, ki so polnopravni član skupnosti. Vsi ki imajo ta status, so med seboj enakopravni, ko gre za pravice in prav tako dolžnosti, ki so združene s tem statusom.«

Pravzaprav je državljanstvo status, ki veča mero enakopravnosti med vsemi drževljani, ne glede na razlike v religiji, veri itd. Državljanstvo je bilo nekoč razdeljeno na tri ključne elemente: civilne, politične in socialne pravice. Prvi dve sta bili pogojeni za tretjo zelo pomembno socialno pravico. S spreminjanje družbe od nekoč do danes, pa družbeni razred še dandanes postavlja ločnice med tiste iz visokega razreda in tiste, ki spadajo v nižji razred, kljub temu, da smo si državljani enakopravni (Marshall, 2012, str.7-9).

Domnevam, da veliko ljudi ni seznanjenih s pogoji, kako priti do slovenskega državljanstva, saj jih to ne zanima, ker so bodisi tu že celo življenje ali pa se jim prihod priseljencev zdi brez smisla. Da bi priseljenci lahko vložili prošnjo za državljanstvo, morajo izpolnjevati pogoje, s katerimi postanejo državljani Republike Slovenije z naturalizacijo. Sprva večina priseljencev zaprosi za delavski vizum ali pa imajo status tujca. Pravzaprav je potrebno na državljanstvo v Sloveniji čakati tudi do 10 let, saj je to ena izmed točk, na podlagi katere lahko zaprosijo za slovensko Državljanstvo. Prav tako lahko zaprosijo za državljanstvo tisti, ki so:

- poročeni s slovenskim državljanom;
- izgubili slovensko državljanstvo na podlagi odpusta ali odreka;
- slovenski izseljenec ali njegov potomec;
- brez državljanstva (apatrid);
- begunec;
- v Republiki Sloveniji obiskovali in uspešno zaključili najmanj visokošolski študij;
- rojeni v Sloveniji in živijo v Sloveniji od rojstva dalje;
- če je oseba mladoletna in živi v Sloveniji (Ministrstvo za notranje zadeve, državljanstvo).

1.3 REVŠČINA IN NJENE DEFINICIJE, OPREDELITVE

Ko pomislimo na pojem revščina in kaj pravzaprav pomeni, se moramo sprva osredotočiti na to, kaj jo povzroča. Kriteriji revščine Rus (1990, str.1419), definira tako, kot jih definiral Townsend. Ti kriteriji so:

- višina finančnih sredstev (je takšna da ne zagotavlja dovolj visoke fizične reprodukcije posameznika);
- onemogočeno zadovoljevanje osnovnih človekovih potreb, med katere uvrščamo ne samo fizične potrebe, ampak tudi potrebe po zdravstvenih storitvah, potrebe po komunikacijah s širšo družbo in potrebe po izobraževanju;
- relativno deprivacijo, ki poleg prvih dveh kriterijev vključuje še nezmožnost enakovredne vključenosti v družbo in trenutno dogajanje v družbi (Rus, 1990, str.1419).

Rus pravi (1990, str. 1419), da je zelo pomembna Robsova obravnava oz. delitev na dve različni vrsti revščine. Za prvo pravi, da jo poznamo kot relativno revščino, ki zajema večji obseg ljudi in poudarja relativno deprivacijo in nezmožnosti vključevanja v družbeno dogajanje (torej poudarja tretji Townsendov kriterij). Relavantna revščina prav tako pomeni zaostajanje za povprečnimi standardi. To pomeni, da je posameznik ali družina izključen/-a iz vsakodnevnih življenjskih aktivnosti, običajev. Tu gre za takšno stopnjo nepravičnosti, neenakosti, ki preprečuje vključevanje posameznika v družbeno dogajanje. Neenakost je tu pravzaprav vzrok revščine, revščino pa oblikuje meja, do katere je neenakost še sprejemljiva (Rus, 1990, str. 1419).

Druga oblika revščine po Robsonu je absolutna revščina, ki vključuje »nezadostno višino finančnih sredstev za fizično reprodukcijo«, kar pomeni, da posamezniku ali družini primanjkuje sredstev za osnovne dobrine kot so npr. zdravje, hrana, prebivališče itd. (Rus, 1990, str. 1419).

Čeprav revščina in neenakosti najbolj prizadenejo tiste najbolj revne, tiste, ki imajo najmanj, pa občutijo poslabšanje življenja tudi tisti, ki imajo največ. Glede na to, da nas večina misli, da je neenakost vzrok zdravstvenih, psihičnih in socialnih problemov in ne posledica le-te, se moramo zavedati, da ta zakonitost velja tudi v obratnem smislu. Da pa bi se kolektivni problemi rešili, v dobro nizkega sloja in posledično vseh ostalih, je potrebno zmanjševati neenakost. Zmanjševanje neenakosti v državi je pravzaprav najboljše, najmočnejše in pa najpomembnejše orodje, s katerim se naša država lahko bori v prid in pomoč nižjim slojem (Dragoš, 2014, str. 314).

Tudi če je danes ogromno govora na področju gospodarske rasti, to posledično še ne pomeni, da je manj revščine ampak ravno nasprotno. Vse več je zaposlitvenih oblik poleg katerih vlada revščina, saj je danes pomembna kakovost plače in zaposlitveni status, katere kriterije povezujejo s kariero in pa zaposlitveno varnostjo (Leskovšek idr., 2009, str.8–9).

Danes se brezposelnost koncentrira pri osebah, ki so že tako zapostavljene na svojem poklicnem položaju. Vse več je tudi tega, da ni zaščitena več nobena poklicna skupina in ji ni moč zagotavljati zaščite pred brezposelnostjo. Tu se zopet pojavlja družbena neenakost in se iz dneva v dan tudi povečuje. Srednjega sloja je vse manj, ostajata pa nižji in višji sloj (Beck, 2001, str. 131–135).

Vprašanje današnje družbe je ali je konec velikih skupin, ki so veljale pri vprašanju revščine in sedaj ne veljajo več. Z današnjo brezposelnostjo in novo revščino več ne doživljamo prihodnosti v obliki razredne družbe. Danes je status brezposelnosti ljudem vsiljen na način njihove osebne usode. Pravzaprav jih ta ne prizadene več kolektivno, ampak popolnoma individualno (Beck, 2001, str. 131).

Leskovšek idr. (2009, str. 8–9) pravijo, da se revščino že tradicionalno povezuje z marginalizirano skupino in nezaposlenostjo. Nova revščina (revščina današnjega časa) v povezavi z brezposelnostjo postaja iz leto v leto večja. Sama brezposlnost sicer ne pove veliko o tej marginalizirani skupini, o ljudeh, ki se soočajo z revščino, in ne omogoča sklepanja o njih. Brezposelnost postaja usoda posameznikov oz. njegova življenjska faza in ne več toliko usoda marginalizirane skupine in razredne usode. V današnjih časih lahko rečemo, da je status brezposlenosti in sama brezposelnost generalizirana in popolnoma normalizirana (Beck, 2001, str. 135).

Priznati moramo, da so danes najbolj ranljivi tisti posamezniki in gospodinjstva, v katerih ni zaposlen noben član družine in so v največjem tveganju za revščino (Leskovšek idr., 2009, str. 18).

Opredelitev nove revščine je takšna, da je nova revščina zaprta oz. nevidna očem javnosti in širše družbe. Nova revščina je sprva postala osebna revščina in šele nato posameznikova usoda. Lahko rečemo, da je zaprta med štiri zidove, ostaja skrita očem javnosti in škandalu v družbi. Danes se revni sami sprašujejo, kaj je huje, to, da drugi odkrijejo, da so revni, sprejeti pomoč ali raje živeti brez nje, v bedi in revščini še naprej. Defincija zapiranja nove revščine med štiri zidove, pa zamegli mišljenje tudi revnim, saj trdijo, da je to le prehodna situacija in se bodo iz tega že izkopali.

Realnost pa je takšna, da ostane revščina zaprta med štiri stene tudi ko postane dokončna. (Beck, 2001, str. 136).

Priznati moramo, da je nova revščina oz. revščina današnjega časa predvsem odraz neuspeha države, kapitalistične uredive gospodarstva in vse večjega razlikovanja med revnimi in bogatimi. Ravno ta neenakost družbe je tista, ki bogate dela še bolj bogate, revne pa še bolj revne, saj je danes v ospredju ekonomija, profit in dobiček in neenakost v družbi.
Dragoš (2014, str. 314) pravi, da so države z najnižjo stopnjo neenakosti, tiste države, ki so najbolj radodarne do drugih držav v smislu pomoči in imajo tudi najmanjši procent revnih.

Zopet ponavljam, da je v naših časih družba revščino enači z brezposelnostjo in domnevam, da imajo do neke mere prav, da ju povezujejo. Ampak zavedati se moramo, da danes veliko družin kljub obema zaposlenima staršema še ni zagotovilo, da se družina ne bo srečala z revščino in živela v njej (Narat, 2010, str. 209).

1.3.1 ZAPOSLENI REVNI

Odkritje in pojmovanje revščine ali ubobožanja seže že v 18. stoletje. Kakšna pa je sodobno razumevanje revščine? Zaradi industrijske revolucije in razvoja družbe ter njegovega hitrega ritma se je pospešil tudi čas zgodovine. Podobo preteklosti pači človeško psihološko nagnjenje, da so tisti dogodki iz ne tako davne preteklosti bolj pomembni kot pa preteklost, ki je dejansko še toliko bolj oddaljena. Prav tako pa so se skozi zgodovino spreminjale razmere med revščino in bogastvom. A rečemo lahko, da se vseeno gostijo solidarnostne vezi« (Geremek, 1996, str. 257).

Rus (1990, str. 1420) pravi, da je v človeški zgodovini v ZDA in drugod veljalo, da je revščina posledica lenobnih ljudi, ki ne želijo delati ali pa jim ni bilo potrebno. Lenoba naj bi bila lastnost posameznikov in izvira iz ljudi samih, nikakor pa ni revščina produkt družbe. Prav tako je veljalo, da je revščina posledica nezaposlenosti, ter da je edini možen način, da se ljudje prebijejo iz revščine ta, da si najdejo zaposlitev.

Podobno navaja tudi Leskovšek (v Leskovšek idr. 2013, str. 1), ki pravi, da je sam obstoj revnih zaposlenih pri nas še zmeraj znak prepričanja družbe, da je revščina posledica izogibanja zaposlitvi, kar je pravzaprav odraz človekovih osebnih značilnosti. Ta definicija je napačna in izključujoča, saj je lahko razumljena, da tisti, ki so zaposleni ne morejo biti revni. Prav tako pa je potrebno vedeti, da je zelo napačno povezovati pojem revščine s tistimi ljudmi, ki prejemajo majhne prihodke (nizko plačilo), a ne živijo pod pragom revščine. Torej je potrebno poudariti, da

pojem »revni zaposleni« ni nujno sinonim za nizko plačane zaposlene ljudi, čeprav le-ti lahko postanejo čez nekaj časa revni zaposleni.

Samo nizko plačilo za opravljeno delo pravijo Leskovšek idr. (2013) lahko povzroča tveganje za revščino oz. revne zaposlene takrat, ko je zaposlen le en član v veččlanskem gospodinjstvu. Pravzaprav moramo razumeti, da ima definicija revnih zaposlenih različen obseg. Lahko obstaja posamezni delavec, ki prejema nizko plačilo za svoje delo, vendar posledice nizkega plačila lahko občuti celotno gospodinjstvo (družina).

Torej zaposlitev je individualna kategorija, revščina pa kot že rečeno zajame celotno gospodinjstvo. Torej lahko rečemo, da obstajata dve poti, po katerih lahko zaposleni delavci postanejo revni. Prva pot je, če delavec prejema nizko polačilo za svoje delo in se revščini kljub prihodkom celotnega gospodinjstva in z denarno socialno pomočjo ne more izogniti. Druga pot po kateri lahko stopa zaposleni pa je, da sam zase sicer dovolj zasluži, a kljub temu pade pod prag revščine, ker ni dovolj prihodkov za vzdrževanje celotnega gospodinjstva (Leskovšek idr., 2013, str. 2).

Definicije revnih zaposlenih v nekaterih državah pravzaprav potrjuje, da so revni zaposleni tisti, ki so bili vsaj ali pa najmanj 6 mesecev zaposleni ali pa so aktivno iskali delo, a so kljub temu s celotnim gospodinjstvom bili pod pragom revščine. Seveda vskaršna definicija kaže raznolikost, vendar vse definicije druži nekaj osnovnih predpostavk:

- Živijo v gospodinjstvu, ki je revno;
- So delali ali iskali zaposlitev vsaj 6 mesecev;
- So iskali ali še iščejo zaposlitev (Leskovšek idr., 2013, str. 2–3).

1.3.2 DEJAVNIKI TVEGANJ PRI REVŠČINI ALI FINANČNEM POMANJKANJU

Leskovšek idr. (2009) pravi, da so dejavniki tveganja za revne zaposlene kar številčni. Pri revnih zaposlenih so dejavniki pravzaprav usmerjeni na delo oz. zaposlitev, ki jo opravljajo. Kljub temu, da smo mnenja, da bi v 21. stoletju bilo potrebno nekatere dejavnike, ki diskriminirajo in izločajo revne zaposlene izbrisati, se le-ti še danes pojavljajo pri zaposlenih revnih. Ti dejavniki so sledeči:

- Spol,
- Starost,
- stopnja izobrazbe,
- višina prihodkov,

- vrsta pogodbe o zaposlitvi,
- dolžina delovnega časa,
- obdobje zaposlitve,
- etnična pripadnost in državljanstvo,
- religija (Leskovšek et.al 2009, 82–79).

Verjetno bi lahko našteli še več dejavnikov tveganja pri revnih zaposlenih, saj velikokrat zaradi nevednosti in slabem poznavanju sistema države revni zaposleni potrpijo zaradi dobrobiti svojega dohodka, tudi če je ta včasih minimalen, a je vseeno reden dohodek, ki je nujno potreben za preživetje. Pomembno se mi zdi podrobneje izpostaviti kar nekaj dejavnikov, ki že desetletja povzročajo premike pri mejah nižjega, srednjega in višjega sloja ljudi. Menim, da skozi te dejavnike pravzaprav izginja meja srednjega sloja ljudi, povečuje pa se število nižjega sloja.

Tudi v raziskavi oziroma končnem poročilu inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo, kjer so raziskovali področje revščine in socialne izključenosti družin z otroki, se pojavljajo precej podobni dejavniki tveganj. Potrjujejo, da je skozi raziskavo eden od glavnih razlogov za tveganje revščine izguba zaposlitve in nenehno povezavo in spreminjanje trga delovne sile. Z izgubo ali pomanjkanjem glavnega vira dohodkov s seboj prinese ogromne posledice ne le na finančno stanje gospodinjstva, ampak sega tudi bolj globoko v samo družino. Samo soočanje družine z revščino pa lahko pripelje do travmatskih izkušenj (Narat, Boljka, Črnak-Meglič, Dremelj, Nagode, Lebar, Kobal Tomc, 2016, str. 73).

Stritih pravi (2006), da samo doživljanje travmatske izkušnje ni nujno individualen problem. Razumeti moramo, da so tovrstna doživljanja travme individualna, kot na primer starša, ki ostaneta brez zaposlitve, a se posledično kot okužba ali virus lahko razširi in prenaša na okolico. Okolica so najpogosteje družinski člani, prijatelji in ostale socialne mreže tega posameznika, ki je podvržen travmi zaradi brezposelnosti.

Nujno potrebna je podrobna opredelitev dejavnika, ki je opisan kot glavni razlog revščine in sicer višina minimalnega plačila za delo. Zavedati se moramo, da je za večino zaposlenih plača glavni vir dohodka. Na življenjski standard in dostojno življenje zelo vpliva sam znesek plače. Države EU imajo nacionalna pravila, ki določajo zagotavljanje minimalnega plačila za delo. Posledično minimalna plača ni dogovorjena s kolektivno pogodbo, ampak je predpisan nivo minimalne plače za vse sektorje . (Leskovšek idr., 2009, str.12–13).

V Republiki Sloveniji velja zakon o minimalnih plačah, ki določa pravico do minimalnih plač, višino le-te v bruto znesku in vsebuje način, kako se minimalna plača določa in objavi.

Če pogledamo kakšna je bila minimalna plača po letih (bruto znesek), ugotovimo, da je od leta 2004 (znesek minimalne plače 490,32€) in do danes (leta 2017 je znesek minimalne plače 804,96€) zaznati vsakoletni porast minimalnih plač (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, minimalna plača).

Razlogi na podlagih katerih se določi minimalni znesek plačila, ki so odvisni od:

- rasti in cen življenjskih potrebščin;
- gibanja plač;
- gospodarske rasti in njenih razmer;
- gibanja trga zaposlenosti;
- usklajevanja minimalnih plač najmanj enkrat letno (1. januar) in se uskladi z rastjo cen življenjskih potrebščin (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, minimalna plača).

Današnje minimalno plačilo za delo (plača) od 1. januarja 2017 znaša 804,96€, kar seveda velja za polni delovni čas. Za tiste, ki svoje delo opravljajo za krajši delovni čas, pa je minimalno plačilo sorazmerni del minimalnega plačila (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, minimalna plača).

1.3.3 POSLEDICE REVŠČINE

Kot že rečeno soočanje z revščino in finančnimi stiskami družino v veliko primerih pripelje do skrajnosti. V družini oz. gospodinjstvu soočanje z revščino lahko pripelje do negativnih posledic, ki vodijo do pomanjkanja osnovnih materialnih dobrin, ter posledično tudi do poslabšanja zdravja, med drugim zaradi ogromne izpostavljenosti stresu in nenehnemu pritisku odločitev.

Narat, Boljka, Črnak-Meglič, Dremelj, Nagode, Lebar, Kobal Tomc (2016, str. 73–76), pravijo, da se je v raziskavi izkazalo, da so posledice, ki so jih izpostavili intervjuvanci, v večini usmerjeni na posledice, kot so pomanjkanje materialnih dobrin, člani družine so zaradi stresa velikokrat podvrženi nasilju in alkoholizmu. Ravno zaradi soočanja z revščino oziroma zaradi njenih posledic so intervjuvanci izpostavljali oblikovanje oziroma preoblikovanje osebnosti, saj so bili mnenja, da revščina vsekakor zna negativno vplivati na osebnost človeka. Še posebej pa vpliva na spremembo osebnosti takrat, ko starši otrokom ne morejo več nuditi veselja v smislu izvenšolskih dejavnosti. Ker je malo neplačljivih dejavnosti, tudi otroci občutijo spremembe in se verjetno počutijo izključene. Opaženo je tudi, da zaradi trenutnih razmer in soočanja z revščino popušča šolski uspeh otrok.

Kot posledice revščine ne smemo pozabiti tudi stanovanjske razmere revnih. V večini živijo v majhnih, stanovanjih ali pa socialnih stanovanjih, kjer morajo redno plačevati najemnino, za katero pa velikokrat težko privarčujejo dovolj denarja. Ljudje, ki se soočajo z revščino, pogosto niso lastniki stanovanj ali kakršnekoli nepremičnine (Narat, Boljka, Črnak-Meglič, Dremelj, Nagode, Lebar, Kobal Tomc, 2016, str. 79).

Kot vemo so današnji ideali vsakega človekovega življenja zdravje, varnost, ljubezen, uspeh, lepota, svoboda itd. Ravno zaradi teh so lahko travmatične izkušnje revščine za ljudi ogromen izziv, saj so težko razumljive in dojemljive, ko je cilj človeka srečno in brezskrbno življenje. Sama travmatična izkušnja življenje ljudi lahko »obrne na glavo«. Nekoč srečni in svobodni ljudje ob soočanju s travmatično izkušnjo postanejo žrtve, ranljivejši za posledice travmatične izkušnje (Cvetek, 2010, str. 11).

Kot že rečeno, vse te skrbi in stres ob soočanju s pomanjkanjem dohodkov in revščino ima lahko posledice tudi na zdravstvenem stanju človeka tako na izčrpanosti in fizičnem zdravju, kot tudi na psihičnem zdravju in duševnosti. Zaradi spopadanja z dolgotrajnim stresom lahko ob situaciji nemoči ljudje padejo v depresijo.

Zelo pomembno pa je izpostaviti tudi pojem stigme, s katerem se soočajo revni in vsi tisti, ki so finančno prikrajšani. Goffman pravi (2008, str.11), da se stigma in sam pojem stigme pogostokrat ne nanaša samo na telesne znake, ampak jo prav tako izpostavlja drugačnost. Pomembno je vedeti, da sta prav družba in socialno okolje tista, ki ustvarja kategorije tistega, kar je stigmatizirano.

1.3.4 SOOČANJE Z REVŠČINO

V končnem poročilu raziskave revščina in socialna izključenost družin Statističnega urada RS, Narat, Boljka, Črnak-Meglič, Dremelj, Nagode, Lebar, Kobal Tomc (2016, str. 82) pravijo, da so bili kot najpogostejši odgovori za soočanje z revščino navedeni slednji:

- trg delovne sile (poskusi iskanja nove zaposlitve, plačilo za delo ter delo na črno);
- uporaba formalnih in neformalnih mrež;
- samooskrba;
- socialni prejemki;
- vlaganje v izobraževanje otrok.

Ob nenadni izgubi zaposlitve se ljudje seveda poskušajo znova zaposliti. Bodisi je to s pomočjo Zavoda za zaposlovanje ali pa ljudje pogosto poskušajo najti zaposlitev s pomočjo zvez, prijateljstev. Če bresposelnost traja predolgo in gospodinjstvo nima dovolj prihodkov, se člani družine, da bi omogočili dostojno življenje odločajo za delo na črno, da bi s tem pridobili vsaj najmanjši prihodek, za vzdrževanje gospodinjstva in osnovne življenjske potrebščine.

Raziskava *Survival strategies of households in Slovenija* potrjuje, da se več kot polovica gospodinjstev preživlja s prihodki, ki jih pridobijo na rednih delovnih mestih in s pomočjo pokojnine. Šele kasneje sledijo zaposlitve za določen delovni čas, prekarne zaposlitve in začasne zaposlitve. Presentljivo pa je, da velik procent ljudi izpostavlja tudi socialne transferje oz. prihodke (socialne denarne pomoči), kot pogost vir dohodkov za normalno preživljanje gospodinjstva (Lavrič, Naterar, 2015, str.15).

V primeru pomanjkanja financ in soočanja z revščino, se ljudje obrnejo na formalne mreže, kar pomeni na bližnje ustanove CSD, humanitarne organizacije in vse tiste ustanove, ki bi kakorkoli lahko pripomogle k preživljanju družine iz meseca v mesec. Pravzaprav v nekaterih primerih ljudje z iskanjem pomoči formalne mreže enačijo z občutenjem sramu in stigme, saj se težko sprijaznijo s tem, da ne morejo dobiti aktivne pomoči, zato se morajo sprijazniti s pasivno. Veliko posameznikov oziroma gospodinjstev se obrne po pomoč tudi k svojim neformalnim mrežam (kasneje kot na formalne mreže). Poudarek je na tem, da v večini pomagajo razširjena družina, prijatelji, sodelavci, kar pa je seveda odvisno tudi od tega, v kakšnem medsebojnem odnosu so. Potrebno pa je izpostaviti tudi dejstvo, da v težkih trenutkih ljudje pravzaprav vidijo, kdo je pravi prijatelj in je pripravljen pomagati. Nemalokrat se neformalna socialna mreža manjša takrat, ko je posameznik ali gospodinjstvo v času soočanja s svojimi tegobami, stiskami. (Narat, Boljka, Črnak-Meglič, Dremelj, Nagode, Lebar, Kobal Tomc, 2016, str. 82–83).

Veliko oseb, ki se sooča z revščino, zaupa in se zanaša samo na sebe, prav tako pa ne želi pomoči formalne in neformalne mreže. Te osebe pogosto poskušajo splavati na površje s pomočjo samooskrbovanja, da bi se tako posledično znižali mesečni stroški. Najpogosteje je vrsta samooskrbe pridelovanje hrane na vrtovih, ozimnice, kar velja predvsem za tiste, ki seveda imajo vrtove. Lahko bi rekli, da ima na soočanje s samooskrbo vpliv tudi okolje, v katerem revni živijo (Narat, Boljka, Črnak-Meglič, Dremelj, Nagode, Lebar, Kobal Tomc, 2016, str. 82–83).

Ob branju literature, sem opazila zanimivo raziskavo, ki potrjuje, da so najbolj ranljiva skupina, ki so tik ob meji revščine kmetovalci in nekvalificirani delavci, ki se že leta in leta borijo z minimalnimi dohodki. Prebivalci ruralnega okolja, se v velikem procentu samooskrbujejo s

pridelki ali živinorejo in s tem poskušajo živeti dostojno življenje, medtem pa je na področju urbanega okolja procent samooskrbovalcev zelo majhen. Verjamem, da je med drugim ravno zato v zadnjih letih prišlo do odseljevanja iz urbanih okolij in naseljevanja v ruralna okolja (Lavrič, Naterar, 2015, str. 15).

Domnevam, da se veliko ljudi v zadnjih letih in tudi še danes seli na ruralna področja tudi zato, da bi se izognili stresu, hrupu in prehitremu tempu življenja v urbanih okoljih. Vendar se moramo zavedati, da je v ruralnem okolju zopet veliko težje najti dobro zaposlitev, saj je trg zaposlovanja veliko bolj ozek, kot v velikih urbanih mestih. Če se vozimo iz večjega mesta v ruralno okolje ali polruralnem okolju, lahko opazimo veliko ogromnih tovarn ali proizvodnjo, ki v večini zaposluje nižji razred manj izobraženih delavcev, ki kljub dobičkom podjetij dobivajo minimalno plačilo za svoje delo, a to delo sprejmejo zaradi rednega dohodka.

1.3.5. SOČUTJE

Sočutje je pojem, ki izvira že iz naše zgodovine. Danes smo v večini osredotočeni na svoje življenje, svoje stiske in cilje, tako da se težko zavedamo, da je okoli nas veliko ljudi, ki se nahajajo v tako velikih stiskah, ki jih ne morejo rešiti sami.

Veliko književnikov je že v zgodovini skozi romane in zgodbe poskušalo pojasniti ta pojem, drugi (sodobniki) pa so jih izključevali in obsojali. Domnevam, da je potrebno izpostaviti Bernarda de Mandevilla, ki ga navede Geremek (1996, str. 278), ki je pojasnil pojme kot so:

- **Dobrodelnost**, je vidna, ko je oseba sposobna na drugo osebo prenesti delec odkrite in dobrosrčne ljubezni, ki jo čuti do same sebe. Pravi, da je ena temeljnih vrednot, posebej takrat, ko vanjo ni vmešana preračunljivost. Prava dobrodelnost v tem pomenu besede je takrat, ko ta delec dobrosrčnosti in ljubezni nudiš nekomu, ki ga ne poznaš in je popolni tujec. Dobrodelnost pri sorodniških ali prijateljskih vezeh je drugačnega pomena, saj pri ljudeh, s katerimi imamo takšne vezi, velikokrat to občutimo kot dolžnost in se nas bolj dotakne.
- **Usmiljenje**, ki je tudi lažna krepost in je dobrodelnosti lahko zelo podobna. Je popolnoma nenadzorovano čustvo, ki je pravzaprav neodvisno od volje človeka. Je zelo podobno kot strah in bes ter je neškodljiva dokler ni polna predsodkov v povezavi z naravnimi dožnostmi ljudi. Pravzaprav sta usmiljenje in bahavost nekaterih ljudi tisti, ki pripeljeta do križanja, da dobrodelnost postane usmiljenje (Geremek, 1996, str. 278).

Prav tako navaja Geremek (1996, str. 279) po Bernard de Mandaville, da sta človeška motivacija in javni interes tista, ki sta odvisna od moralnih vrednosti čustev in dejanj, tudi dobrodelnosti in

usmiljenosti. Samo dobrodelnost in sočutje do ljudi, pa pravzaprav lahko enačimo na nek način z medsebojno pomočjo, saj od tu izvirata. Če pogledamo, kako se je začela medsebojna pomoč, odkrijemo, da se je najprej uveljavila v družinskih in sosedskih vezeh, pokazala pa se je tudi pri poklicnih odnosih. Ko je nekdo imel premalo za preživetje, so mu pomagali njegovi najbližji sorodniki, prijatelji in pa sodelavci. Sami lahko pomislimo, da danes te vezi nekako niso več tako čvrste kot nekoč, a se vseeno poskušamo zanesti nanje.

Solidarnost pravi Dragoš (2016, str.159–166), je lastnost civilne družbe in nikakor ni povezana s kakršnokoli zakonodajo. Res je, da ljudje solidarnost velikokrat interpretiramo napačno, a zavedati se moramo, da je smisel solidarnosti dati ponuditi pomoč tistemu, ki jo potrebuje, in v zameno ne pričakovati ničesar. Lahko rečemo, da solidarnost nikakor ni izredno zbiranje sredstev države ali plačevanje davkov, ko tisti, ki so nad mejo revščine plačujejo davek in s tem posledično pripomorejo, da imajo tudi tisti pod pragom revščine. A to je napačna interpretacija solidarnosti. Solidarnost je lastnost civilne družbe, ki ob družbenih spremembah postane trdnejša in močnejša in deluje tudi takrat, ko se trg zlomi. Prav tako pravi Dragoš (2016, str. 161), sta cilj solidarnosti posplošena (kar dobim vrnem, ko on potrebuje) in uravnovešena recipročnost (pričakovano postopno vračilo, a brez kakršnegakoli dobička).

2.POBLEM

V svojem odraščanju in tudi danes opažam, da je veliko ljudi zaradi statusa, zaposlitve, brezposelnosti in drugih dejavnikov izpostavljena revščini (finančnim stiskam). Še posebaj pa se mi je to zdel velik problem, potreben izpostavljanja in raziskovanja, ko sem ugotovila, da se s tem soočajo moji bližnji, moja razširjena družina in prijatelji. Takrat sem ugotovila, da bi bilo to področje dobro raziskati in ugotoviti, kako si ljudje predstavljajo in razumejo revščino (finančno stisko) in kako revščina vpliva na posameznika, družino in odnose. Da bi ugotovila, kateri so njihovi dejavniki tveganja, kako se soočajo z revščino, kakšne so posledice revščine, sem kot cilje raziskovanja izpostavila naslednje:

- Izobrazbo, ki so jo intervjuvanci dobili v času šolanja
- Kakšen je njihov delavni status (zaposlen/nezaposlen)
- Kakšno je njihovo mnenje zaposlovanja nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko so iskali zaposlitev in kakšne menijo, da so razmere za delo danes
- Kako razumejo oz. si predstavljajo pojem revščine
- Ali so prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemajo
- Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne.

Poleg tega, pa so bili cilji raziskave ugotoviti, bolj osebne stvari, kakšno je počutje intervjuvancev in kako so se z revščino spopadali (soočali):

- Ali/koliko revščina oz. finančne stiske vplivajo na njihovo celotno družino in njihove odnose
- Kakšne so bile v njihovih primerih posledice pri soočanju z revščino (finančnimi stiskami)
- Kako so se počutili/se počutijo, ko so se znašli v stiski/se znajdejo v stiski (finančni stiski)
- Kako se soočajo s pomanjkanjem financ oz. revščino
- Kakšni so njihovi varovalni dejavniki, ko se soočajo s finančno stisko, revščino, kaj je tisto, kar jih drži pokonci
- Kdo jim pomaga poleg njihove ožje družine, ko se znajdejo v finančni stiski oz. se soočajo z revščino.

3. METODOLOGIJA

3.1 VRSTA RAZISKAVE

Pri svoji magistrski nalogi, sem raziskovala s pomočjo kvalitativne raziskave, saj menim, da je za takšno občutljivo in hkrati osebno temo potreben bolj podroben besedni opis, ki se nanaša na raziskovalni problem in ključne teme raziskovanja. Prav tako je izvedena raziskava empirična, kar pomeni, da sem za to raziskavo zbirala novo izkustveno gradivo. S tem sem želela ugotoviti, kakšna je izkušnja intervjuvancev in seveda njhovo življenje nekoč in danes oz. v času, ko so se soočali z revščino (finančnimi stiskami).

Ključne teme raziskovanja, na katere sem se pri raziskovanju osredotočala so:

- Izobrazba
- Zaposlitev
- Pojem revščine
- Oblike socialne pomoči
- Odnose/občutke
- Soočanje z revščino (finančnimi stiskami).

3.2 METODA ZBIRANJA PODATKOV

Pri raziskovalnem delu svoje magisterske naloge, sem se kot že navedeno odločila za kvalitativno, opisno raziskovanje in sicer s pomočjo intervjuja in spraševanja. Intervjuje, ki sem jih izvajala, so bili nestandardzirani, v naprej sem v intervjuju izpostavila le ključne teme in nekaj osnovnih vprašanj. Glede na teme raziskovanja, pa sem seveda intervjuvancem po potrebi prilagodila vprašanja in dodala tudi kakšno podvprašanje pri temah, ki so se jih še posebaj dotaknile in pri katerih so imeli največ za povedati.

Glede na to, da sem želela opraviti intervju z družinami oz. če se je to le dalo, sem morala interjuje oz. vprašanja prilagoditi primerno posameznikom in družini.

3.3 POPULACIJA IN VZOREC

Ciljna populacija, kateri je raziskava pravzaprav namenjena so posamezniki in družine, ki se soočajo z revščino oz. finančnimi stiskami. Pri sami izvedbi raziskave, je sodeloval vzorec družin in posameznikov, ki so se že srečali z revščino (finančnimi stiskami).

Kot že navedeno, sem se glede na občutljivost teme, o kateri še danes ne želi govoriti veliko ljudi, bila deležna tudi zavračanja sodelovanja pri raziskavi (intervjuju). Zaradi tega, sem se

odločila, da bo vzorec neslučajnostni in priložnostni, saj sem intervjuje izvedla z ljudmi, ki jih poznam. Glede na to, da je moj vzorec vseboval 8 intervjujev, sem za izvedbo le teh poskušala pridobiti čimbolj raznolike oblike družine, dvočlanske ali več, enostarševske, mlade družine, upokojence, da bi rezultate lahko kasneje približala celotni populaciji.

3.4 ZBIRANJE PODATKOV

Intervjuje sem opravila postopno, po dogovoru z družinami in posamezniki. Skupaj smo se časovno uskladili, kar je bilo pri izvedbi intervjujev nujno, saj sem intervjuje izvedla tudi z družinami, ki ne živijo v Ljubljani. Časovni okvir izvedbe intervujev je bil od 7.9.2017 do vključno 30.9.2017. Intervjuje sem izvedla pri intervjuvancih doma, nekaj pa sem jih povabila h sebi domov. Torej kot že rečeno, so bili intervjuji izvedeni v sproščujočem, domačem okolju. Z dovoljenjem vseh intervjuvancev, sem odgovore na vprašanja zapisovala v zvezek in jih kasneje pretipkala v računalniški zapis. Izvedba intervjujev je trajala različno dolgo, odvisno od posameznika, družine in od njihovih odgovorov. Vsakemu izmed intervjujev sem namenila 120min, vendar sem čas po potrebi intervjuvancev prilagodila. Izkazalo se je, da je glede na tematiko raziskovanja ta časovni okvir bil zadosten. Kot že rečeno sem intervjuje izvedla s spraševanjem (neposrednim) in sprotnim zapisovanjem odgovorov.

3.5 OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV

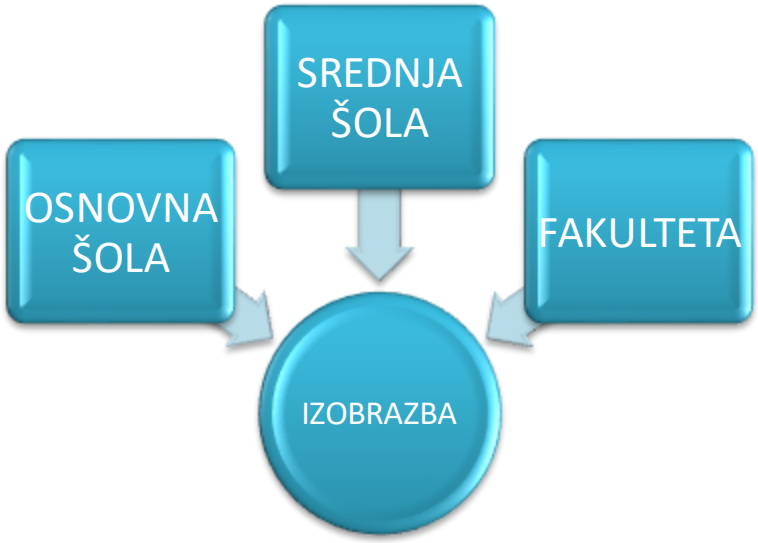
Podatke, ki sem jih pridobila oz. intervjuje, ki sem jih izvedla sem analizirala na kvalitativen način, s kodiranjem intervjujev, oziroma kodiranjem besednih opisov. V času izvedbe intervjuja in kasneje prepisovanjem v dokument, sem že imela zapisane (ločene) teme in nekaj osnovnih vprašanj. Ko sem imela vse intervjuje primerno zapisane, sem pri vsakem označila relavantne izjave in jim pripisala število izjave. Obdelavo podatkov po že napisanih izjavah in pripisanemu številu izjave, sem le-te vpisovala v Excelov dokument, ki omogoča bolj pregledno razvrščanje izjav. Ko sem prepisala števila izjav in izjave, sem iz teh izluščila bistveni pojem (kode), katere sem kasneje združila v kategorije in nadkategorje. Po končanem kodiranju v tabeli je sledilo osno kodiranje vseh intervjujev, pri kateremu so se mi že pokazale podobnosti in razlike pri odgovorih intervjuvancev. Prav tako so se pokazale povezave med kategorijami. Na koncu kodiranja sem izvedla še odnosno kodiranje, kjer sem pravzaprav iskala in med seboj primerjala nadkategorije, kategorije, pojme in ugotavljala, kaj je med njimi skupnega in kako med njimi vzpostaviti odnose. Na podlagi odnosnega kodiranja, sem napisala rezultate in razpravo raziskave.

4.REZULTATI IN RAZPRAVA

Kvalitativno raziskavo sem skozi intervjuje razdelila na različne teme in sicer izobrazbo, zaposlitev, pojem revščine, socialno pomoč, odnose/občutke in soočanje z revščino. Le-ti vključujejo sklope podvprašanj. Da bi bili rezultati čimbolj razvidni, jih bom interpretirala na podlagi glavnih ciljev oz. ključnih tem raziskave, ki sem jih želela pridobiti in tistih ključnih ciljev raziskave, ki so se mi pokazali v procesu raziskovanja in menim, da so zelo pomembni za celotno raziskavo. Kot prvo bom izpostavila področje raziskovanja izobrazbo.

4.1 IZOBRAZBA

Skozi izvedbo intervjujev, sem želela ugotoviti kakšno izobrazbo imajo intervjuvanci, saj se mi je ob raziskovanju tega kaj sploh pomeni revščina (finančna stiska) to zdel zelo pomemben dejavnik, ki lahko vpliva in ljudi pripelje do roba revščine. Prav tako sem med drugim izobrazbo izpostavila kot ključni cilj raziskave, ki sem ga želela podrobno raziskati.

Slika 1: Izobrazba

Skozi grafični prikaz je razvidno, da je veliko intervjuvancev kot zaključeno izobrazbo izpostavilo Osnovno šolo in pa za tem Srednjo šolo, na podlagi česar lahko sklepamo, da je vzorec intervjuvanih kar dobro izobražen. Poleg tega je kar nekaj intervjuvancev kot zaključeno izobrazbo izpostavilo Fakulteto, na podlagi česar rezultati kažejo, da lahko sklepamo, da so se tudi zelo izobraženi intervjuvanci že srečali z revščino (finančnimi stiskami) in da le ta ne prizadene le tiste manj ali slabo izobražene.

4.1.1 VPLIV IZOBRAZBE

V času opravljanja intervjujev, pa se mi je poleg izobrazbe odprlo še eno zelo pomembna področje v povezavi z izobrazbo, ki jo je izpostavilo kar nekaj intervjuvancev. In sicer na kaj vse ima vpliv izobrazba.

Slika 2: Vpliv izobrazbe

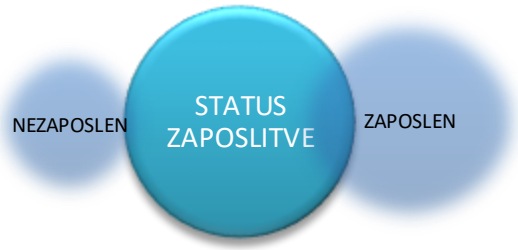
S slike 2 je razvidno, da ima izobrazba ne samo vpliv na soočanje z revščino (finančno stisko) kot samostojni dejavnik, ampak da izobrazba vpliva tudi na druge dejavnike, zaradi katerih se posamezniki ali družine soočajo z revščino. Rezultati so pokazali, da izobrazba vpliva tudi na to, kakšna bo možnost za zaposlitev in ali bo to področje zaposlitve ustrezalo pridobljeni izobrazbi. Kot drugo, so rezultati pokazali, da izobrazba močno vpliva na finančne prejemke (dohodek) posameznikov in družine. Glede na to, da so rezultati pokazali, da intervjuvanci prejemajo minimalne plače, nizke plače, pokojnine itd. lahko vidimo, da je tudi to dejavnik, ki med drugim otežuje soočanje z revščino, saj so posamezniki in družina primoreni pokrčiti svoje stroške, kar posledično pomeni, da včasih želijo prihraniti tudi pri osnovnih življenjskih potrebščinah. Kot tretje, so rezultati pokazali, da izobrazba posledično vpliva na celotno življenje in njegovo kakovost. Menim, da je tu zelo pomembno izpostaviti izjavo ene izmed intervjuvank, ki pravi:

»Ker sem diplomirala v drugi državi moja šola ni enakovredna(B8), tej v Ljubljani. Pravzaprav bi morala opraviti še 5 izpitov in hoditi na predavanja, da bi bila šola, ki sem jo že končala priznana(B9). Tako pravzaprav lahko iščem zaposlitve le s svojo srednješolsko izobrazbo(B10), kjer je posledično tudi manjši prihodek(B11). Mislim, da vpliva na celotno življenje(B12)«.

Tu je pravzaprav razvidno, da izobrazba, ki jo je zaključila v tujini, ni enakovredna naši. Zaradi tega je primorena iskati zaposlitev s svojo srednješolsko izobrazbo, kar pomeni manjši dohodek in pomeni podrejenost, saj mora opravljati delo, ki ni primerno njeni izobrazbi. Zato je mnenja, da izobrazba lahko vpliva na celotno kakovost življenja posameznika in družine.

4.2 ZAPOSLITEV

Glede na to, da danes večina ljudi revščino povezuje z nezaposlenostjo ali brezposelnostjo, sem želela v raziskavi izpostaviti tudi delovni status intervjuvancev.

Slika 3: Delovni status (zaposlitev)

Z raziskavo sem ugotovila, da je večina intervjuvancev danes zaposlenih, vendar pa se je kljub temu kar nekaj intervjuvancev nekoč in danes že srečalo z brezposelnostjo. To je še ena izmed potrditev, da revščina (finančna stiska) ne prizadene le tiste, ki so nezaposleni, ampak tudi tiste, ki so zaposleni in prejemajo mesečni dohodek, a je ta minimalen. Brezposelnosti, sem zaradi intervjuvancev in pridobljenih rezultatov bolj podrobno izpostavila v nadaljevanju, saj se mi zdi pomebno temu področju izpostaviti celotno poglavje.

Med drugim pa me je zanimalo, kako so intervjuvanci primerjali razmere zaposlovanja nekoč in danes. Kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko so iskali zaposlitev in kakšne mislijo, da so razmere za zaposlitev danes.

Slika 4: Zaposlitev nekoč/danes

Pod zaposlitev nekoč so izpostavili naslednje:

- Lažja (A28, B25, D12)
- Službe niso bile sanjske (A29)
- Zaposlitev v Jugoslaviji lažja (A30)
- Dovolj služb (A31)
- Služb na pretek (A32)
- Delavec nekoč bolj zaščiten (C13)
- Delali kar je prišlo pod roke (G4)
- Boljši pogoji (G7)

Kot zaposlovanje nekoč, so rezultati pokazali, da je bilo služb dovolj in da so zelo hitro našli zaposlitev. Trg delovne sile je bil takrat manj nasičen, zato je bilo služb veliko. Potrebno pa je izpostaviti tudi to, da so rezultati pokazali, da so bili takrat veliko boljši pogoji za delavce (zaposlene) in da so bili sami delavci (zaposleni) nekoč veliko bolj zaščiteni s strani delodajalcev, kot so danes. Med drugim pa so rezultati pokazali tudi to, da so bili posamezniki nekoč pripravljeni delati karkoli. Opravljali so dela, ki so jim prva prišla nasproti, kljub temu, da včasih niso bila na ravni njihove izobrazbe ali pa niso bile zaposlitve, o katerih bi sanjali.

Zelo pomembno je izpostaviti, da so v današnjem času pogoji zaposlovanja skoraj popolnoma drugačni in le redke stroke, kot npr. (informatki), termo inštalaterji so danes bolj iskana stroka, medtem, ko rezultati navajajo, da je danes zaposlitev v drugih poklicih težje najti.

Za zaposlitev danes so intervjuvanci izpostavli naslednje razlage:

- Težja (B26, D13, E7, F6, G8, G12)
- Danes delavci manj zaščiteni (C14)
- Vsi lahko najdemo zaposlitev (C17)
- Gostistvo slabo cenjeno (D8)
- Informatiki danes iskani (D15)
- Prenasičenost trga dela (F7)
- Manj prostih delovnih mest (F9)
- Odvisni od zaposlitve (G11)

Rezultati raziskave so pokazali, da je danes veliko težje najti zaposlitev. Intervjuvanci so navedli, da je danes trg dela veliko bolj nasičen kot nekoč in da je danes na razpolago manj delovnih mest. Stroka kot je gostinstvo, je danes slabo cenjeno in v večni zaposluje le mlade ljudi. Nekaj rezultatov sicer kaže na pozitivno točko v zaposlovanju, a le v primeru bolj naprednih strok, kot je računalništvo in informatika. Prav tako je zaposlitev še mogoče najti, a le takšno, ki ni na ravni pridobljene izobrazbe. Torej so na nek način posamezniki prisiljeni iskati delo v drugi stroki, saj smo danes odvisni od zaposlitve. Zaposlitev je še zmeraj glavni vir dohodka, zato se verjetno danes tudi trudimo za čimboljšo izobrazbo, da bi posledično lahko z zaposlitvijo zaslužili več.

Med drugim za zaposlovanje danes rezultati kažejo, da so delavci veliko slabše zaščiteni kot nekoč.

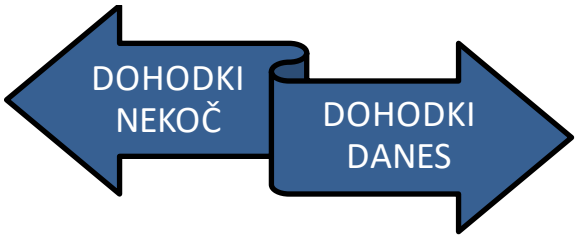

Slika 5: Zaščita delavcev danes (podrejenost)

Da bi zaposleni svoje delo lahko obdržali in ostali zaposleni, so rezultati pokazali, da so se pogostokrat primoreni podrediti na svojem delovnem mestu. Izpostavljeni so izkoriščanju, izsiljevanju, grožnjam in opravljajo dela ispod njihove časti. Prav tako kot nekoč, so primoreni opravljati delo, ki jim je ponujeno in ni idealno delovno mesto ali delo, ki bi ga želeli opravljati na dolgi rok.

4.3 DOHODEK

Prav tako, se mi je pri raziskovanju odprlo vprašanje oz. tema v povezavi glede dohodkov. Intervjuvancem se je zdel eden izmed zelo pomembnih dejavnikov, katerega je potrebno malce bolje opisati zaradi posameznikov in družin, ki se soočanju z revščino. Med drugim je skozi raziskovanje oblikovalo tudi to, kakšni so bili dohodki nekoč in kakšni so danes.

Slika 6: Dohodki nekoč/danes

Dohodki nekoč:

- prva možna zaposlitev (z nizko plačo) (A10)
- napitnine (A13)
- plača, občutek pomembnosti (G17)
- ceniti plačo (G18)
- nihče v izobilju (H14)
- majhni dohodki, dobro življenje (H16)
- nekoč denar več vreden (H18)

Rezultati kažejo, da so bili dohodki nekoč nizki. Naprimer v gostinstvu, je bila plača nizka, a je bilo več napitnin kot jih je danes. Čeprav so bili dohodki nekoč nizki, so rezultati poudarili tudi to, da je bilo kljub temu življenje s prejetimi dohodki dobro. Med drugim so rezultati pokazali, da nekoč ljudje niso živeli v izobilju, kar pomeni, da so bili tudi družbeni sloji verjetno v manjšem razlikovanju, kot so danes, ko srednji sloj počasi izginja in ostajata le nižji in višji sloj. Prav tako pa rezultati kažejo, da je mesečni dohodek bil nekoč več vreden in bolje cenjen kot danes. Rezultati potrjujejo tudi, da je bilo življenje z majhnim ali povprečnim dohodkom nekoč lažje in bolj brezskrbno, kot je danes.

Slika današnjega časa v povezavi z dohodki ne kaže velike spremembe v prejemanju dohodka. Čeprav je plača višja kot nekoč, so skupaj z višanjem plač rastli tudi stroški in cene osnovnih potrebščine za življenje.

- Plače niso visoke (A11)
- Minmalec s prevozom (A12)
- Malce več kot 700eur (A16)
- Dovolj za povprečno življenje (A17)
- Minimalna plača (C43)
- Za pokriti svoje stroške (C58)

Kot že rečeno, so rezultati pokazali, da so današnji prejemki posameznikov in družin nizki, minimalni, a vseeno redni. Prav tako, pa naj bi bili dovolj za povprečno življenje, kar pomeni dovolj, da se lahko pokrijejo mesečni stroški.

4.4 BREZPOSELNOST

Kot že prej navedeno, se je v času raziskovanja oblikovala glede na odgovore tudi tema brezposelnosti. Raziskava je pokazala, da kar večini brezposlenost ni tuja, saj so jo izkusili nekoč, ali pa so brezposleni danes. Seveda kljub brezposelnosti, upokojitvi, času študija pridobivajo dohodke, ki so dovolj za osnovne življenjske potrebščine.

- Nekaj mesecev/nekoč brezposelen (A25, D24, G9)
- Nezaposlena (B17, E4, E6, H6)
- Mama upokojena (C42)
- Izguba zaposlitve (C52)
- Porodniška (B18)
- Nezaposlena/študij (C5, C11,C12)
- Čakanje na specializacijo (E5)

Rezultati raziskave so pokazali, da se je večina srečala z brezposelnostjo. Nekateri so bili brezposelni zaradi stečaja podjetja (gostilne, gradbišča) ali pa upokojitve in se štejejo med brezposelene, čeprav so si svojo pokojnino prislužili s trdim delom. Brez zaposlitve je ostala tudi intervjuvanka, ki je trenutno na porodniškem dopustu, prav tako pa je trenutno brezposelna tudi redna študentka, ki prejema štipendijo in pa dr. med., ki trenutno čaka na svoje razpisano mesto za opravljanje specializacije.

4.4.1. POSLEDICE BREZPOSLENOSTI

Ogromnega pomena za področje brezposlenosti, pa so tudi posledice, ki jih brezposelnost pusti na posamezniku. Rezultati so pokazali, da so brezposelni bili ali pa so izpostavljeni občutkom, ki močno vplivajo na njihovo počutje. Ti občutki in razmišljanja, ki so jih doživeli brezposleni nikakor niso pozitivni, ampak na posameznike vplivajo bolj negativno, prav tako pa so postavljene v soočanje z brezposelnostjo in občutki tudi njhove družine.

Rezultati prikazujejo naslednje in sicer, da so:

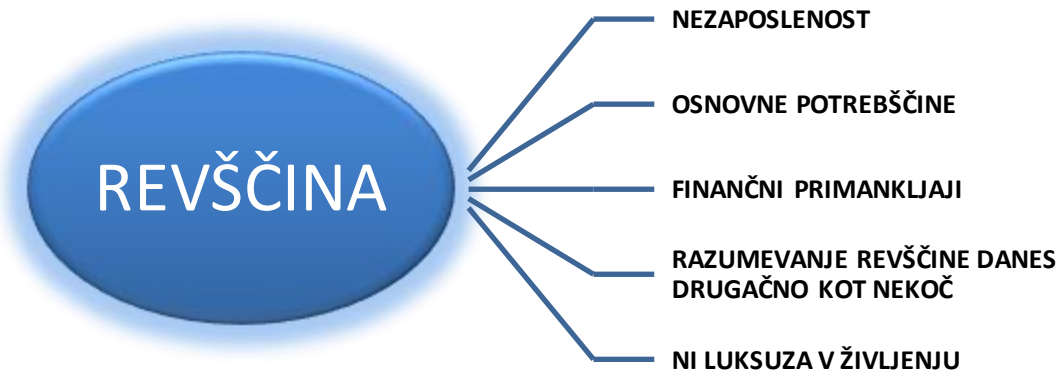

Slika 7: Posledice brezposelnosti

Grafični prikaz nam prikazuje rezultate raziskave občutke, doživljanja in misli s katerimi so se soočali brezposelni. Nekateri izmed posameznikov so se zaradi brezposelnosti odmaknil od družinskih članov in so bili zatopljeni v svoje misli in bili prepuščeni občutkom depresivnosti. V času, ko nekdo, ki je bil vajen svojega dela in mesečnega prihodka seznanitev s tem, da bo postal ali da je brezposelen povzroči ogromen šok. Velikokrat so ravno brezposleni tisti, ki se najtežje soočajo z revščino (finančnimi stiskami), saj so pod ogromnim pritiskom z mislimi in se sprašujejo kako preživljati družino. Brezposelnost posledično ne vpliva samo na osebo, ki je brezposelna ampak tudi na družno in celotno življenje v času dokler ta oseba ne najde nove zaposlitve ali novega vira dohodkov.

4.5 POJEM REVŠČINE

Sam pojem revščine je danes zelo širok, katerega potreditev je prikaz rezultatov raziskave. Raziskava prikazuje, da danes pojem revščine pomeni:

Slika 8: Pojem revščine

Iz slikovnega prikaza (št.8) je razvidno, da intervjuvanci z rezultati potrjujejo, da revščino razumejo kot pojem, ki pomeni ostati brez zaposlitve oz. biti nezaposlen. Med drugim je navedeno, da pojem revščine (finančne stiske) zanje pomeni pomanjkanje ali nezmožnost omogočanja osnovnih potrebščin, skrbi za družino. Prav tako pa v povezavi onemogočanja osnovnih potrebščin, revščino pomeni tudi finančni primankljaj (pomanjkanje dohodkov), s katerimi si posamezniki, družne priskrbujejo osnovne življenjske potrebščine. Eden zmed odgovorov na vprašanje, kako razumejo pojem revščine, ki v slikovnem prikazu ni izpostavljen, je bil odgovor zasnovan popolnoma drugače. »*Bogastvo v življenju, mi pomenijo druge stvar, nikoli nisem živela z veliko*«. Iz slednjega lahko sklepamo, da skozi revščino (finančno prikrajšano življenje) pričneš ceniti druge stvari in ne dohodkov. Kot četrto, rezultati prikazujejo, da je pojem revščine danes, zelo drugače razumljen, kot je bil nekoč. Kar posledično pomeni, da starejše generacije tudi danes, sam pojem revščine razumejo drugače, kot mladi.

V času pridobivanja rezultatov, pa se mi je zdelo zelo pomembno izpostaviti eno izmed izjav, ki je bla zelo specifična, in sicer:

»Reven si takrat, ko nimaš niti malo luksuza v življenju(D19). Tudi takrat si reven, ko živiš tako, da je tvoj dohodek le sredstvo za preživetje. (D20)«.

Zgornji citat prikazuje pojem revščine razumljen kot to, da je dohodek le sredstvo za preživetje posameznika ali družine, da se z njimi plačuje le stroške in pa nakupuje osnovne življenjske

potrebščine, medtem pa si npr. nemoreš privoščiti kakšnih drugih stvari, ki bi jih zares potreboval ali bi si jih želel. Med drugim si že ta opis lahko interpretiramo kot ne imeti luksuza v življenju, ki pomeni zadovoljiti željo po nečem, kar ni osnovna dobrina.

4.6 SOOČANJE Z REVŠČINO

Med drugim je bil v raziskavi eden izmed glavnih ciljev ugotoviti tudi, kako se posamezniki in družine soočajo z revščino. Rezultati so pokazali, da se je z revščino (finančno stisko), težko soočiti. V raziskavi je povdarek na tem, da so bili posamezniki primoreni k temu, da so se odrekali v času soočanja z revščino (finančno stisko), da bi se kar se da bolje izvlekli iz primeža dane revščine (finančne stiske).

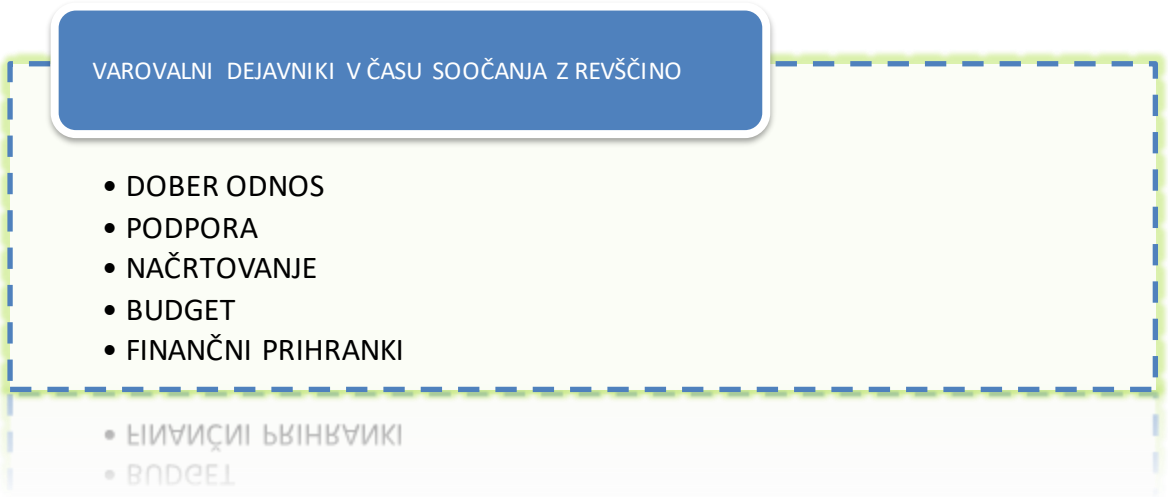
Slika 9: Soočanje z revščino

Grafični prikaz pravzaprav prikazuje tiste najbol pomembne dejavnike soočanja z revščino, pridobljenih iz rezultatov raziskave. Prvi izmed rezultatov prikazuje, da so se posamezniki in družine soočali z revščino (finančno stisko) na ta način, da so uporabljali svoje prihranke in hkrat varčeval na nepotrebnih stvareh in poskušali prihraniti čimveč za kasnejše obdobje soočanja z revščino. Kot drug rezultat je izpostavljeno, da se nekateri soočajo z revščno (finančno stisko) s pomočjo socalne pomoči denarne finančne pomoči, enkratne denarne socialne pomoči, štipendijo, invalidsko pokojnino. Med drugim pa večje število intervjuvanih pravi, da so se z revščino soočali tako, da so se odrekali nekaterim dobrinam. Dohodke so namenili za osnovne življenske potrebščine in stroške za ostale stvari pa niso uporabljali svojih dohodkov. Prav tako

so rezultati pokazali, da pomeni soočanje z revščino pravo borbo za življenje posameznikov, da bi lahko omogočili boljše življenje sebi in svoji družini.

Način soočanja z revščino pa poudarja zelo pomememben rezultat in sicer, da se je soočanja z revščino potrebno lotiti z ogromnim optimizmom, saj le ta omogoča, da se posamezniki in družine v času soočanje ne prepustijo melanholiji, slabi volji, strsu, saj bi jih le ta potopila. Rezultati so pokazali tudi, da so se morali intervjuvanci v času soočanja z revščino naučiti »živeti z malo«, s tistim osnovnim, kar je potrebno, da preživijo mesec. Kot zadnji navedeni rezultat v shemi je navedeno iskanje rešitev. V iskanje rešitev je pravzaprav v času soočanja z revščino izpostavljen vsak posameznik in pa tudi družina, saj si vsak prizadeva čimprejšnje soočanje in napredek v smislu tega, da premagajo revščino (finančno stisko).

Med drugim zadnjemu rezultetu grafičnega prikaza, iskanju rešitev lahko pripišemo tudi varovalne dejavnike, s pomočjo katerih se posamezniki in družina na nek način zaščitijo pred popolnim propadom.

Slika 10: Varovalni dejavniki

Tu so navedeni eni izmed mnogih varovalnih dejavnikov, ki so lahko za posameznika ali pa družina v času soočanje z revščino (finančno stisko) in po njej zelo pomembni. Dober odnos (zbliževanje), podpora (staršev, družine), načrtovanje, planiranje poteka in možnosti soočanja z revščino, skupni budjet in hinančni prihranki (varčevalni računi, varčevanje s hranilniki), vse to in verjetno še marsikaj drugega, kar se v rezultatih ni pokazalo so varovalni dejavniki. Varovalni dejavniki so pravzaprav tisto, kar posameznikom in družinam omogoča, olajša, pripomore k soočanju z revščino (finančno stisko). Prav tako je eden izmed varovalnih dejavnkov pridobljenih z rezultati tudi mesečni nadzor dohodkov, zmanjševanje ne potrebnih stroškov,

iznajdljivost in pridobivanje dohodkov s prodajo ne potrebne lastnine. S pomočjo le- teh, lahko posameznik ali družine pride do tega, da ustvari nove prihranke.

Kot že navedeno, so rezultati pokazali, da je pri soočanju z revščino ogromnega pomena tudi podpora in pomoč neformalne socialne mreže, ki omogoča lažje soočanje z revščino (finančno stisko).

Slika 11: Neformalna socialna mreža

Zgornji slika podarja, da so pridobljeni razultati raziskovanja naslednji. Večina je podarila, da se pri soočanju z revščino (finančno stisko) obrne po (po)moč k svoji neformalni socialni mreži. Kot rezultat raziskave, se je pokazalo, da posamezniki in družine pod svojo neformalno socialno mrežo vključuje ožje družinske člane, prijatelje, razširjeno družino in sodelavce. Z njihovo pomočjo, se družina ali pa posameznik veliko lažje sooča s samo revščino (finančno stisko), saj jim neformalna socialna mreža ponudi pomoč v obliki financ, ki jih posodijo, ob tem pa nudijo tudi mentalno podpora in sočustvujejo s tistimi, ki so se znašli v revščini (finančni stiski).

Rezultati so prav tako pokazali, da se večinski del raziskovalnega vzorca intervjuvancev po pomoč najprej obrne na svojo neformalno socialno mrežo in šele nato na socialno pomoč upravnih enot in države.

4.7 SOCIALNA POMOČ

Eden izmed ciljev raziskovanja je bilo tudi ugotoviti, ali kdo izmed intervjuvancev prejema sociačno denarno pomoč in kakšno obliko denarne socialne pomoči pomoči prejemajo.

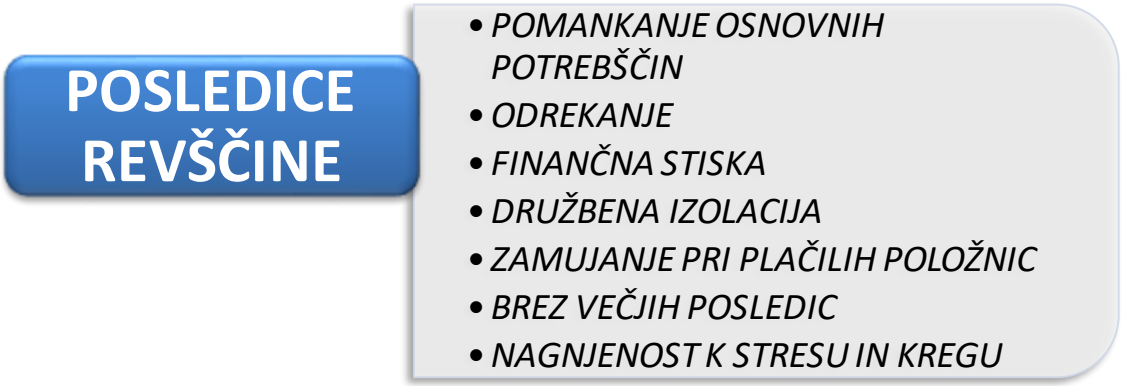
Slika 12: Oblike socialne pomoči

Rezultati so pokazali, da kar nekaj intervjuvancev prejma denarno socialno pomoč v obliki štipendije in enkratne denarne socialne pomoči, tisti brezposelni in upokojeni, pa prejemajo nadomestilo za čas brezposlenosti in invalidsko pokojnino. Prav tako pa so rezultati pokazali, da vse te oblike socialne pomoči (kot eden izmed virov dohodka) pripomorejo h temu, da se posamezniki in družine lažje soočajo z revščino.

Med drugim, pa so rezultati pokazali, da si intervjuvanci poleg denarne socialne pomoči, in nadomestil ter pokojnin želijo tudi drugačno obliko socialne pomoči, da bi se kasneje lahko samostojno, z novim znanjem soočali z revščino (finančno stisko). Rezultati drugih oblik socialnih pomoči, ki bi jih potrebovali so pogovori, svetovanja, usmeritve h temu, kako naj se soočajo z revščino oz. na kakšen način naj se soočijo, ter kje iskati formalno pomoč. Prav tako pa je kot rezultat izpostavljena pomoč pri varstvu otroka intervjuvanca, ki svojo zaposlitev opravlja v javnem sektorju in velikokrat opravlja nadurno delo.

4.8 POSLEDICE REVŠČINE

Kot eden izmed pomembnih rezultatov, potreben podrobnega opisa so tudi posledice revščine (finančne stiske), katere doživijo posamezniki in družine v času soočanja z revščino ali po njej. Razvidno je, da posledice revščine (finančne stiske), nikakor niso spodbudne še manj pa pozitivne in posameznike, člane družine in celotno družino pogosto pripeljejo do družbene izolacije in ogromnega pomanjkanja.

Slika 13: Posledice revščine

Raziskava je pokazala, da se med rezultati posledic navaja, občasno pomanjkanje osnovnih življenskih potrebščin v času soočanja z revščino in ogromnemu odrekanju tistega, kar je za življenje človeka in njegove potrebe nujnega. Kot posledice revščine je prav tako navedena finančna stiska, katera dostikrat pripelje do tega, da ni dovolj dohodkov za plačevanje osnovnih položnic (npr. položnic dodatnega zdravstvenega zavarovanja), kar posledično lahko pripelje do novega finančnega pomanjkanja zaradi obresti. Med drugim, pa je kot rezultat posledic navedeno tudi to, da so nekateri posamezniki in družine zaradi soočanja z revščino (finančno stisko) nagnjene k stresu in prepirom, predvsem zato, ker je takrat na preizkušnji celotno življenje družine. Zaradi posledic revščine (finančne stiske) se raje izolirajo od družbe, ki jim predstavlja še večje pomanjkanje dohodka. Med drugim, pa je zgoraj kot raziskovalni rezultat izpostavljena tudi odmaknjenost. Odmaknjenost posameznika od družinskih članov, zaradi skrbi in misli, kako družino preskrbeti.

Kar nekaj intervjuvancev je bilo mnenja, da pravzaprav ob soočanju z revščino (finančno stisko) niso doživeli večjih posledic, ki bi jih zaznamovali. Srečevali so se s situacijami, ko so se morali nečemu odrekati, a sami tega niso razumeli kot ogromno, omembe vredno posledico.

4.9 ODNOSI IN OBČUTKI

Kot končne in zelo pomembne ugotovitve pridobljenih rezultatov raziskovanja, bom izpostavila to, kako soočanje z revščino (finančno stisko) vpliva na odnose v družini, ki meji na dve skrajnosti in pa občutke, katere v času soočanja z revščino (finančno stisko) doživljajo.

Slika 14: Odnosi in občutki

Kot rezultat kako soočanje z revščino vpliva na odnose v družini, zgornji prikaz navaja, dve različne smeri. Delež pridobljenih rezultatov prikazuje, da na nekatere odnose v družini soočanje z revščino (finančno stisko) poteka v smeri krepitve odnosa. Nekateri intervjuvanci pravijo, da jih je soočanje z revščino (finančno stisko) še bolj združilo, da so bolje sodelovali in so stopili skupaj zaradi dobrobiti družine. Navajajo, da je potrebno takrat v odnosu pokazati borbenost in ne predajo, ter se boriti za svojo družino po svojih močeh. Prav tako pa je pri odnosih zelo pomembna tudi komunikacija, ki jo je v času soočanja z revščino (finančno stisko) potrebno krepiti.

Drugi del rezultatov raziskave pa prikazuje, da revščina (finančna stiska) na družino lahko vpliva v bolj negativni smeri, ki pripelje do poslabšanja odnosov. Nekateri sodelujoči v raziskavi, so bili mnenja, da ima finančna stiska zelo velik vpliv na medsebojne odnose v smislu, da se ti rahljajo, saj je za družinske člane to lahko prevelika obremenitev.

Kar pa zadeva občutke v času soočanja z revščino (finančno stisko), so rezultati pokazali, da so občutki ob soočanju z revščino precej slabi. Intervjuvanci so ali pa še sedaj ob soočanju z revščino pridobijo občutek neprijetnosti in manjvrednosti, kar prav tako spodbuja občutke sramu in zaskrbljenosti, kako družino pripeljati do tega, da se nebo potrebovala soočati z revščino

(finančno stisko). Čeprav soočanje z revščino (finančno stisko) lahko pripelje do tega, da je posameznik ob borbi izčrpan in utrujen, rezultati potrjujejo, da se vseeno želijo pokazati kot borci in se ne predati, kar potrjuje naslednja izjava.

»*Kljub temu, da sem bil velikokrat popolnoma utrujen (A67), sem na ven želel delovati kot borec(A68), kar pravzaprav danes sem. Danes živimo vsi povprečno življenje v lastnem stanovanju(A69) in z dokaj dobrimi prihodki*«.

5.SKLEPI

- IZOBRAZBA

  Kljub temu, da širša družba v zadnjih letih meni, da revščina prizadene tiste manj izobražene je raziskava pokazala, da temu ni ravno tako. Z rezultati raziskave na vzorcu tistih, ki so se že soočali z revščino (finančno stisko) sem ugotovila, da le-ta lahko prizadene tudi skupine tistih bolj izobraženih posameznikov, družin.

- ZAPOSLITEV

  Čeprav ogromno zapisane teorije v naši zgodovini podpira dejstvo, da se v revščini znajdejo samo tisti brezposelni, ali tisti, ki ne želijo in nimajo potrebe po zaposlitvi lahko rečem, da je ta trditev izkrivljena. Sklepam, da rezultati kar dobro prikazujejo, da življenje v današnjem času ne prizanese nobenemu delovnemu statusu. Tudi tisti, ki so zaposleni se lahko zaradi nizkega dohodka zelo hitro znajdejo na robu revčine, kar potrjuje tudi vse več novejše teorije.

  Domnevam, da kljub temu, da so posamezniki in družine nekoč živele v težkih življenjskih razmerah, so rezultati pokazali, da je bilo nekoč več služb, da je bilo zaposlitev lažje najti in so bili pogoji zaposlitve veliko boljši kot danes. Prav tako pa rezultati kažejo, da so bili posamezniki včasih pripravljeni delati karkoli in ne le tisto kar ustreza njihovi izobrazbi.

  Rezultati zaposlitev oz. zaposlovanja danes, kažejo da je zaposlitev veliko težje najti, da je manj delovnih mest, da je trg dela prenasičen in delavci niso cenjeni kot nekoč. A vseeno se odpira možnost zaposlitve za tiste, ki bi želeli opravljati zaposlitev, ki ni v povezavi z njihovo izobrazbo, ali pa na področju bolj naprednih strok informatike in računalništva.

- POJEM REVŠČINE

  Kljub temu, da poznamo kar nekaj definicij revščine, ki danes prerašča v obliko nove revščine je dejstvo, da vsak pojem revščine danes razume drugače in je le ta zelo širok. Rezultati so pokazali, da najpogosteje pomeni revščino nezmožnost omogočanja osnovnih potrebščin, ostati brez zaposlitve, slabe stanovanjske razmere, pomanjkanje dohodkov.

- OBLIKE SOCIALNE POMOČI

  Sklepam, da je v današnjih časih popolnoma sprejemljivo, da se ob soočanju z revščino oz. finančno stisko družine obrnejo na državo, pristojne enote in zaprosijo za socialno pomoč. Kljub temu, so rezultati pokazali, da se večina sooča z revščino in finančno stisko

brez pomoči države, a tisti ki prejemajo pomoč države, socialno denarno pomoč, so zanje zelo hvaležni.

- ODNOSI/OBČUTKI

  Soočanje z revščino pri posameznikih in družinah pravzaprav meji na dve skrajnosti. Menim, da so rezultati pokazali, da je soočanje z revščino (finančno stisko) vzrok za slabšanje odnosov in stres. Druga skrajnost pa je krepitev odnosov pri soočanje z revščino (finančno stisko), saj rezultati kažejo, da pri mnogih takšna situacija krepi odnos, saj stopijo skupaj, se borijo in se zbližajo/združijo.

  Občutki pri soočanju z revščino (finančno stisko), pri posameznikih in družinah v večini pokažejo ogromno spremembo na njihovi samopodobi, ponosu. Med drugim se takrat soočajo s stresom, obutki krivde in ne vrednosti.

- SOOČANJE Z REVŠČINO

  Kljub temu, da je soočanje z revščino (finančnimi stiskami) samo po sebi težko in zelo naporno se družine in posamezniki v večini zelo dobro soočajo z njo. Rezultati so pokazali, da se s pomočjo varovalnih dejavnikov, kot so prihranki, doberi odnosi, borbenost idr. družine in posamezniki veliko lažje soočajo z revščino. Pri soočanju z revščino (finančnimi stiskami), pa velikokrat pripomore neformalna socialna mreža kot so družina, prijatelji, razširjena družina in sodelavci.

6. PREDLOGI

- Slabša izobrazba sama po sebi ima vpliv na soočanje z revščino (finančno stisko), vendar pa dobra izobrazba ne pomeni idealnega življenja izven revščine. Tudi dobro izobraženi posamezniki, člani družine se lahko soočajo z revščino (finančno stisko), ne glede na to, ali so zaposleni, ali pa brezposleni.
- Brezposlenost ni nujno dejavnik za revščino. Tudi zaposleni se lahko zaradi minimalnega dohodka srečajo z revščino (finančno stisko). Torej, nova revščina poleg brezposelnih oseb, članov družine prizadene tudi tiste, ki so zaposleni. Revščina prav tako ne prizadene samo nižje sloje, ampak prizadene celotno družbo.
- Socialna politika v Sloveniji, bi morala na področju soočanja z revščino (finančno stisko), nuditi denarno socialnio pomoč ne samo družinam, ampak tudi posameznikom (mora biti bolj prijazna posameznikom, kot do sedaj). Poleg tega pa bi morala nuditi tudi druge oblike socialne pomoči, ki bi družinam in posameznikom pripomogla h soočaju z revščino.
- Pojem revščine danes pomeni nezmožnost za osnovne potrebščine, kot so hrana, obleke, streha nad glavo, pomankanje dohodka. Prav tako, pa za razliko od nekoč pomeni revščino danes tudi, da je dohodek le sredstvo za preživetje, da smo danes odvisni od služb, da v življenju nimaš nikakršnega luksuza.
- Soočanje z revščino (finančno stisko), pušča v življenju posameznikov in družin ogromen pečat oz. težke posledice zaradi pomanjkanja. Vendar pa ni nujno, da so posledice revščine (finančnega primankljaja) zelo velike. V primeru, ko ima posameznik ali družina dobre varovalne dejavnike za soočanje z revščino in pomoč neformalne socialne mreže se z revščino (finančnimi stiskami) lažje sooči.
- Soočanje z revščino ne pomeni nujo razpad ali poslabšanje odnosov, ampak lahko pomeni krepitev odnosov v družini ali med parterji, saj stopijo skupaj, se borijo, se trudijo za celotno družino, prav tako pa pomeni tudi zbližanje in optimizem za soočanje z revščino.
- S pridobljenimi rezultati iz raziskave lahko spodbujamo tiste, ki še niso spregovorili o svojem soočanju z revščino (finančno stisko) in jim pokažemo, da je v njihovem okolju še veliko takšnih posameznikov in družin, ki se uspešno soočajo z revščino (finančno stisko).
- Sama raziskava je prav tako lahko uporabna za upravne enote CSD-je, saj jih opozarja, da tisti, ki se soočajo z revščino ne potrebujejo samo denarne socialne pomoči, ampak tudi socialno pomoč v drugi obliki, na podlagi katerih bi se kasneje lahko sami soočali z revščino, brez pomoči države.
- Raziskava prikazuje tudi možne načine soočanja z revščin (varovalne dejavnike, odnose, pomoč neformalne socialne mreže), katere so lahko vodilo za tiste, ki ne vedo, kako oz. na kakšen način se soočiti z revščino (finančnim pomanjkanjem).

7.VIRI IN LITERATURA

- Brajša, P. (2013). *Moj, tvoj, najin seks*. Draga: Cudv.
- Badalič, V. (2010). *Za 100 evrov na mesec*. Ljubljana: Krtina.
- Beck, U. (2001). *Družba tveganja: na poti v neko drugo moderno*. Ljubljana: Krtina.
- Crow, G. (2002).*Social solidarities: theories, identities, and social change*. Bukingham: Open University Press.
- Cvetek, R. (2010). *Bolečina preteklosti: Travma, medsebojni odnosi, družina, terapija*. Celje: Celjska Mohorjeva družba.
- Čačinovič Vogrinčič, G. (1998). *Psihologija družine; prispevek k razvidnosti družinske skupine*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- Gaber, S.(ur.)., Sardoč, M., Strel, J., Lukšič, A. (so-ur.).(2009). *Za manj negotovosti: Aktivno državljanstvo, zdrav življenjski slog, varovanje okolja*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Geremek, B. (1996). *Usmiljenje in vislice: zgodovina revščine in milosrčnosti*. Ljubljana: Fakulteta za podiplomski humanistični študij.
- Goffman, E. (2008). *Stigma- Zapiski o upravljanju poškodovane identitete*. Maribor: Založba Aristej.
- Kenworth, L. (2013). *Progres for the poor*. Oxford: Oxford University press.
- Kopač, A. (2004). *Aktivacija-obrat v socialni politiki*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Košiček, M. (1991). *Ljubezen v jeseni življenja*. Maribor: Založba Obzorja.
- Leskovšek, V. (2013). Vpliv paradigmatskih sprememb socialne države na odvisnost od plačane zaposlitve, (str. 149–170). V: Leskovšek, V., Smolej, S., Rihter, L., Boškić, R., Kresal, B., & Breznik, M. (2013). *Revščina zaposlenih.* Ljubljana: Sofia.
- Leskovšek, V., Rihter, L., Smolej, S., & Boškić, R. (2009). Pregled raziskav in literature o zaposlevnih revnih (str. 8–40). V: Leskovšek, V., Kresal, B., Rihter, L., Smolej, S., Boškić, R., Zaviršek, D., Sobočan, A.M., Jeseničnik, N. (2009): *Vzroki in obseg pojava zaposlenih revnih*. (končno poročilo CRP V5-0292). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani.
- Humphrey M. T. (2012). *Državljanstvo, razred in socialna država*. Ljubljana: Založba Sofia.
- Milivojević, Z. (2009). *Formula ljubezni*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Musek, J. (2010). *Psihologija življenja*. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti.

- Nastran Ule, M. (2000). *Temelji socialne psihologije*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- O'Leary., Z.(2005). *Researching real-word problemes: A guide to methods of inquiry*. London: SAGE publications.
- Precht, R. D. (2010). *Ljubezen: kaotično čustvo*. Tržič: Učila International.
- Rener T., Sedmak, M., Švab, A.,& Urek, M. (2006). *Družine in družinsko življenje v Sloveniji*. Koper: Založba Annales.
- Rode, N., Rihter, L.,& Kobal, B. (2006). *Evalvacija programov v socialnem varstvu: model in postopek izvedbe*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani in inštitut RS za socialno varstvo.
- Rus, V. (1990). *Socialna država in družba blaginje*. Ljubljana: Domus.
- Seven Huijsen, S., Švab, A. (ur.). (2003). Labirinti skrbi-Pomen perspektive etike skrbi za socialno politiko. Ljubljana: Mirovni inštitut, inštitut za sodobne, družbene in politične študije.
- Vodovnik, Z. (2009). *Poglavja iz delovnega in socialnega prava*. Študijsko gradivo. Nova Gorica: Evropska pravna fakulteta.
- Walsh, F. (2003). *Normal family processes: growing diversiti and complexity*. New York, London: The Guilford press.

Internetni viri:

- Dragoš, S. (2014). Socialna razdalja. *Socialno delo*, 53(6), 309–320. Pridobljeno 02.10.2017, s https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-NM2FWERW/?euapi=1&query=%27keywords%3dsocialna+razdalja%27&pageSize=25
- Dragoš, S. 2014. Teorije revščine. *Mladina*. Pridobljeno 3.10.2017, s http://www.mladina.si/120746/teorije-revscine
- Dragoš S. (2016). *Teorija in praksa: Socialna država in solidarnost. Vol. LIII.* 148–173. Fakulteta za družbene vede, Univerze v Ljubljani. Pridobljeno 29.09.2017, s https://www.fdv.uni-lj.si/docs/default-source/tip/tip_izredna_2016_dragos.pdf?sfvrsn=2
- Dolenc., D. (2016). *Ata, mama, dedi, babi: Gospodinjstva in družine v Sloveniji*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 30.09.2016 s http://www.stat.si/dokument/8914/ata-mamadedibabi.pdf

- Leskošek, V., Dragoš, S. (2014). Social inequality and poverty in Slovenia. *Družboslovne razprave,* 30 (76), 39–53. Pridobljeno 30.09.3017 s http://druzboslovne-razprave.org/clanek/pdf/2014/76/3/
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (2009). *Socialnovarstvene storitve*. Pridobljeno 30.9.2017 s http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/socialnovarstvene_storitve/
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (2009). *Denarna socialna pomoč*. Pridobljeno 30.09.2017 s .http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/denarna_socialna_pomoc/)
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (2009). *Minimalna plača*. Pridobljeno 30.09.3017, s http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/delovna_razmerja_in_pravice_iz_dela/socialno_partnerstvo/minimalna_placa/
- Ministrstvo za notranje zadeve. (2009). *Državljanstvo*. Pridobljeno 5.10.2017 s http://www.mnz.gov.si/si/mnz_za_vas/tujci_v_sloveniji/drzavljanstvo/
- Narat, T. (2010). Vpliv družinskega okolja na revščino in socialno izključenost otrok. *Socialno delo*, 49 (4), 201–216, 271, 273. Pridobljeno 29.09.2017 s https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-XZTT49TN
- Narat, T., Boljka, U., Črnak-Meglič, A., Dremelj, P., Nagode, M., Lebar, L., Kobal Tomc, B. (2016). *Revščina in socialna izključenost družin z otroki: Materialni in nematerialni obraz revščine*. Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo (končno poročilo 31/2015). Pridobljeno 20.9.2017 s https://www.irssv.si/upload2/Revscina%20in%20socialna%20izkljucenost%20med%20druzinami%20z%20otroki_2015.pdf
- Resolucija o družinski politiki. Pridobljeno 3.10.2017 s :http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/druzina/RDP_-_predlog_za_JR.pdf
- Stritih, B. (2006). Strategije pomoči pri socialnem delu s travmatiziranimi osebami družinami. *Socialno delo,* 45 (6). Pridobljeno 20.5.2017 s https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-XNNQWWQE
- Švab, A. Kdo se boji (raznovrstnosti) družin?. *Socialno delo*, 49 (5/6), 341–349, 407, 411. Pridobljeno 25.09.2017 s https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-R6E5X1NC

- Evropska komisija, Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje. (2016). *Vaše pravice iz socialne varnosti v Sloveniji*. Bruselj: Europska komisija. Pridobljeno 30.09.2017 s http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=13774&langId=sl
- Lavrič, M., Natarer, A. (2015). Stratification and survival strategies of households v survival strategies of households in Slovenia. V Center for the Study of Post-socialist Societies, Friedrich Ebert Stiftung. (2015). Preliminary research report.(2015). Iz študije Life-Strategies and Survival Strategies of Households and Individuals in South-East European Societies in the Times of Crisis. Maribor: Center for the Study of Post-socialist Societies. (Neobjavljeno).

8.PRILOGE

8.1 Smernice za intervju

IZOBRAZBA

Kakšna izobrazbo ste pridobili v času šolanja?

Kako menite, da izobrazba vpliva na vaš finančni položaj?

ZAPOSLITEV

Kakšen je vaš delovni status (zaposlen/nezaposlen)?

Če primerjate zaposlovanje nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko ste iskali zaposlitev in kakšne menite, da so razmere za delo danes?

POJEM REVŠČINE

Kako razumete oz. si predstavljate pojem revščine?

OBLIKE SOCIALNIH POMOČI

Ali ste prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemate?

Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne?

ODNOSI/OBČUTKI

Kaj menite, koliko revščina oz. finančne stiske vplivajo na vašo celotno družino in vaše odnose?

Kakšne so bile v vaših primerih posledice pri soočanju z revščino?

Kako se počutite/ste se počutili, ko se znajdete/ste se znašli v stiski?

SOOČANJE Z REVŠČINO (pomanjkanjem financ)

Kako se soočate s pomanjkanjem financ oz. revščino?

Kakšni so vaši varovalni dejavniki, ko se soočate s finančno stisko?

Kdo vam poleg vaše ožje družine še pomaga, ko se znajdete v stiski?

8.2 INTERVJU

INTERVJU 1

Poročen par, že več kot 30 let, 2 otroka

IZOBRAZBA

Kakšna izobrazbo ste pridobili v času šolanja?

A: Ko sem se šolala, kar je že desetletja nazaj, sem najprej končala osnovno šolo v Bosni, nato pa sem živela pri teti v Srbiji. V Srbiji sem zaključila 4-letno srednjo šolo, s katero sem pridobila izobrazbo živilskega tehnika.

B: Jaz pa sem osnovno šolo prav tako končal v Bosni, v vasi blizu dveh večjih mest Ključ in Sanski most. Nato sem se odločil, da bom srednjo šolo obiskoval v Sloveniji, natančneje v Ljubljani. Ker je Srednjo šolo za gostinstvo in turizem že obiskoval moj brat, sem se tudi sam odločil, da se vpišem na isto šolo smer gostinski tehnik.

Kako menite, da izobrazba vpliva na vaš finančni položaj?

A: Seveda, da vpliva. Če bi bile šole iz tujine takrat bolj priznane, bi verjetno lahko imela boljšo službo. A ker sem bila tujka, ki ni dobro znala jezika, sem zagrabila prvo priložnost in se zaposlila tudi za manjše plačilo. Plače seveda niso bajne, minimalec z malico in prevozom, a veliko manj kot 1000€.

B: Včasih se mogoče ni poznalo, saj je bilo kar nekaj napitnin, ko sem bil mlad. Danes po tem, ko sem zamenjal že nekaj firm in ostal v gostintvu, pa je plačilo v nasprotju s tistim včasih zelo majhno. Nekaj malo več kot 700€. Skupaj z ženo lahko rečeva, da imava dovolj za povprečno življenje.

ZAPOSLITEV

Kakšen je vaš delovni status (zaposlen/nezaposlen)?

A: Zaposlena sem že preko 33 let, zmeraj pri istem delodajalcu. Nekajkrat sem menjala lokacije, a delo je bilo enako. Sicer je dela iz leta v leto več, plačilo za delo pa ostaja enako. Glede na današnje čase sem vesela, da sem zaposlena in imam službo, s tem pa tudi mesečne prihodke.

B: Sam imam še okoli 5 let do upokojitve, malce manj in sem zaposlen. Nekajkrat sem že zamenjal delodajalce, predvsem zaradi stečaja firme, tako da sem v tem času bil nekaj mesecev tudi brezposelen. Priznati moram, da sem imel srečo, da sem se ob iskanju službe obrnil na ljudi, za katere sem vedel, da mi bodo poskušali pomagati pri iskanju nove zaposlitve. To so bili nekdanji šefi, s katerimi sem bil v dobrih odnosih.

Če primerjate zaposlovanje nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko ste iskali zaposlitev in kakšne menite, da so razmere za delo danes?

A: Včasih je bilo veliko lažje. Sicer niso bile sanjske službe, a kdor se je v Jugoslaviji želel zaposliti je to lahko storil brez težav. Služb je bilo dovolj za vse.

B: Ko sem bil mlad je bilo služb na pretek. Seveda je še danes veliko zaposlitev v gostinstvu, a samo za mlade. Ko sem sam ostal brezposelen, sem izkusil kako sem bil izključen iz krogov zaposlovanja v nekaterih restavracijah. Torej danes je v moji stroki zaposlitev za starejšega človeka praktično minimalna, če za zaposlitev nimaš vez.

POJEM REVŠČINE

Kako razumete oz. si predstavljate pojem revščine?

A: Pojem revščine razumem kot npr. situacijo ko ne bi imela denarja za stroške in hrano. Ko ne bi imela strehe nad glavo in kopalnice. Kot na primer, ko sem s soprogom pričela živeti v Ljubljani. Živela sva v kletnem stanovanju brez kopalnice. Če bi danes bila v enaki situaciji kot takrat, bi si verjetno mislila, da sem revna, saj danes ne bi znala živeti in se boriti kot takrat, ko sem bila primorana.

B: Ko nimaš za preživetje. Kot na primer ko sem kot 16-letnik prišel brez vsega iz Bosne v Slovenijo (Ljubljano), kjer sem hodil v srednjo šolo. Spomnim se tudi kasneje, še malo preden sva z ženo dobila prvega otroka in ko sva živela v kletnem stanovanju, sva celo leto jedla samo kruh in salamo. Dobesedno sva želela prihraniti tudi tu, da bi si omogočila boljše življenje in si kupila stanovanje.

OBLIKE SOCIALNIH POMOČI

Ali ste prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemate?

A in B: Nisva prejemnika socialne pomoči. To tudi nikoli nisva bila, kljub temu, da sva se velikokrat znašla v situacijah, ko bi jo zares potrebovala za lažje preživetje.

Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne?

A in B: Če že, bi takrat, ko nisva imela nič potrebovala, vsaj pogovor s kakšnim strokovnjakom, ki bi naju usmerjal, nama svetoval, kaj storiti, na koga se obrniti po pomoč, saj kot priseljenca takšnih stvari nisva vedela.

ODNOSI/OBČUTKI

Kaj menite, koliko revščina oz. finančne stiske vplivajo na vašo celotno družino in vaše odnose?

A: Menim, da takrat, ko sva se srečevala s finančnimi stiskami, se je najin odnos krepil. Verjamem, da je verjetno večina takrat podvržena stresu in kregom, a midva sva v tej situaciji samo še bolj stopila skupaj.

B: Strinjam se. Takrat sva vedela, da imava eden drugega in bova le tako uspela priti na zeleno vejo. Stopila sva skupaj in se skupaj borila za dobrobit družine in kasneje najinih otrok. Tudi danes ob takšnih situacijah, bi verjetno ravnala enako, in krepila odnos in komunikacijo.

Kakšne so bile v vaših primerih posledice pri soočanju z revščino?

A: Kot sem že rekla imela sva streho nad glavo, a to je bilo kletno stanovanje polno plesni in brez kopalnice. Tu sva živela tudi nekaj časa z najinim prvorojencem. Lahko si samo mislite, kako je imeti otroka in ne imeti osnovnih življenjskih prostorov.

B: Kot posledico sem že navedel šparanje pri vsemu, tudi pri osnovnih življenjskih potrebščinah.

Kako se počutite/ste se počutili, ko se znajdete/ste se znašli v stiski?

A: Sama se takrat nisem počutila revno oz. ekonomsko prikrajšano, počutila sem se dobro. Verjetno si niti nisva upala razmišljati o tem in sva bila optimista in pozitivno gledala na prihodnost.

B: Počutil sem se odgovornega za celo situacijo. Kljub temu, da sem bil velikokrat popolnoma utrujen, sem na ven želel delovati kot borec, kar pravzaprav danes sem. Danes živimo vsi povprečno življenje v lastnem stanovanju in z dokaj dobrimi prihodki.

SOOČANJE Z REVŠČINO (pomanjkanjem financ)

Kako se soočate s pomanjkanjem financ oz. revščino?

A: Soočala sva se tako, da sva si ustvarjala prihranke, kjerkoli je to bilo možno. Še danes to počneva. Treba je znati živeti z malo, kar verjetno današnje mlade generacije ne morejo.

B: Že takrat sva stopila s soprogo skupaj in se skupaj borila, za preživetje. Skupaj sva od svojih prihodkov dajala kaj tudi na stran. To počneva še danes.

Kakšni so vaši varovalni dejavniki, ko se soočate s finančno stisko?

A in B: Kot že rečeno meniva, da so najini varovalni dejavniki dober odnos, borbenost, podpora eden drugemu in pa seveda, kakšen prihranek za težke dni. Seveda pa želiva pomagati še otrokoma. Verjetno bodo prihranki tudi za takrat ko bova v penzionu, saj bodo pokojnine minimalne. (smeh)

Kdo vam poleg vaše ožje družine še pomaga, ko se znajdete v stiski?

A in B: Pravzaprav nama družina ni bila zmožna pomagati, bili so daleč v Bosni, mi pa v Ljubljani. Pravzaprav smo mi njim pomagali in jim pošiljali denar, če je le bilo možno. Pomagali so nama prijatelji, ki sva jih tu spoznala seveda po svojih močeh, saj so bili v podobnih situacijah kot midva. Če bi imela takrat to pamet, ki jo imava sedaj, bi verjetno zaprosila tudi za socialno pomoč.

INTERVJU 2

Mladi zakonca z novorojencem

IZOBRAZBA

Kakšna izobrazbo ste pridobili v času šolanja?

C: Osnovni šolo sem končala v Bosni. Nato sem obiskovala Srednjo Zdravstveno šolo in pa kasneje Zdravstveno fakulteto, kjer sem uspeno končala in diplomirala kot labaratorijski inženir.

D: Po nazivu po končani Srednji šoli sem termo inštalaterja.

Kako menite, da izobrazba vpliva na vaš finančni položaj?

C: Menim, da moja izobrazba vpliva na najin finančni položaj. Ker sem diplomirala v drugi državi, moja šola ni enakovredna tej v Ljubljani. Pravzaprav bi morala opraviti še 5 izpitov in hoditi na predavanja, da bi bila šola, ki sem jo že končala priznana. Tako pravzaprav lahko iščem zaposlitve le s svojo srednješolsko izobrazbo, kjer je posledično tudi manjši prihodek. Mislim, da vpliva na celotno življenje, še predvsem pa na družbeno življenje, človek je posledično manj socialen.

D: Seveda, da vpliva glede na izobrazbo je težje najti zaposlitev. Sam imam sicer srečo, da je bila moja izobrazba zelo iskana in sem se zaposlil v svetovno znani firmi.

ZAPOSLITEV

Kakšen je vaš delovni status (zaposlen/nezaposlen)?

C: Trenutno sem nezaposlena in na porodniški.

D: Sem zaposlen v firmi, ki je znana povsod po svetu.

Če primerjate zaposlovanje nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko ste iskali zaposlitev in kakšne menite, da so razmere za delo danes?

C: Glede na to, da v Sloveniji živim le nekaj let moram priznati, da sem se morala podrediti in prijeti za kakršnokoli delo, ki bi verjetno drugim bilo ispod časti. Sama sem gledala na to, da bi kaj zaslužila, da bi lahko boljše živela. Če bi čakala delo v svoji stroki, bi trajalo veliko dlje, da bi se zaposlila.

D: Glede na to, da živim v Sloveniji malo manj kot desetletje menim, da se je takrat lažje našlo službo kot danes. Če zaokrožim, danes je težje najti zaposlitev.

POJEM REVŠČINE

Kako razumete oz. si predstavljate pojem revščine?

C: Pojem revščine, to moraš doživeti, da bi razumel. Sama sem v času ko sem še živela v Bosni videla veliko situacij, za katere bi rekla, da pomenijo revščino. Če pomislim, bi bila moja meja, če bi prejemala socialno pomoč. Takrat bi se pravzaprav res počutila revno.

D: Sam razumem pojem revščine tako, da človek ostane brez zaposlitve, to je meja. Sam bi se kot nezaposlen počtil siromašnega.

OBLIKE SOCIALNIH POMOČI

Ali ste prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemate?

C in D: Ne prejemava socialne pomoči. Trenutno s strani države prejemava le materinske in otroške dodatke, katero prejemajo vse mame po porodu.

Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne?

C in D: Meniva, da ne potrebujeva ne finančne ne druge oblike soc. pomoči.

ODNOSI/OBČUTKI

Kaj menite, koliko revščina oz. finančne stiske vplivajo na vašo celotno družino in vaše odnose?

C: Menim, da bi naju finančne stiske le združile, ne bi na najin odnos vplivalo negativno ampak pozitivno, saj v stiski vidiš na koga se lahko zaneseš.

D: Menim, da ko je več denarja je definitivno boljši tudi najin odnos. Vendar če bi sedaj midva doživela finančni primankljaj, izkusila revščino mislim, da bi se s soprogo še zbližala in se oba borila za boljše življenje.

Kakšne so bile v vaših primerih posledice pri soočanju z revščino?

C: Sama mislim, da še nisem doživela tolikšne stiske, saj so mi zmeraj pomagali starši.

D: Spomnim se situacije, ko sem en dan pred plačo ostal popolnoma brez denarja, to je bilo še na začetku zaposlitve. Takrat sem se počutil popolnoma obubožanega, a imel sem šparovček v katerega sem metal cente. Takrat je bila tako huda situacija, da nisem imel za kruh zato sem iz šparovčka vzel cente in si kupil kruh.

Kako se počutite/ste se počutili, ko se znajdete/ste se znašli v stiski?

D: To je bila katastrofa. Bilo me je sram, bilo mi je zelo težko.

SOOČANJE Z REVŠČINO (pomanjkanjem financ)

Kako se soočate s pomanjkanjem financ oz. revščino?

C in D: Danes se pred revščino in finančno stisko soočava tako, da poskušava čimveč prihraniti.

C: Če pa bi bila na robu revščine, bi brez sramu zaprosila za socialno pomoč.

***Kakšni so vaši varovalni dejavniki, ko se soočate s finančno stisko*?**

C in D: Meniva, da so varovalni dejavniki pri nama ravno šparovček in pa prihranki za črne dni, skupni budget. Potrebno je znati razmišljati in planirati za prihodnost, še posebaj sedaj, ko sva dobila prvega otroka, saj mu želiva omogočiti čimveč.

***Kdo vam poleg vaše ožje družine še pomaga, ko se znajdete v stiski*?**

C in D: Poleg najinih družin, nama v stiskah pomagajo prijatelji in pa sodelavci.

INTERVJU 3

Tričlanska družina

IZOBRAZBA

Kakšna izobrazbo ste pridobili v času šolanja?

V času šolanja sem pridobila naziv diplomirana socialna delavka. Sedaj sem vpisana v drugi letnik Zakonske in družinske študije na Teološki fakulteti.

Kako menite, da izobrazba vpliva na vaš finančni položaj?

Trenutno moja izobrazba ne vpliva na moj finančni položaj, saj še nisem zaposlena. Zaradi ekonomske krize, spadajo osebe z mojo izobrazbo v težko zaposljivo osebje. V sami prihodnosti bom verjetno imela nekoliko težav pri iskanju službe, a upam na vse najboljše. Ker živim v skupnem gospodinjstvu s svojimi starši, mi ona dva finančno veliko pomagata. Do sedaj mi je pripadala tudi državna štipendija, ki mi je pokrila prevoz in določen del prehrane.

ZAPOSLITEV

Kakšen je vaš delovni status (zaposlen/nezaposlen)?

Nezaposlen.

Če primerjate zaposlovanje nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko ste iskali zaposlitev in kakšne menite, da so razmere za delo danes?

Nikoli nisem iskala redno zaposlitev, zato bom nekoliko težje odgovorila na to vprašanje. Menim pa, da je bil delavec nekoč veliko bolj zaščiten v primerjavi z danes. Delavce na slabših delavnih mestih še dodatno izkoriščajo in izsiljujejo. Menim tudi, da si delo lahko vsi najdemo, samo ni nujno da bo ustrezalo naši izobrazbi. To je odvisno od tega, koliko nujno potrebujemo denar in koliko dolgo si lahko privoščimo, da bi živeli brez prihodkov.

POJEM REVŠČINE

Kako razumete oz. si predstavljate pojem revščine?

Menim, da je to zelo širok pojem, ki ga vsak posameznik drugače razume. O revščini, ki se nahaja npr. po državah Afrike, mi še težko govorimo. Se pa zavedam, da srednjega sloja počasi ne bo več, saj bo ostal le revni in bogati sloj. Sam pojem revščine pa razumem kot nezmožnost zadovoljiti osnovne potrebe za življenje. Pod osnovne potrebe zajemam hrano, prebivališče, obleke in obutev. Tako oseba, ki nima prihodkov oziroma so ti zelo nizki, ne more plačati računov in omogočiti sebi oz. svoji družini zadovoljitev osnovnih potreb. V določenih primerih tudi država ne nudi dohodkov. Na primer osebam, ki nimajo državljanstvo Slovenije in imajo le delovni vizuma. Ali osebam, ki so med osamosvajanjem ostali brez katerikoli državljanstva (izbrisani). Skupin, ki potrebuje pomoč države, je vsak dan več. Torej to pomeni, da je vsak dan več ljudi, ki bi jih lahko vključili v skupino revežev, tudi če na zunaj ne zgledajo tako.

Pomembno pa je poudariti, da so nekoč revščino drugače definirali kot jo danes. Namreč danes živimo v obdobju, ko lahko kupimo prav vse. In revščino povezujemo s tem, kaj si oziroma kaj si ne moremo privoščiti. Verjetno starejše prebivalstvo revščino drugače definira kot mi, ki smo navajeni vse kupiti na trgu.

OBLIKE SOCIALNIH POMOČI

Ali ste prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemate?

Da, prejemam državno štipendijo.

Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne?

Trenutno nobeno.

ODNOSI/OBČUTKI

Kaj menite, koliko revščina oz. finančne stiske vplivajo na vašo celotno družino in vaše odnose?

Sama nimam slabih izkušenj s CSD-jem, saj sem ob vložitvi za državno štipendijo, to tudi dobila. Nikoli ta znesek ni bil previsok, a dovolj da sem lahko pokrila stroške prevoza in en del prehrane. Ker je mama invalidsko upokojena, oče pa dobi minimalno plačo, se je tudi najmanjši prihodek zelo poznal. Pravo finančno stisko sem občutila, ko je oče ostal brez službe. Ko je nekaj časa dobil nadomestilo iz zavoda, je bilo še dobro. Nato se je začelo poznati na medosebnih odnosih. Oče je bil vse bolj odmaknjen in opažati sem začela, da pada v neko vrsto depresije. To je bilo razumno, saj je vse do takrat delal in ni važno, koliko je zaslužil, je bila ta vsota njegova. Zaradi svojega prihodka se je počutil bolj vrednega in spoštovanega. Ker pa je čez noč izgubil službo na gradbišču in ob dolgem iskanju nove službe, se je počutil nevrednega. Cela družina je bila v skrbeh in z veliko spodbujanj ter pomoči, je našel novo službo. Ampak takrat sem videla, koliko lahko ena finančna stiska preizkusi celotno družino in njene odnose.

Kakšne so bile v vaših primerih posledice pri soočanju z revščino?

Dolgotrajnih posledic ni bilo. Sama sem zaslužila z študentskim delom in si pokrila svoje stroške. Oče je dokaj hitro našel službo in tako se je situacija normalizirala. Po drugi strani pa smo vsi doživeli šok in vsak dan v tistem času je bil prisoten strah, da bo ta situacija trajala. To bi sigurno privedlo do tega, da bi oče padel v depresijo in bi potrebovali še zdravniško pomoč.

Kako se počutite/ste se počutili, ko se znajdete/ste se znašli v stiski?

Na nek način sem se počutila krivo, ker nisem zmogla finančno bolj pomagati. A zelo ponosna na svoje starše, ker znata preživeti z veliko manj, kot znam to jaz. Tukaj se pozna, da so živeli v času, ko se ni dalo vsega kupiti in so lahko le iz moke ter vode veliko naredili. Kljub stiski sem se počutila varno, saj sem vedela, da nam bo uspelo.

Kdo vam poleg vaše ožje družine še pomaga, ko se znajdete v stiski?

V tej situaciji še nismo bili, a verjamem, da bi našli osebe, ki bi nam pomagali.

SOOČANJE Z REVŠČINO (pomanjkanjem financ)

Kako se soočate s pomanjkanjem financ oz. revščino?

Predvsem z mirnostjo in spodbudo, da v tem času družina stopi skupaj. Na tak način se poišče rešitev, kako naprej. V skrajnem primeru, pa se finance porabijo za nujne osnovne potrebe, ostale stvari pa se zmanjšajo. Tako se finance porazdelijo za res nujne stvari, ki so pomembne za življenje, ostalo pa lahko počaka. Takrat dejansko opazimo, da je seznam za nujne potrebe pravzaprav kratek. Toliko kolikor imaš financ, toliko si privoščiš. Ko imaš več financ, toliko več boš tudi porabil.

Kakšni so vaši varovalni dejavniki, ko se soočate s finančno stisko?

Preverim, koliko financ sem porabila v prejšnjem mesecu in kaj lahko črtam ven. Toliko, da se pripravim za naslednji mesec.

***Kdo vam ob soočanju z revščino še pomaga*?**

Veliko pomoč nam je nudila država, s tem ko mi je dodelila državno štipendijo. S tem je staršem olajšala pri omogočanju mojega šolanja

INTERVJU 4

Mama in sin

IZOBRAZBA

Kakšna izobrazbo ste pridobili v času šolanja?

E: Zaključila sem Srednjo turistično in gostinsko šolo, smer pomočnik kuharja.

F: Zaključil sem OŠ Škofljica, ŠC-PET (Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije). Trenutno pa obiskujem še izreden študij na izobraževalnem centru Erudio. Obiskujem Višješolski program informatike.

Kako menite, da izobrazba vpliva na na vaš finančni položaj?

E: Seveda, da vpliva. Če bi imela višjo izobrazbo, bi posledično imela višje dohodke. Mislim, da je delo v gostinjstvu popolnoma premalo cenjeno.

F: Jaz mislim, da je danes iskanje službe pogojeno s stopnjo in pridobljeno izobrazbo.

ZAPOSLITEV

Kakšen je vaš delovni status (zaposlen/nezaposlen)?

E in F: Oba sva zaposlena.

F: Zaposlen sem v stroki, ki ne ustreza moji izobrazbi.

Če primerjate zaposlovanje nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko ste iskali zaposlitev in kakšne menite, da so razmere za delo danes?

E: Menim, da je bilo včasih, ko sem iskala zaposlitev veliko lažje najti delo v svoji stroki, kot danes. Danes je po mojem mnenju iskanje zaposlitve veliko težje.

F: Sam sem mnenja, da je delo za informatika danes veliko bolj iskano, kot je bilo nekoč. Posledično to pomeni, da je danes več možnosi za zaposlitev v tej stroki.

POJEM REVŠČINE

Kako razumete oz. si predstavljate pojem revščine?

E: Sama pojem revščine razumem v smislu, ko ostaneš brez zaposlitve, brez stanovanja, ko si brez dohodkov.

F: Reven si takrat, ko nimaš niti malo luksuza v življenju. Tudi takrat si reven, ko živiš tako, da je tvoj dohodek le sredstvo za preživetje.

OBLIKE SOCIALNIH POMOČI

Ali ste prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemate?

E: Ne, ne prejemam socialne pomoči.

F: Tudi jaz ne prejemam socialne pomoči. Mislim, da v večini socialne denarne pomoči dobijo tisti, ki znajo pretentati sistem. Sam sem bil nekaj časa brezposelen. Sam nisem lastnik nepremičnine oz. sem brez imetja, vendar po izračunu nisem sodil med prejemnike soc. denarne pomoči.

Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne?

E in F: Mislim, da bi v situaciji revščine potrebovala npr. pomoč v obliki hrane, higienskih potrebščin, predvsem pa brezplačnih zdravstvenih uslug (ne samo osnovno, ampak osnovno in dodatno zdravstveno zavarovanje).

F: Dodal bi še, da bi bila nujno potrebna bolj aktivna pomoč pri iskanju zaposlitve.

ODNOSI/OBČUTKI

Kaj menite, koliko revščina oz. finančne stiske vplivajo na vašo celotno družino in vaše odnose?

E in F: Mislim, da se zaradi slabih dohodkov slabšajo tudi odnosi v družini. Takrat si v stresu, pod pritiskom in v fazi razmišljanja kako preživljati družino.

Kakšne so bile v vaših primerih posledice pri soočanju z revščino?

E: Posledica finančne stiske v moji situaciji je bila takšna, da ni bilo dovolj denarja za plačilo položnic, ki so bile nujne. Npr. nisem mogla plačati dodatnega zdravstvenega zavarovanja in ostalih osnovnih položnic.

F: Ko sem bil brezposelen, sem se smilil sam sebi. V tistem času sem bil brez volje (občutek depresivnosti).

Kako se počutite/ste se počutili, ko se znajdete/ste se znašli v stiski?

E: Moje počutje je bilo slabo. Bila sem pod stresom in pritiskom kako to izpeljati.

F: Sam sem bil pod pritiskom z mislimi o prihodnosti, kako dolgo bom brezposelen.

SOOČANJE Z REVŠČINO (pomanjkanjem financ)

Kako se soočate s pomanjkanjem financ oz. revščino?

E: Sama nisem isakla pomoči drugje. Sama sem se s situacijo finančne stiske soočala sama.

F: V situaciji finančne stiske, mi pomaga mama. Sam pa imam tudi svoje prihranke.

Kakšni so vaši varovalni dejavniki, ko se soočate s finančno stisko?

E: Moj varovalni dejavnik so moji prihranki.

F: Ko sem bil brezposlelen so bili tu drugi načini ustvarjanja prihodkov. Kot npr. prodaja imetja, imel pa sem tudi nekaj prihrankov. Pomembna pa se mi zdi tudi podpora staršev.

Kdo vam ob soočanju z revščino še pomaga?

E: V takšnih situacijah sem bila prepuščena sama sebi. Širša družina mi je sicer želela pomagati, a sem zavrnila njihovo pomoč. Vedela sem, da moram situacijo stiske rešiti sama.

F: Ob soočanju s stiskami mi pomaga predvsem mama. Moja izkušnja s CSD-jem je bila slaba. Kljub moji stiski je CSD zavrnil prošnjo za pomoč. Mislim, da sam sistem na CSD-ju ne deluje posamezniku prijazno.

INTERVJU 5

Mama in hči

IZOBRAZBA

Kakšna izobrazbo ste pridobili v času šolanja?

Skozi šolanje sem pridobila končno izobrazbo VII. stopnja – dr. med.

Kako menite, da izobrazba vpliva na na vaš finančni položaj?

Izobrazba mi omogoča boljše možnosti zaposlitve in tudi boljši finančni položaj.

ZAPOSLITEV

Kakšen je vaš delovni status (zaposlen/nezaposlen)?

(Ne)zaposlen – tranzit. Trenutno čakam na specializacijo, s katero bom pričela v novembru.

Če primerjate zaposlovanje nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko ste iskali zaposlitev in kakšne menite, da so razmere za delo danes?

Težko primerjam, saj je to moja prva služba. Glede na pripovedi drugih ljudi so danes možnosti za zaposlitev precej slabše.

POJEM REVŠČINE

Kako razumete oz. si predstavljate pojem revščine?

Revščino razumem kot nezmožnost zagotavljanja osnovnih potreb oz. Zagotavljanje minimalnih potreb za življenje (hrana, obleka, toplo okolje za življenje, socialna in zdravstvena varnost).

OBLIKE SOCIALNIH POMOČI

Ali ste prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemate?

Da, denarno nadomestilo za brezposelnost.

Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne?

Trenutno bi verjetno najbolj potrebovali socialno pomoč/podporu v smislu vključevanja upokojene mame v skupnost. Zase pa bi potrebovala kakšne možnosti najema kredita, ki je danes za mlade v Sloveniji tako težko dostopen.

ODNOSI/OBČUTKI

Kaj menite, koliko revščina oz. finančne stiske vaše odnose?

Menim, da finančna stiska precej negativno vpliva na naše družinske odnose - prinaša napetost, konflikte, nesigurnost.

Kakšne so bile v vaših primerih posledice pri soočanju z revščino?

Slabi/slabši družinski odnosi.

Kako se počutite/ste se počutili, ko se znajdete/ste se znašli v stiski?

Imela sem občutek nelagodnosti, sramu, najraje bi se izolirala od družbe.

Kdo vam poleg vaše ožje družine še pomaga, ko se znajdete v stiski?

Prijatelji, država.

SOOČANJE Z REVŠČINO (pomanjkanjem financ)

Kako se soočate s pomanjkanjem financ oz. revščino?

Varčevanje na mestih, ki niso tako pomembna, izogibanje druženju z ljudmi, ki zahajajo v drage kraje.

Kakšni so vaši varovalni dejavniki, ko se soočate s finančno stisko?

Varčevanje, deljenje čustev z ljudmi, ki so v podobni situaciji.

Kdo vam ob soočanju z revščino še pomaga?

Ob soočanju z revščino mi pomagajo družinski člani (razširjena družina)

INTERVJU 6

Mlada družina

IZOBRAZBA

Kakšna izobrazbo ste pridobili v času šolanja?
V. stopnja medicinsko osebje.
Kako menite, da izobrazba vpliva na vaš finančni položaj?
Menim, da moja izobrazba vpliva na moj/naš finančni položaj saj imam možnost delanja nadur, služba v javnem sektorju. So pa tu dejavniki, ki jih je treba upoštevati (zdravstveno stanje, telesna in duševa zmožnost..)
ZAPOSLITEV
Kakšen je vaš delavni status (zaposlen/nezaposlen)?
Zaposlen

Če primerjate zaposlovanje nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko ste iskali zaposlitev in kakšne menite, da so razmere za delo danes?
Danes je dosti težje dobiti zaposlitev, saj je trg zaposlitve prenasičen, vedno več je ljudi z visoko izobrazbo manj pa z nižjo. Pa tudi prostih delovnih mest je manj kot je včasih bilo (gospodarska kriza)?
POJEM REVŠČINE
Kako razumete oz. si predstavljate pojem revščine?
Kot pojem revščine si predstavljam to, da kot posameznik oz. družinski član ne morem poskrbeti za družino na področju temeljnih življenskih potreb. (te so hrana, oblačila, pripomočki za izvajanje osebne oz. telesne nege...

OBLIKE SOCIALNIH POMOČI
Ali ste prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemate?
Ne
Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne?
Jaz osebno bi rabil bolj pomoč pri varstvu otroka .
ODNOSI/OBČUTKI
Kaj menite, koliko revščina oz. finančne stiske vplivajo na vašo celotno družino in vaše odnose?
Revščina oz. finančne stiske vplivajo na odnose (nervoza, prepiri v družini), vendar hvala bogu nisem bil v hujši finančni stiski.
Kakšne so bile v vaših primerih posledice pri soočanju z revščino?
Zamujanje plačila položnic. posledica obresti za zamudo
Kako se počutite/ste se počutili, ko se znajdete/ste se znašli v stiski?
Neprijetno počutje, zaprtje vase, izogibanje okolju
SOOČANJE Z REVŠČINO (pomanjkanjem financ)
Kako se soočate s pomanjkanjem financ oz. revščino?
Če vem, da si določene stvari ne morem privoščiti, jo ne kupujem. Otroku privoščim za hrano in obleko, za igrače in podobne stvari pa ne.
Kakšni so vaši varovalni dejavniki, ko se soočate s finančno stisko?
Po nakazilu plač, poračunam položnice, trajnike in podobne stvari in naredim plan plačila in plan stvari, ki si jih lahko privoščim oz. privoščim družini.
Kdo vam poleg vaše ožje družine še pomaga, ko se znajdete v stiski?
To so moji starši ter tašča in tast.

INTERVJU 7

Upokojena zakonca

IZOBRAZBA

Kakšna izobrazbo ste pridobili v času šolanja?

G: V času šolanja, sem dokončala osemletko.

H: Sem sem v Bosni naredil osnovno šolo, kasneje sem se ob prihodu v Slovenijo došolal na Srednji gradbeni šoli.

Kako menite, da izobrazba vpliva na vaš finančni položaj?

G: Seveda da vpliva, prijeli smo za prvo delo, ki smo ga lahko dobili.

H: Se strinjam da vpliva, saj zaradi nizke izobrazbe nismo mogli dobiti dobre zaposlitve.

ZAPOSLITEV

Kakšen je vaš delovni status (zaposlen/nezaposlen)?

G in H: Oba sva že kar nekaj časa upokojena.

Če primerjate zaposlovanje nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko ste iskali zaposlitev in kakšne menite, da so razmere za delo danes?

G: Mislim, da so bili za zaposlovanje nekoč boljši pogoji. Zaposlitev si lahko dobil zelo hitro. Danes pa menim, po tem kar vidim seveda, da je veliko težje najti zaposlitev, ne glede na izobrazbo, ki jo imajo.

H: Strinjam se. Srečal sem se z brezposelnostjo v nekem obdobju nekaj desetletij nazaj in sem hitro našel novo zaposlitev. Danes pa si odvisen od zaposlitve in mislim, da jo je veliko težje najti.

POJEM REVŠČINE

Kako razumete oz. si predstavljate pojem revščine?

G in H: Oba pojem revščine razumeva kot stanje, ko ostaneš brez hrane, denarja, oblek. Ko ostanešbrez strehe nad glavo, brez stanovanja.

G: Sam moram dodati še to, včasih smo bili pripravljeni na vse. Ko sem bil še ne poročen, sem vrsto let živel v spalnem vagonu, nisem imel stanovanja. A vsakič, ko sem dobil plačo, sem se počutil kot gospod, vsako svojo plačo sem neizmerno cenil. Verjetno bi v današnjih časih to pomenilo revščino, a sam tega takrat nisem tako razumel.

OBLIKE SOCIALNIH POMOČI

Ali ste prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemate?

G in H: Nikoli nisva prejemala socialne pomoči, čeprav bi nama verjetno kdaj pripadala, se nisva odločila zaprositi zanjo. Sedaj prejemava pokojnino, ki sva si jo seveda prislužila s trdim delom.

Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne?

G in H: Meniva, da ne potrebujeva nobene druge oblike socialne pomoči.

ODNOSI/OBČUTKI

Kaj menite, koliko revščina oz. finančne stiske vplivajo na vašo celotno družino in vaše odnose?

G in H: Seveda finančne stiske ali revščina vplivajo na odnos v družini, a misliva, da se vsak lahko po svoji moči potrudi za svojo družino. Danes verjetno mladi nebi prenesli toliko stresa in bi družina razpadla. V naših časih, pa je bilo tako, da si se moral potgruditi in nas je to zbližalo. Še posebej meniva, da je za starejše generacije stiska način zbliževanja in ne želimo razvez.

Kakšne so bile v vaših primerih posledice pri soočanju z revščino?

H in G: Mislim, da nismo občutili pravih posledic. Sposodili smo si denar pri prijateljih, sorodnikih in jim kasneje vrnili. Čeprav morava priznati, da sva se tega izogibala in sva to storila samo v skrajni sili, ko je bilo nujno potrebno.

Kako se počutite/ste se počutili, ko se znajdete/ste se znašli v stiski?

G in H: Oba sva bila zelo zaskrbljena. Razmišljala sva, kako priti ven iz tega začaranega kroga. Zmeraj smo gledali v smeri rešitve, verjetno nas je to držalo pokonci. Drugače pa sva bila v tistem času zelo slabe volje in slabega počutja, verjetno zaradi stresa, ki sva ga doživljala.

SOOČANJE Z REVŠČINO (pomanjkanjem financ)

Kako se soočate s pomanjkanjem financ oz. revščino?

G in H: Kot že rečeno, trudili smo se izvleči sami z tega začaranega kroga. Ko smo seveda lahko, smo se s finančnimi stiskami soočali tako, da smo varčevali (če se je le dalo). Seveda v obliki varčevalnih računov na banki.

Kakšni so vaši varovalni dejavniki, ko se soočate s finančno stisko?

G in H: Lahko rečeva, da so bili najini varovalni dejavniki dober zbliževalni odnos in pa varčevalni računi, mogoče kdaj tudi šparovček.

Kdo vam poleg vaše ožje družine še pomaga, ko se znajdete v stiski?

G in H: Ob stiskah nama je najbolj pomagala družina. Prav tako pa tudi prijatelji in razširjena družina.

INTERVJU 8

Upokojenka

IZOBRAZBA

Kakšna izobrazbo ste pridobili v času šolanja?

Končala sem osnovno šolo.

Kako menite, da izobrazba vpliva na vaš finančni položaj?

Oh, zelo je vplival na moj položaj. Ves čas sem se borila s plačevanjem položnic. Delala sem na najslabših delovnih mestih in posledično sem obrabila hrbtenico. Zaradi vdihavanja kemikalij imam sedaj težave z dihanjem. Vse to je posledica moje nizke izobrazbe.

ZAPOSLITEV

Kakšen je vaš delovni status (zaposlen/nezaposlen)?

Nezaposlen.

Če primerjate zaposlovanje nekoč in danes, kakšne so bile razmere za delo nekoč, ko ste iskali zaposlitev in kakšne menite, da so razmere za delo danes?

Menim, da se vedno najde delo. A to ne pomeni, da bo vsako delovno mesto idealno. Čeprav je danes manj tovarn in je iz tega vidika nekoliko bolj težavno.

POJEM REVŠČINE

Kako razumete oz. si predstavljate pojem revščine?

Težko govorim o revščini, saj celo življenje nisem imela veliko. Bogastvo mi predstavljajo druge stvari in ne denar, ki ga nikoli nisem imela v izobilju. Reven si toliko, kolikor se počutiš. Razlika je v tem, da nihče ni imel v izobilju. Skoraj vsi, ki sem jih poznala, so živeli podobno. Tudi, če nisi imel velikih prihodkov, si lahko preživel. Skoraj vse smo pridelovali sami in dobro smo imeli za pojesti. Denar je bil nekoč več vreden kot je danes. Danes s svojo penzijo težko živim, a vseeno menim, da nisem revna. Imam streho nad glavo, imam za pojesti in za obleči. Ko to vse skupaj vzamem, sem zadovoljna.

OBLIKE SOCIALNIH POMOČI

Ali ste prejemniki socialne pomoči oz. kakšno obliko socialne pomoči prejemate?

Da, prejemam invalidsko pokojnino.

Kakšno obliko socialne pomoči bi še potrebovali poleg finančne?

Trenutno nobeno.

ODNOSI/OBČUTKI

Kaj menite, koliko revščina oz. finančne stiske vplivajo na vašo celotno družino in vaše odnose?

Težko rečem, da imam slabše odnose s svojo družino. Živim sama in tako sem se navadila. Naučila sem se razpolagati s tem kar imam. Vsake toliko časa se počutim manjvredno, saj ne morem ponuditi toliko kolikor bi si nekdo zaslužil. To občutim ob rojstnih dnevnih in podobnih dnevih. A srečo imam, da me družinski člani spoštujejo in me nikoli niso izključevali, zaradi mojega statusa.

Kakšne so bile v vaših primerih posledice pri soočanju z revščino?

Dolgotrajnih posledic ni bilo, saj sem še zmeraj tukaj. Ni bilo dolge krize iz katere se mi nebi uspelo vstati. Saj na osnovi svojih prihodkov vidim kaj si lahko privoščim in česa ne. Tako si ne dovolim, da bi prekoračila svoj budžet.

Kako se počutite/ste se počutili, ko se znajdete/ste se znašli v stiski?

Takrat mi je težko. To je velikokrat pozimi, ko je čas ogrevanja in so stroški posledično višji. Ali ob določenih nepredvidljivih stroških, kot je nakup novih očal ali bele tehnike. A do zdaj se je našel način, kako to prebroditi.

Kdo vam poleg vaše ožje družine še pomaga, ko se znajdete v stiski?

V večini primerov mi pomaga družina, a se je zgodilo, ko sem se obrnila na CSD. Saj vsa družina ima svoje družine, katere preživljajo.

SOOČANJE Z REVŠČINO (pomanjkanjem financ)

Kako se soočate s pomanjkanjem financ oz. revščino?

Naučila sem se živeti z manj in brez nekih velikih želja. Zadovoljna sem s tem kar imam in izkoristim naravo ter njene pridelke. Zame še ni problem, saj sem navajena iz 1kg moke narediti marsikaj. Meni malo pomeni ogromno.

Kakšni so vaši varovalni dejavniki, ko se soočate s finančno stisko?

Tisto brez česar lahko živim zmanjšam in si privoščim tisti mesec, ko imam več financ.

Kdo vam ob soočanju z revščino še pomaga?

Pomagali so mi na CSD, ko so mi ponudili enkratno denarno pomoč, ko sem potrebovala nova očala za vid. Tako so mi povrnili denar, ki je bil namenjen očalom. S tem so mi pomagali, da nisem porabila ves svoj denar, ki je bil namenjen hrani in plačevanju položnic.

8.3 TABELE KODRANJA

INTERVJU 1

Št.	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija
A1	končala Osnovno šolo v Bosni	Osnovna šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
A2	zaključila 4. letno srednjo šolo	Srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
A3	pridobila izobrazbo živilskega tehnika	Srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
A4	osnovno šolo prav tako končal v Bosni	Osnovna šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
A5	srednjo šolo obiskoval v Sloveniji	Srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
A6	Srednjo šolo za gostinstvo in turizem	SŠ gostinstvo/turizem	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
A7	smer gostinski tehnik	gostinski tehnik	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
A8	Seveda da vpliva	vpliv izobrazbe na zaposlitev	VPLIV IZOBRAZBE	DOHODKI
A9	Če bi bile šole iz tujine takrat bolj priznane , bi verjetno lahko imela boljšo službo	slabo priznane tuje šole	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
A10	tujka, ki ni dobro znala jezika sem zagrabila prvo priložnost in se zaposlila tudi za manjše plačilo	prva možnost zaposlitve/nizka plača	DOHODKI NEKOČ	DOHODKI
A11	Plače seveda niso bajne	plače niso visoke	DOHODKI DANES	DOHODKI
A12	minimalec z malico in prevozom, a veliko manj kot 1000eur	minimalec/s prvozom in malico 1000eur	DOHODKI DANES	DOHODKI
A13	Včasih se mogoče ni poznalo, saj je bilo kar nekaj napitnin ko sem bil mlad	kar nekaj napitnin v mladosti	DOHODKI NEKOČ	DOHODKI
A14	Danes po tem ko sem zamenjal že nekaj firm in ostal v gostintvu	menjava zaposlitve	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
A15	plačilo v nasprotju s tistim včasih zelo majhno	plačilo nekoč večje kot danes	DOHODKI NEKOČ	DOHODEK
A16	Nekaj malo več kot 700eur	malce več kot 700eur	DOHODKI DANES	DOHODEK
A17	Skupaj z ženo lahko rečeva da imava dovolj za povprečno življenje	dovolj za povprečno življenje	DOHODKI DANES	DOHODEK
A18	Zaposlena sem že preko 33let, zmeraj pri istem delodajalcu	Zaposlena 33let	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
A19	Sicer je dela iz leta v leto več	več dela	VEČ DELA DANES	ZAPOSLITEV
A20	plačilo za delo pa ostaja enako	dohodek enak	DOHODKEK	DOHODEK
A21	sem vesela, da sem zaposlena in imam službo, s tem pa tudi mesečne	mesečni prihodek	DOHODEK	DOHODEK

	prihodke			
A22	Sam imam še okoli 5 let do upokojitve	5 let do upokojitve	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
A23	sem zaposlen	Zaposlen	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
A24	Nekajkrat sem že zamenjal delodajalce, predvsem zaradi stečaja firme	menjava zaposlitve zaradi stečaja	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
A25	v tem času bil nekaj mesecev tudi brezposelen	nekaj mesecev brezposlenosti	BREZPOSELNOST	BREZPOSELNOST
A26	obrnil na ljudi za katere sem vedel, da mi bodo poskušali pomagati pri iskanju nove zaposlitve	Ljudje, ki pomagajo pri iskanju službe	FORMALNA MREŽA	ZAPOSLITEV
A27	nekdanji šefi, s katerimi sem bil v dobrih odnosih	nekdanji šefi in dober odnos z njimi	FORMALNA MREŽA	ZAPOSLITEV
A28	Včasih je bilo veliko lažje	zaposlitev nekoč lažja	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
A29	Sicer niso bile sanjske službe	niso bile sanjške službe nekoč	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
A30	kdor se je v Jugoslaviji želel zaposliti je to lahko storil brez težav	zaposlitev v Jugoslaviji lažja	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
A31	Služb je bilo dovolj za vse	dovolj služb	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
A32	Ko sem bil mlad je bilo služb na pretek	služb na pretek	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
A33	še danes veliko zaposlitev v gostinstvu, a samo za mlade	gostinjstvo le za mlade	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
A34	Ko sem sam ostal brezposelen, sem izkusil kako sem bil izključen iz krogov zaposlovanja	izključevanje zaradi brezposlenosti	IZKLJUČENOST	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI
A35	danes je v moji stroki zaposlitev za starejšega človeka praktično minimalna, če za zaposlitev nimaž vez	minimalne za stare	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
A36	situacijo, ko nebi imela denarja za stroške in hrano	ne bi imela denarja za stroške, hrane	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
A37	Ko nebi imela strehe nad glavo in kopalnice	ne bi imela strehe nad glavo, kopalnice	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
A38	Živela sva v kletnem stanovanju brez kopalnice	kletno stanovanje brez kopalnice	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
A39	danes ne bi znala živeti in se boriti kot takrat, ko sem bila primorena	borba za življenje	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNIMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)

A40	Ko nimaš za preživetje	nimaš za preživetje	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
A41	Kot naprimer ko sem kot 16-letnik prišel brez vsega iz Bosne v Slovenijo	kot 16.letnik prišel brez vsega v Slovenijo	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
A42	ko sva živela v kletnem stanovanju	življenje v kletnem stanovanju	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
A43	celo leto jedla samo kruh in slalamo	leto dni jedla kruh in salamo	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
A44	sva želela prihraniti tudi tu, da bi si omogočila boljše življenje	prihranki, za boljše življenje	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNIMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A45	si kupila stanovanje	nakup stanovanja	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNIMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A46	Nisva prejemnika socialne pomoči	nisva prejemala soc. pomoči	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
A47	velikokrat znašla v situacijah, ko bi jo zares potrebovala za lažje preživetje	potreba po socialni pomoči	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
A48	ko nisva imela nič potrebovala vsaj pogovor s kakšnim strokovnjakom	pogovor s strokovnjakom	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
A49	ki bi naju usmerjal	usmeritve	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
A50	nama svetoval kaj storiti	svetovanje	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
A51	na koga se obrniti po pomoč	kdo lahko pomaga	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
A52	kot priseljenca takšnih stvari nisva vedela	ne znanje priseljencev	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
A53	ko sva se srečevala s finančnimi stiskami, se je najin odnos krepil	krepitev odnosa	KREPITEV ODNOSA	ODNOS
A54	verjetno večina takrat podvržena stresu in kregom	podvrženost stresu kregom	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
A55	midva sva v tej situaciji samo še bolj stopila skupaj	stopiti skupaj	KREPITEV ODNOSA	ODNOS
A56	Strinjam se. Takrat sva vedela, da imava eden drugega	imava eden drugega	KREPITEV ODNOSA	ODNOS

A57	Stopila sva skupaj in se skupaj borila za dobrobit družine	boriva se	KREPITEV ODNOSA	ODNOS
A58	danes ob takšnih situacijah, bi verjetno ravnala enako, in krepila odnos	danes bi ravnala enako	KREPITEV ODNOSA	ODNOS
A59	komunikacijo	komunikacija	KOMUNIKACIJA	ODNOS
A60	kletno stanovanje polno plesni in brez kopalnice	kletno stanovanje, plesen, brez kopalnice	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
A61	Kot posledico sem že navedel šparanje pri vsemu	šparanje pri vsemu	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
A62	tudi pri osnovnih življenjskih potrebščinah	šparanje pri življenjskih potrebščinah	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
A63	Sama se takrat nisem počutila revno	nisem se počutila revno	OBČUTEK	OBČUTEK
A64	Verjetno si niti nisva upala razmišljati	nisva upala razmišljati	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
A65	sva bila optimista in pozitivno gledala na prihodnost	optimistično in pozitivno gledati na prihodnost	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A66	Počutil sem se odgovornega za celo situacijo	odgovoren za vso situacijo	OBČUTEK	OBČUTEK
A67	sem bil velikokrat popolnoma utrujen	popolnoma utrujen	OBČUTEK	OBČUTEK
A68	sem na ven želel delovati kot borec	želel delovati kot borec	OBČUTEK	OBČUTEK
A69	Danes živimo vsi povprečno življenje v lastnem stanovanju	povprečno življenje v lastnem stanovanju	ŽIVLJENJE DANES	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A70	z dokaj dobrimi prihodki	dobri prhodki	ŽIVLJENJE DANES	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A71	Soočala sva se tako, da sva si ustvarjala prihranke, kjerkoli je to bilo možno	soočanje s prihranki	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNIMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A72	Še danes to počneva	danes imava prihranke	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNIMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)

A73	Treba je znati živeti z malo	živeti z malo	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNIMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A74	kar verjetno današnje mlade generacije ne morejo	današnje generacije neznajo živeti z malo	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNIMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A75	Že takrat sva stopila s soprogo skupaj in se skupaj borila, za preživetje	borba za življenje	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNIMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A76	Skupaj sva od svojih prihodkov dajala kaj tudi na stran	nekaj prihodkov dati na stran	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNIMI STISKAMI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A77	so najini varovalni dejavniki dober odnos	dober odnos	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A78	borbenost, podpora eden drugemu	borbenost, podpora	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A79	seveda, kakšen prihranek za težke dni	prihranek za težke dni	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A80	želiva pomagati še otrokoma	pomagati otrokoma	OBČUTEK	OBČUTEK
A81	Verjetno bodo prihranki tudi za takrat ko bova v penzionu	prihranki za upokojitev	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A82	bodo pokojnine minimalne	minimalne pokojnine	DOHODKI V PRIHODNOSTI	DOHODKI
A83	Pravzaprav nama družina ni bila zmožna pomagati	družina ni mogla pomagati	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A84	Pravzaprav smo mi njim pomagali in jim pošiljali denar	mi smo pomagali družini	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)

A85	Pomagali so nama prijatelji	pomoč prijateljev	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)
A86	Če bi imela takrat to pamet, ki jo imava sedaj, bi verjetno zaprosila tudi za socialno pomoč.	verjetno bi zaprosila za socialno pomoč	PROŠNJA ZA DENARNO SOCIALNO POMOČ	SOCIALNA POMOČ

INTERVIJU 2

Št.	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija
B1	Osnovni šolo sem končala v Bosni	osnovna šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
B2	obiskovala Srednjo Zdravstveno šolo	srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
B3	in pa kasneje Zdravstveno Fakulteto	fakulteta	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
B4	uspeno končala in diplomirala kot labaratorijski inžinir	labaratorijski inžinir	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
B5	Po nazivu po končani Srednji šoli	srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
B6	pridobil naziv termo inštalater	termo inštalater	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
B7	moja izobrazba vpliva na najin finančni položaj	vpliv na dohodke	VPLIV IZOBRAZBE	DOHODKI
B8	Ker sem diplomirala v drugi državi moja šola ni enakovredna	slabo priznavanje tujih šol	NEENAKOVREDNA IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
B9	morala opraviti še 5 izpitov in hoditi na predavanja, da bi bila šola, ki sem jo že končala priznana	opravljati že končano šolo	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
B10	iščem zaposlitve le s svojo srednješolsko izobrazbo	zaposlitev s srednješolsko izobrazbo	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
B11	posledično tudi manjši prihodek	manjši prihodek	DOHODEK	DOHODEK
B12	Mislim, da vpliva na celotno življenje	na celotno življenje	VPLIV IZOBRAZBE	DOHODEK
B13	še predvsem pa na družbeno življenje, človek je posledično manj socialen	človek manj socialen	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
B14	Seveda, da vpliva glede na izobrazbo je težje najti zaposlitev	vpliv izobrazbe na zaposlitev	IZOBRAZBA	ZAPOSLITEV
B15	moja izobrazba zelo iskana	iskana izobrazba	IZOBRAZBA	ZAPOSLITEV
B16	sem se zaposlil v svetovno znanem podjetju	svetovno znano podjetje	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
B17	Trenutno sem nezaposlena	nezaposlena	BREZPOSELNOST	BREZPOSLENOST
B18	na porodniški	porodniška	PORODNIŠKI DOPUST	BREZPOSLENOST

B19	zaposlen v podjetju, ki je znana povsod po svetu	svetovno znano podjetje	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
B20	v Sloveniji živim le nekaj let moram priznati, da sem se morala podrediti	morala sem se podrediti	PODREJENOST	ZAPOSLITEV
B21	prijeti za kakršnokoli delo	kakršnokoli delo	PODREJENOST	ZAPOSLITEV
B22	verjetno drugim bilo ispod časti	drugim delo izpod časti	PODREJENOST	ZAPOSLITEV
B23	da bi kaj zaslužila, da bi lahko boljše živela	zaslužila da boljše živim	DOHODEK	DOHODEK
B24	Če bi čakala delo v svoji stroki, bi trajalo veliko dlje, da bi se zaposlila	čakanje zaposlitve v svoji stroki dolgotrajno	ZAPOSLITEV	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
B25	se je takrat lažje našlo službo kot danes	lažja	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
B26	danes je težje najti zaposlitev	težja	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
B27	to moraš doživeti, da bi razumel	doživeti, da bi razumel	RAZUMEVANJE REVŠČNE	POJEM REVŠČINE
B28	ko sem še živela v Bosni videla veliko situacij za katere bi rekla, da pomenijo revščino	v Bosni videla kaj pomeni revščina	RAZUMEVANJE REVŠČNE	POJEM REVŠČINE
B29	bi bila moja meja če bi prejemala socialno pomoč	meja revščine:preje manje soc. pomoči	RAZUMEVANJE REVŠČNE	POJEM REVŠČINE
B30	da človek ostane brez zaposlitve	ostati brez zaposlitve	RAZUMEVANJE REVŠČNE	POJEM REVŠČINE
B31	bi se kot nezaposlen počutil siromašnega	ostati brez zaposlitve	RAZUMEVANJE REVŠČNE	POJEM REVŠČINE
B31a	Ne prejemava socialne pomoči	ne prejemanje socialne pomoči	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
B32	s strani države prejemava le materinske	materinski dodatek	DRŽAVNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
B33	otroške dodatke	otročki dodatek	DRŽAVNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
B34	ne potrebujeva ne finančne	ni potrebe po finančni pomoči	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCALNA POMOČ
B35	ne druge oblike soc. pomoči	ne potrebujeva	SOCALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
B36	bi naju finančne stiske le združile	združiti se	KREPITEV ODNOSA	ODNOS
B37	na najin odnos vplivalo negativno ampak pozitivno	pozitivno	KREPITEV ODNOSA	ODNOS

B38	v stiski vidiš na koga se lahko zaneseš	stiska, na koga se zanesti	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B39	ko je več denarja je definitivno boljši tudi najin odnos	več denarja boljši odnosi	KREPITEV ODNOSA	ODNOS
B40	izkusila revščino mislim, da bi se s soprogo še zbližala	zbližala	KREPITEV ODNOSA	ODNOS
B41	oba borila za boljše življenje	borba za življenje	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B42	še nisem doživela tolikšne stiske	nisem doživela ogromne stiske	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
B43	so mi zmeraj pomagali starši	pomoč staršev	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B44	dan pred plačo ostal popolnoma brez denarja	ostal brez denarja	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
B45	sem se počutil popolnoma obubožanega	počutje obubožanosti	OBČUTEK	OBČUTEK
B46	imel sem šparovček v katerega sem metal cente	šparovček	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO)FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B47	tako huda situacija, da nisem imel za kruh	nisem imel za kruh	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
B48	To je bila katastrofa	katastrofa	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
B49	bilo mi je zelo težko	bilo mi je težko	OBČUTEK	OBČUTEK
B50	poskušava čimveč prihraniti	soočanje s prihranki	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B51	brez sramu zaprosila za socialno pomoč	zaprositi za soc. pomoč	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
B52	so varovalni dejavniki pri nama ravno šparovček	šparovček	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)

B53	prihranki za črne dni	prihranki za prihodnost	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B54	skupni budjet	skupni budjet	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO)FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B55	Potrebno je znati razmišljati in planirati za prihodnost	znati razmišljati, planirati	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B56	Poleg najinih družin	družina	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B57	v stisakh pomagajo prijatelji	prijatelji	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
B58	sodelavci	sodelavci	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)

INTERVIJU 3

Št.	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija
C1	pridobila naziv diplomirana socialna delavka	fakulteta	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
C2	vpisana v drugi letnik Zakonske in družinske študije na Teološki fakulteti	fakulteta	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
C3	izobrazba ne vpliva na moj finančni položaj	izobrazba ne vpliva na dohodek	VPLIV IZOBRAZBE	DOHODKEK
C4	še nisem zaposlena	nezaposlena/študij	NEZAPOSLENA/ŠTUDIJ	BREZPOSELNOST
C5	Zaradi ekonomske krize	ekonomska kriza	VPLIV IZOBRAZBE	ZAPOSLITEV
C6	osebe z mojo izobrazbo v težko zaposljivo osebje	težko zaposljiva	IZOBRAZBA	ZAPOSLITEV
C7	bom verjetno imela nekoliko težav pri iskanju službe	težko zaposljiva	IZOBRAZBA	ZAPOSLITEV

C8	živim v skupnem gospodinjstvu s svojimi starši, mi ona dva finančno veliko pomagata	pomoč staršev	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C9	mi je pripadala tudi državna štipendija	državna štipendija	DENARNA SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
C10	prevoz in določen del prehrane	državna štipendija	DENARNA SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
C11	Nezaposlen	nezaposlena/študij	NEZAPOSLENOST/ŠTUDIJ	BREZPOSELNOST
C12	nisem iskala redno zaposlitev	nezaposlena/študij	NEZAPOSLENOST/ŠTUDIJ	BREZPOSELNOST
C13	da je bil delavec nekoč veliko bolj zaščiten	delavec nekoč bolj zaščiten	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
C14	v primerjavi z danes	danes delavci manj zaščiteni	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
C15	Delavce na slabših delavnih mestih še dodatno izkoriščajo	izkoriščanje delavcev	PODREJENOST	ZAPOSLITEV
C16	izsiljujejo	izsiljevanje delavcev	PODREJENOST	ZAPOSLITEV
C17	delo lahko vsi najdemo	zaposlitev vsi najdemo	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
C18	da bo ustrezalo naši izobrazbi	Zaposlitev ne usteza izobrazbi	IZOBRAZBA	ZAPOSLITEV
C19	odvisno od tega, koliko nujno potrebujemo denar in koliko dolgo si lahko privoščimo, da bi živeli brez prihodkov	nujno potrebovati denar	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C20	zelo širok pojem	revščina širok pojem	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
C21	O revščini, ki se nahaja npr. po državah Afrike, mi še težko govorimo	revščina drugje	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
C22	srednjega sloja počasi ne bo več	srednji sloj	STATUS	STATUS
C23	ostal le revni in bogati sloj	revni in bogat	STATUS	STATUS
C24	nezmožnost zadovoljiti osnovne potrebe za življenje	nezmožnost za osnovne potrebščine	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
C25	osnovne potrebe zajemam hrano, prebivališče, obleke in obutev	osnovne potrebščine	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
C26	oseba, ki nima prihodkov oziroma so ti zelo nizki	ni dohodkov	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
C27	ne more plačati računov in omogočiti sebi oz. svoji družini zadovoljitev osnovnih potreb	ni denarja za stroške	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
C28	V določenih primerih tudi država ne nudi dohodkov	ni pomoči države	DENARNA SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ

C29	osebam, ki nimajo državljanstvo Slovenije in imajo le delovno vizo	delovci z vizo	STATUS	STATUS
C30	osebam, ki so med osamosvajanjem ostali brez katerikoli državljanstva (izbrisani)	izbrisani	STATUS	STATUS
C31	Skupin, ki potrebuje pomoč države, je vsak dan več	večja potreba po pomoči	ŽIVLJENJE DANES	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C32	vsak dan več ljudi, ki bi jih lahko vključili v skupino revežev	večanje skupin revežev	ŽIVLJENJE DANES	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C33	nekoč revščino drugače definirali kot jo danes	revščina nekoč drugače kot danes	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
C34	danes živimo v obdobju, ko lahko kupimo prav vse	življenje danes v udobju	ŽIVLJENJE DANES	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C35	revščino povezujemo s tem, kaj si oziroma kaj si ne moremo privoščiti	kaj si lahko privočimo kaj ne	ŽIVLJENJE DANES	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C36	starejše prebivalstvo revščino drugače definira	stari definirajo revščino drugače	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
C37	smo navajeni vse kupiti na trgu	dostop dobrin	ŽIVLJENJE DANES	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C38	Da, prejemam državno štipendijo	državna štipendija	POMOČ DRŽAVE	SOCIALNA POMOČ
C39	Trenutno nobeno	ne potrebujem	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
C40	nimam slabih izkušenj s CSD-jem, saj sem ob vložitvi za državno štipendijo	izkušnje s CSD pozitivne	SOCIALNA D. POMOČ	SOCIALNA POMOČ
C41	dovolj da sem lahko pokrila stroške prevoza in en del prehrane	stroški prevoza in del stroška za hrano	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
C42	je mama invalidsko upokojena	mama upokojena	BREZAPOSLEN	BREZPOSELEN
C43	oče pa dobi minimalno plačo	minimalna plača	DOHODKI DANES	DOHDKI
C44	finančno stisko sem občutila, ko je oče ostal brez službe	občutek finančne stiske	OBČUTEK	OBČUTEK

C45	nekaj časa dobil nadomestilo iz zavoda, je bilo še dobro	nadomestilo z zavoda	DOHODEK NEKOČ	DOHODEK
C46	se je začelo poznati na medosebnih odnosih	vpliv na medsebojne odnose	POSLABŠANJE ODNOSOV	ODNOSI
C47	Oče je bil vse bolj odmaknjen	odmaknjenost	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI	BREZPOSLENOSTT
C48	opažati sem začela, da pada v neko vrsto depresije	depresija	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI	BREZPOSELNOST
C49	razumno, saj je vse do takrat delal	do takrat zmerej zaposlen	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
C50	važno, koliko je zaslužil, je bila ta vsota njegova. Zaradi svojega prihodka se je počutil bolj vrednega	občutek vrednosti	OBČUTEK	OBČUTEK
C51	in spoštovanega	spoštovanje	OBČUTEK	OBČUTEK
C52	čez noč izgubil službo na gradbišču	izguba zaposlitve	BREZPOSELNOST	BREZPOSLENOSTT
C53	ob dolgem iskanju nove službe, se je počutil nevrednega	občutek nevrednosti	OBČUTEK	OBČUTEK
C54	družina je bila v skrbeh	zaskrbljenost	OBČUTEK	OBČUTEK
C55	z veliko spodbujanj ter pomoči, je našel novo službo	nova zaposlitev	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
C56	finančna stiska preizkusi celotno družino in njene odnose	finančna stiska preizkuša odnose	POSLABŠANJE ODNOSOV	ODNOSI
C57	Dolgotrajnih posledic ni bilo	Ni bilo dolgotrajnh posledic	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI	BREZPOSLENOSTT
C58	z študentskim delom in si pokrila svoje stroške	za pokriti svoje stroške	DOHODKI DANES	DOHODKI
C59	hitro našel službo in tako se je situacija normalizirala	normaliziranje	KREPITEV ODNOSOV	ODNOSI
C60	vsi doživeli šok	šok	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI	BREZPOSELNOST
C61	v tistem času je bil prisoten strah	občutek strahu	OBČUTEK	OBČUTEK
C62	privedlo do tega, da bi oče padel v depresijo in bi potrebovali še zdravniško pomoč.	depresija	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI	BREZPOSELNOST
C63	Na nek način sem se počutila krivo	občutek krivde	OBČUTEK	OBČUTEK
C64	zelo ponosna na svoje starše	občutek ponosa	OBČUTEK	OBČUTEK
C65	znata preživeti z veliko manj, kot znam to jaz	živeti z malo	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM

C66	živeli v času, ko se ni dalo vsega kupiti	se ni dalo vsega kupiti	ŽIVLJENJE NEKOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C67	Kljub stiski sem se počutila varno	občutek varnosti	OBČUTEK	OBČUTEK
C68	verjamem, da bi našli osebe, ki bi nam pomagali	bi se našle osebe ki bi pomagale	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C69	z mirnostjo in spodbudo	mirnost in spodbuda	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C70	v tem času družina stopi skupaj	skopiti skupaj	KREPITEV ODNOSOV	ODNOSI
C71	se poišče rešitev	iskanje rešitve	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C72	finance porabijo za nujne osnovne potrebe	finance za osnovne potrebe	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C73	stvari pa se zmanjšajo	zmanjšanje drugih stroškov	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C74	finance porazdelijo za res nujne stvari	finance za nujne stvari	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C75	ostalo pa lahko počaka	ne nujne stvar počakajo	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C76	seznam za nujne potrebe pravzaprav kratek	kratek seznam nujnih potrebščin	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C77	kolikor imaš financ, toliko si privoščiš	privoščiti si kolikor je financ	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM

C78	več financ, toliko več boš tudi porabil	več financ,večja poraba leteh	DOHODKI	DOHODKI
C79	koliko financ sem porabila v prejšnjem mesecu	mesečni nadzor financ	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C80	kaj lahko črtam ven. Toliko, da se pripravim za naslednji mesec	načrt	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
C81	pomoč nam je nudila država	pomoč države	POMOČ DRŽAVE	SOCIALNA POMOČ
C82	mi je dodelila državno štipendijo	državna štipendija	POMOČ DRŽAVE	SOCIALNA POMOČ
C83	staršem olajšala	olajšanje	OBČUTEK	OBČUTEK
C84	omogočanju mojega šolanja	omogočanje šolanja	POMOČ DRŽAVE	SOCIALNA POMOČ

INTERVIJU 4

Št.	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija
D1	Zaključila sem Srednjo turistično in gostinsko šolo	srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
D2	smer pomočnik kuharja	srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
D3	Zaključil sem OŠ Škofljica	osnovna šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
D4	ŠC-PET	srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
D5	Obiskujem Višješolski program informatike	fakulteta	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
D6	da vpliva	vpliv izobrazbe na dohodek	VPLIV IZOBRAZBE	DOHODEK
D7	Če bi imela višjo izobrazbo, bi posledično imela višje dohodke	višja izobrazba višji dohodki	VPLIV IZOBRAZBE	DOHODEK
D8	delo v gostinjstvu popolnoma premalo cenjeno	gostinstvo slabo cenjeno	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
D9	danes iskanje službe pogojeno s stopnjo in pridobljeno izobrazbo	za službo pogoj izobrazba	VPLIV IZOBRAZBE	ZAPOSLITEV
D10	Oba sva zaposlena	zaposlena	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
D11	v stroki, ki ne ustreza moji izobrazbi	stroka ne ustreza moji izobrazbi	PODREJENOST	ZAPOSLITEV
D12	včasih, ko sem iskala zaposlitev veliko lažje najti delo v svoji stroki, kot danes	lažja	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
D13	je po mojem mnenju iskanje zaposlitve veliko težje	težja	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
D14	delo za informatika danes veliko bolj iskano	informatiki danes iskani	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
D15	kot je bilo nekoč	informatiki nekoč manj iskani	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV

D15a	je danes več možnosi za zaposlitev v tej stroki	več možnost zaposlitve v informatiki	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV DANES
D16	ko ostaneš brez zaposlitve	ostati brez zaposlitve	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
D17	brez stanovanja	brez stanovanja	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
D18	si brez dohodkov	ni dohodkov	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
D19	ko nimaš niti malo luksuza v življenju	ni luksuza v življenju	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
D20	živiš tako, da je tvoj dohodek le sredstvo za preživetje.	dohodek le sredstvo za preživetje	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
D21	ne prejemam socialne pomoči	ne prejemam socialne pomoči	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
D22	ne prejemam socialne pomoči	ne prejemam socialne pomoči	SOCALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
D23	v večini socialne denarne pomoči dobijo tisti, ki znajo pretentati sistem	pomoč tistm, ki pretentajo sistem	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
D24	sem bil nekaj časa brezposelen	nekoč brezposelen pri zaposlitvi	BREZPOSELNOST	BREZPOSELNOST
D25	nisem lastnik nepremičnine oz. sem brez imetja	nimam imetja	IMETJE	IMETJE
D26	nisem sodil med prejemnike soc. denarne pomoči	nisem bil primeren za soc. pomoč	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
D27	pomoč v obliki hrane, higienskih potrebščin	hrana, higienske potrebščine	SOCALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
D28	brezplačne dodatne zdravstvene usluge	zdravstvene usluge	SOCALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
D29	potrebna bolj aktivna pomoč pri iskanju zaposlitve	bolj aktivna pomoč pri zaposlitvi	POMOČ DRŽAVE	SOCIALNA POMOČ
D30	se zaradi slabih dohodkov slabšajo tudi odnosi v družini	slabši dohodki,slabši odnosi	POSLABŠANJE ODNOSOV	ODNOSI
D31	takrat si v stresu	stres	POSLEDCE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
D32	pod pritiskom	pod pritiskom	POSLEDCE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
D33	v fazi razmišljanja kako preživljati družino	kako preživljati družino	POSLEDCE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE

D34	ni bilo dovolj denarja za plačilo položnic, ki so bile nujne	ni bilo dovolj financ za nujne položnice	POSLEDCE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
D35	nisem mogla plačati dodatnega zdravstvenega zavarovanja	nisem plačala dodatnega zavarovanja	POSLEDCE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
D36	ostalih osnovnih položnic	nisem plačala ostalih položnic	POSLEDCE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
D37	sem se smilil sam sebi	smiliti se sebi	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI	BREZPOSELNOST
D38	bil brez volje (občutek depresivnosti)	brez volje (depresija)	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI	BREZPOSELNOST
D39	počutje je bilo slabo	slabo počutje	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI	BREZPOSELNOST
D40	pod stresom in pritiskom kako to izpeljati	pod stresom	OBČUTEK	OBČUTEK
D41	pod pritiskom z mislimi o prihodnosti	pod pritiskom zaradi prihodnosti	POSLEDICE BREZPOSELNOSTI	BREZPOSELNOST
D42	nisem iskla pomoči drugje	nisem iskala pomoči	SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
D43	se soočala sama	soočala sem se sama	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D44	mi pomaga mama	pomaga mi mama	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D45	imam tudi svoje prihranke	prihranki	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D46	varovalni dejavnik so moji prihranki	prihranki	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D47	drugi načini ustvarjanja prihodkov	drugi načini ustvarjanja prihodkov, iznajdljivost	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM

D48	prodaja imetja	prodaja svojih stvari, ki niso bile nujne	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D49	nekaj prihrankov	prihranki	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D50	podpora staršev	podpora staršev	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D51	bila prepuščena sama sebi	prepuščen/a sebi	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D52	sem zavrnila njihovo pomoč	zavrniti pomoč bližnjih	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOCIALNA POMOČ
D53	moram situacijo stiske rešiti sama.	soočala sem se sama	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D54	pomaga predvsem mama	pomaga mi mama	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
D55	zkušnja s CSD-jem je bila slaba	negativna izkušnja s CSD	SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
D56	CSD zavrnil prošnjo za pomoč	zavrnitev prošnje za pomoč	DENARNA SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
D57	sistem na CSD-ju ne deluje posamezniku prijazno	ne prijazno za posameznika	SOCIALNA D. POMOČ	SOCIALNA POMOČ

INTERVIJU 5

Št.	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija
E1	pridobila končno izobrazbo VII stopnja – dr. med.	VII stopnja – dr. med.	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
E2	Izobrazba mi omogoča boljše možnosti zaposlitve	izobrazba omogča zaposlitev	IZOBRAZBE	ZAPOSLITEV
E3	tudi boljši finančni položaj	boljši finančni položaj	VPLIV IZOBRAZBE	DOHODKI
E4	(Ne)zaposlen – tranzit	nezaposlen	BREZPOSELNOST	BREZPOSELNOST

E5	Trenutno čakam na specializacijo, s katero bom pričela v novembru	čakanje na specializacijo	ČAKANJE NA ZAPOSLITEV	BREZPOSELNOST
E6	Težko primerjam, saj je to moja prva služba	prva zaposltev	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
E7	Glede na pripovedi drugih ljudi so danes možnosti za zaposlitev precej slabše	težja	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
E8	Revščino razumem kot nezmožnost zagotavljanja osnovnih potreb	nezmožnost osnovnih potrebščin	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
E9	Zagotavljanje minimalnih potreb za življenje (hrana, obleka, toplo okolje za življenje, socialna in zdravstvena varnost)	osnovne potrebščine	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
E10	Da, denarno nadomestilo za brezposelnost	nadomestilo za brezposlenost	DENARNA SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
E11	Trenutno bi verjetno najbolj potrebovali socialno pomoč/podporu v smislu vključevanja upokojene mame v skupnost	vključevanje mame v skupnost	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
E12	Zase pa bi potrebovala kakšne možnosti najema kredita	možnost najema kredita	DRŽAVNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
E13	Menim, da finančna stiska precej negativno vpliva na naše družinske odnose	finančna stiska negativen vpllv na odnose	POSLABŠI ODNOS	ODNOS
E14	prinaša napetost	napetost	OBČUTEK	OBČUTEK
E15	konflikti	konflikti	OBČUTEK	OBČUTEJ
E16	nesigurnost	nesigurnost	OBČUTEK	OBČUTEK
E17	Slabi/slabši družinski odnosi	slabi/slabši družinski odnosi	SLABŠI ODNOSI	ODNOSI
E18	Imela sem občutek nelagodnosti, sramu	sram	OBČUTEK	OBČUTEK
E19	najraje bi se izolirala od družbe	izoliranje od družbe	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
E20	Prijatelji	prijatelji	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČIM PRIMANKLJAJEM
E21	država	država	POMOČ DRŽAVE	SOCIALNA POMOČ
E22	Varčevanje na mestih, ki niso tako pomembna	varčevanja pri nepotrebnih stvareh	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČIM PRIMANKLJAJEM
E23	izogibanje druženju z ljudmi, ki zahajajo v drage kraje	izogibanje druženju s tistim ki veliko zapravijo	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE

E24	Varčevanje	varčevanje	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČIM PRIMANKLJAJEM
E25	deljenje čustev z ljudmi, ki so v podobni situaciji	deljenje čustev z ljudmi	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČIM PRIMANKLJAJEM
E26	Ob soočanju z revščino mi pomagajo družinski člani	družina	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČIM PRIMANKLJAJEM
E27	(razširjena družina)	razširjena družina	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČIM PRIMANKLJAJEM

INTERVJU 6

Št.	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija
F1	5. stopnja medicinsko osebje	srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
F2	moja izobrazba vpliva na moj/naš finančni položaj	vpliv izobrazbe na dohodek	VPLIV IZOBRAZBE	DOHODKI
F3	imam možnost delanja nadur,služba v javnem sektorju	nadure, služba v javnem sektorju	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
F4	dejavniki, ki jih je treba upoštevati (zdravstveno stanje, telesna in duševa zmožnost..)	zdravje, telesna in duševna možnost	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
F5	Zaposlen	zaposlen	ZAPOSLITEV	ZAPOSLITEV
F6	Danes je dosti težje dobiti zaposlitev	težja	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
F7	trg zaposlitve prenasičen	prenasičenost trga dela	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
F8	vedno več je ljudi z visoko izobrazbo manj pa z nižjo	več ljudi z visoko izobrazbo	VPLIV IZOBRAZBE	ZAPOSLITEV
F9	Prostih delovnih mest je manj kot je včasih bilo	manj prostih delovnih mest	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
F10	posameznik oz. družinski član ne morem poskrbeti za družino na področju temeljnih življenskih potreb	nezmožnost poskrbeti za družino	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
F11	hrana, oblačila, pripomočki za izvajanje osebne oz. telesne nege	osnovne življenjske potrebščine	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
F12	Ne	ne prejemam soc. pomoči	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ

F13	osebno bi rabil bolj pomoč pri varstvu otroka	pomoč pri varstvu otroka	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
F14	finančne stiske vplivajo na odnose	slabi/slabši družinski odnosi	POSLABŠANJE ODNOSOV	ODNOSI
F15	nervoza, prepiri v družini	kreg	POSLABŠANJE ODNOSOV	ODNOSI
F16	nisem bil v hujši finančni stiski	ni bilo hujše finan. Stiske	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
F17	zamujanje plačila položnic	zamuda s plačilom položnic	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
F18	posledica obresti za zamudo	obresti	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
F19	Neprijetno počutje, zaprtje vase, izogibanje okolju	neprijetno počutje	OBČUTKI	OBČUTKI
F20	določene stvari ne morem privoščiti, jo ne kupujem	privoščiti si, kolikor je financ	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
F21	Otroku privoščim za hrano in obleko	privoščiti si, kolikor je financ	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
F22	igrače in podobne stvari pa ne	ni dohodkov za igrače	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
F23	Po nakazilu plač, poračunam položnice, trajnike in podobne stvari in naredim plan plačila	načrt	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
F24	plan stvari, ki si jih lahko privoščim oz. privoščim družini	načrt	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
F25	To so moji starši	starši	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
F26	tašča in tast	tast/tašča	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM

INTERVIJU 7

Št.	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija
G1	sem dokončala osemletko	osnovna šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
G2	v Bosni naredil osnovno šolo	osnovna šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
G3	ob prihodu v Slovenijo došolal na Srednji Gradbeni šoli	srednja šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
G4	prijeli smo za prvo delo, ki smo ga lahko dobili	delali kar je prišlo pod roke	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
G5	zaradi nizke izobrazbe nismo mogli dobiti dobre zaposlitve	nismo dobili dobre zaposlitve	POSLEDICE IZOBRAZBE	ZAPOSLITEV
G6	Oba sva že kar nekaj časa upokojena	upokojena	POKOJ	STATUS
G7	so bili za zaposlovanje nekoč boljši pogoji	boljši pogoji	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
G8	je veliko težje najti zaposlitev, ne glede na izobrazbo, ki jo imajo	težje	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
G9	Srečal sem se z brezposelnostjo v nekem obdobju nekaj desetletij nazaj	nekoč brezposelen	BREZPOSELNOST	BREZPOSELNOST
G10	sem hitro našel novo zaposlitev	novo zaposlitev	ZAPOSLITEV NEKOČ	ZAPOSLITEV
G11	Danes pa si odvisen od zaposlitve	odvisni od zaposlitve	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
G12	jo je veliko težje najti	težje	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
G13	kot stanje ko ostaneš brez hrane, denarja, oblek	brez hrane, denarja, oblek	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
G14	Ko ostaneš brez strehe nad glavo, brez stanovanja	brez stanovanja, strehe	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
G15	včasih smo bili pripravljeni na vse.	kakršnokoli delo	PODREJENOST	ZAPOSLITEV
G16	vrsto let živel v spalnem vagonu, nisem imel stanovanja	živel v spalnem vagonu	ŽIVLJENJE NEKOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G17	ko sem dobil plačo, sem se počutil kot gospod	plača, občutek pomembnosti	DOHODEKI NEKOČ	DOHODEK
G18	vsako svojo plačo sem neizmerno cenil	ceniti plačo	DOHODEK NEKOČ	DOHODEK
G19	danes pomenilo revščino, sam tega takrat nisem tako razumel	pomen revščine nekoč	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
G20	Nikoli nisva prejemala socialne pomoči	nisva prejemala soc. pomoči	SOCIALNA DENARNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
G21	se nisva odločila zaprositi zanjo	nisva prosila za soc. pomoč	PROŠNJA ZA SOCIALNO DENARNO POMOČ	SOCIALNA POMOČ
G22	Sedaj prejemava pokojnino, ki sva si jo seveda prislužila s trdim delom	prejemava pokojnino	DOHODEK DANES	DOHODEK

G23	ne potrebujeva nobene druge oblike socialne pomoči	ne potrebujeva druge soc.pomoči	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
G24	finančne stiske ali revščina vplivajo na odnos v družini	finančna stiska vpliva na odnos	SLABŠANJE ODNOSA	ODNOS
G25	vsak lahko po svoji moči potrudi za svojo družino	trud za svojo družino	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G26	mladi nebi prenesli toliko stresa in bi družina razpadla	mladi nebi prenesli stres, razpad zakona	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
G27	si se moral potruditi in nas je to zbližalo	zbližalo	KREPITEV ODNOSA	ODNOS
G28	za starejše generacije stiska način zbliževanja	stare zbližanje	KREPITEV ODNOSA	ODNOS
G29	ne želimo razvez	ne razveze	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
G30	nismo občutili pravih posledic	ni bilo pravih posledic	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
G31	Sposodili smo si denar pri prijateljih, sorodnikih in jim kasneje vrnili	denar smo si sposodili	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G32	Oba sva bila zelo zaskrbljena	zaskrbljenost	OBČUTEK	OBČUTEK
G33	kako priti ven iz tega začaranega kroga	kako iz začaranega kroga	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G34	gledali v smeri rešitve, verjetno nas je to držalo pokonci	gledati v smer rešitve	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G35	sva bila v tistem času zelo slabe volje in slabega počutja	slaba volja, slabo počutje	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
G36	zaradi stresa, ki sva ga doživljala	stres	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
G37	trudili smo se izvleči sami z tega začaranega kroga	pomagali smo si sami	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)

G38	smo se s finančnimi stiskami soočali tako, da smo varčevali	varčevanje	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G39	v obliki varčevalnih računov na banki	varčevalni računi	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G40	so bili najini varovalni dejavniki dober zbliževalni odnos	dober odnos	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G41	varčevalni računi	varčevalni računi	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G42	kdaj tudi šparovček	šparovček	VAROVALNI DEJAVNIKI	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G43	Ob stiskah nama je najbolj pomagala družina	pomoč družine	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
G44	tudi prijatelji in razširjena družina	prijatelji, razširjena družina	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA IN POMOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)

INTERVIJU 8

Št.	Izjava	Koda	Kategorija	Nadkategorija
H1	Končala sem osnovno šolo	osnovna šola	IZOBRAZBA	IZOBRAZBA
H2	zelo je vplival na moj položaj	izobrazba vpliva na položaj	VPLIV IZOBRAZBE	ZAPOSLITEV
H3	borila s plačevanjem položnic	borba s položnicami	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H4	Delala sem na najslabših delavnih mestih in posledično sem obrabila hrbtenico	slabo delovno mesto, obrabljena hrbtenica	VPLIV IZOBRAZBE	ZAPOSLITEV

H5	imam sedaj težave z dihanjem	težave z dihanjem	POSLEDICE ZAPOSLITVE	ZAPOSLITEV
H6	Nezaposlen	nezaposlena	BREZPOSELNOST	BREZPOSELNOST
H7	da se vedno najde delo	vedno se najde delo	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
H8	vsako delovno mesto idealno	ni idealno delo	PODREJENOST	ZAPOSLITEV
H9	danes manj tovarn in je iz tega vidika nekoliko bolj težavno	manj tovaren, manj zaposlitev	ZAPOSLITEV DANES	ZAPOSLITEV
H10	celo življenje nisem imela veliko	živeti z malo	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H11	Bogastvo mi predstavljajo druge stvari in ne denar	bogastvo so druge stvari	RAZUMEVANJE REVŠČINE/BOGASTVA	POJEM REVŠČINE
H12	nikoli nisem imela v izobilju	nikoli v izobilju	DOHODKI	DOHODKI
H13	Reven si toliko, kolikor se počutiš	kot se počutiš	RAZUMEVANJE REVŠČINE	POJEM REVŠČINE
H14	nihče ni živel v izobilju	nihče v izobilju	DOHODKI NEKOČ	DOHODKI
H15	vsi, ki sem jih poznala, so živeli podobno	vsi živeli dobro	ŽIVLJENJE NEKOČ	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
H16	če nisi imel velikih prihodkov, si lahko preživel	majhni dohodki, dobro življenje	DOHODKI NEKOČ	DOHODKI
H17	vse smo pridelovali sami in dobro smo imeli za pojesti	pridelovanje	ŽIVLJENJE NEKOČ	DOHODKI
H18	denar nekoč več vreden kot je danes	nekoč denar več vreden	DOHODKI NEKOČ	DOHODKI
H19	s svojo penzijo težko živim, a vseeno menim, da nisem revna	težko živim a nisem revna	ŽIVLJENJE DANES	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
H20	Imam streho nad glavo, imam za pojesti in za obleči	imam streho nad glavo, hrano in oblačila	ŽIVLJENJE DANES	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H21	prejemam invalidsko pokojnino	invalidska pokojnina	DENARNA SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ

H22	Trenutno nobeno	ne potrebujem druge pomoči	SOCIALNA POMOČ V DRUGI OBLIKI	SOCIALNA POMOČ
H23	Težko rečem, da imam slabše odnose s svojo družino	nimam slabših odnosov z družino	ODNOSI	ODNOSI
H24	Naučila sem se razpolagati s tem kar imam	razpolaganje po zmožnosti	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H25	se počutim manjvredno, saj ne morem ponuditi toliko kolikor bi si nekdo zaslužil	manjvrednost	OBČUTEK	OBČUTEK
H26	me družinski člani spoštujejo in me nikoli niso izključevali, zaradi mojega statusa	spoštovanje	OBČUTEK	OBČUTEK
H27	posledic ni bilo, saj sem še zmeraj tukaj	ni bilo posledic	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
H28	Ni bilo dolge krize iz katere se mi nebi uspelo ustati	ni bilo krize	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
H29	vidim kaj si lahko privoščim in česa ne	kaj si lahko prvoščim, kaj ne	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H30	si ne dovolim, da bi prekoračila svoj budžet	ne prekoračim budjet	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H31	Takrat mi je težko	težko mi je	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE	POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE
H32	velikokrat po zimi, ko je čas ogrevanja in so stroški posledično višji	višji stroški pozimi	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H33	ob določenih nepredvidljivih stroških, kot je nakup novih očal ali bele tehnike	nepredvidljivi stroški	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H34	se je našel način, kako to prebroditi	iskanje rešitev	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)

H35	V večini primerov mi pomaga družina	pomoč družine	NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
H36	a se je zgodilo, ko sem se obrnila na CSD	pomoč CSD-ja	DENARNA SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
H37	Naučila sem se živeti z manj in brez nekih velikih želja	živim z malo	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
H38	izkoristim naravo ter njene pridelke	izkoristim pridelke	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
H39	sem navajena iz 1kg moke narediti marsikaj	kilogram moke zame veliko	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)
H40	Meni malo pomeni ogromno	živeti z malo	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČIM PRIMANKLJAJEM)
H41	Tisto brez česar lahko živim	brez česar lahko živim	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H42	zmanjšam in si privoščim tisti mesec, ko imam več financ	zmanjšam stroške	VAROVALNI DEJAVNIK	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM
H43	so mi ponudili enkratno denarno pomoč, ko sem potrebovala nova očala za vid	enkratna socialna pomoč, očala	DENARNA SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
H44	povrnili denar, ki je bil namenjen očalom	povrnitev denarja	DENARNA SOCIALNA POMOČ	SOCIALNA POMOČ
H45	nisem porabila ves svoj denar, ki je bil namenjen hrani in plačevanju položnic	nisem porabila vsega svojega dohodka	SOOČANJE Z REVŠČINO/FINANČNO STISKO	SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM PRIMANKLJAJEM)

8.4 OSNO KODIRANJE

IZOBRAZBA

- **Izobrazba**
- Osnovna šola(A1, A4, B1,D3, G1, G2, H1)
- Srednja šola (A2, A5, B2, B5, D1, D2, D4, F1, G3)
- SŠ gostinstvo/turizem (A3)
- Gostinski tehnik (A7)
- Fakulteta (B3, C1, C2, D5)
- Labaratorijski inžinir (B4)
- Termo inštalater (B6)
- Slabo priznane tuje šole (A9,B8)
- Opraviti že končano šolo (B9)
- VII stopnja- dr. med (E1)

DOHODKI

- **Dohodki nekoč**
- prva možna zaposlitev (z nizko plačo) (A10)
- napitnine (A13)
- plačilo nekoč večje kot danes (A15)
- nadomestilo z zavoda (C45)
- plača, občutek pomembnosti (G17)
- ceniti plačo (G18)
- nihče v izobilju (H14)
- majhni dohodki, dobro življenje (H16)
- nekoč denar več vreden (H18)
- **Dohodki danes**
- Plače niso visoke (A11)
- Minmalec s prevozom (A12)
- Malce več kot 700eur (A16)
- Dovolj za povprečno življenje (A17)
- Minimalna plača (C43)
- Za pokriti svoje stroške (C58)
- Prejemava pokojnino (G22)
- **Vpliv izobrazbe**
- na zaposlitev (A8)
- na dohodke (B7, F2)
- na celotno življenje (B12)
- ne vpliva na dohodek (C3, D6)
- višja izobrazba, višji dohodki (D7)
- za službo pogoj izobrazba (D9)
- boljši finančni položaj (E3)
- **Dohodki**
- Mesečni prihodek (A21)
- Dohodek enak (A20)
- Manjši prihodki (B11)
- Zaslužila, da bolje živim (B23)
- Več financ večja poraba (C78)
- Nikoli v izobilju (H12)
- **Dohodki v prihodnosti**
- Minimalne pokojnine (A82)

ZAPOSLITEV

- **Zaposlitev**
- Menjava zaposlitve (A14, A24)
- Zaposlena 33let (A18)
- Pet let do upokojitve (A22)
- Zaposlen/a/i (A23, D10, F5)
- Zaposlitev s srednješolsko izobrazbo (B10)
- Svetovno znano podjetje (B16, B20)
- Do takrat zmeraj zaposlen (C49)
- Nova zaposlitev (C55)
- Prva zaposlitev (E6, G10)
- Nadure, služba v javnem sektorju (F3)
- Zdravje, telesna in duševna zmožnost (F4)
- **Posledica zaposlitve**
- Težave s z dihanjem (H5)
- **Izobrazba**
- Vpliv izobrazbe na zaposlitev /položaj (B14, H2)
- Iskana izobrazba (B15)
- Težko zaposljiva (C6, C7)
- Zaposlitev ne ustreza izobrazbi (C18)
- Izobrazba omogoča zaposlitev (E2)
- Več ljudi z visoko izobrazbo (F8)
- Nismo dobili dobre zaposlitve (G5)
- Slabo delovno mesto, obrabljena hrbtenica (H4)
- **Zaposlitev nekoč**
- Lažja (A28, B25, D12)
- Službe niso bile sanjske (A29)
- Zaposlitev v Jugoslaviji lažja (A30)
- Dovolj služb (A31)
- Služb na pretek (A32)
- Delavec nekoč bolj zaščiten (C13)
- Delali kar je prišlo pod roke (G4)
- Boljši pogoji (G7)
- **Zaposlitev danes**
- Gostinstvo le za mlade (A33)
- Minimalna za stare (A35)
- Težja (B26, D13, E7, F6, G8, G12)
- Danes delavci manj zaščiteni (C14)
- Vsi lahko najdemo zaposlitev (C17)
- Gostistvo slabo cenjeno (D8)
- Informatiki danes iskani (D15)
- Več možnosti za zaposlitev v informatiki (D15a)
- Prenasičenost trga dela (F7)
- Manj prostih delovnih mest (F9)
- Odvisni od zaposlitve (G11)
- Vedno se najde delo (H7)
- Manj tovarn, manj zaposlitev (H9)
- **Več dela**
- Več dela danes (A19)
- **Formalna mreža**
- Ljudje ki pomagajo pri iskanju službe (A26)

- Nekdanji šefi/dobri odnosi (A27)
- **Podrejenost**
- Morala sem se podrediti (B20)
- Kakršnokoli delo (B21, G15)
- Drugim delo izpod časti (B22)
- Izkoriščanje delavcev (C15)
- Izsiljevanje delavcev (C16)
- Stroka ne ustreza moji izobrazbi (D11)
- Ni idealno delo (H8)

BREZPOSELNOST
- **Brezposelnost**
- Nekaj mesecev/nekoč brezposelen (A25, D24, G9)
- Nezaposlena (B17, E4, E6, H6)
- Mama upokojena (C42)
- Izguba zaposlitve (C52)
- **Porodniški dopust**
- Porodniška (B18)
- **Nezaposlena/študij**
- Nezaposlena/študij (C5, C11,C12)
- **Čakanje na zaposlitev**
- Čakanje na specializacijo (E5)

POSLEDICE BREZPOSELNOSTI
- Zaradi brezposlenosti izključen (A34)
- Odmaknjenost (C47)
- Depresija (brez volje) (C48, C62, D38)
- Ni bilo dolgotrajnih posledic (C57)
- Šok (C60)
- Smiliti se sebi (D37)
- Pod pritiskom zaradi brezposelnosti (D41)

POJEM REVŠČINE
- **Razumevanje revščine**
- Nebi imela denarja za stroške, hrano (A36, C27)
- Ne bi imela /streho nad glavo, kopalnico (A37, G14)
- Kletno stanovanje brez kopalnice (A38)
- Nimaš za preživetje (A40)
- Kot 16.letnik brez vsega (A41)
- Nisva upala razmišljati (A64)
- Doživeti da bi razumel (B27)
- V Bosni videla kaj pomeni revščina (B28)
- meja revščine:prejemanje soc. pomoči (B29)
- ostati brez zaposlitve (B30, B31, D16)
- revščina širok pojem (C20)
- revščina drugje (C21)
- nezmožnost za/osnovne potrebščine (C24, C25, E8, E9, F11)
- ni dohodkov (C26, D18)
- revščina nekoč drugače kot danes (C33)
- stari definirajo revščino drugače (C36)
- brez stanovanja (D17, G14)
- ni luksuza v življenju (D19)

- dohodek le sredstvo za preživetje (D20)
- nezmožnost poskrbeti za družino (F10)
- brez denarja, hrane, oblek (G13)
- pomen revščine nekoč (G19)
- bogastvo so druge stvari (H11)
- kot se počutiš (H13)

SOOČANJE Z REVŠČINO (FINANČNIM POMANJKANJEM)

- **Soočanje v revščino/finančnimi stiskami**
- Borba za življenje (A39, A75, B41)
- Prihranki za boljše življenje (A44)
- Nakup stanovanja (A45)
- Optimistično in pozitivno gledati na prihodnost (A65)
- Soočanje s prihranki (A71,B50)
- Danes imava prihranke (A72)
- Živeti z malo (A73, C65, H10, H37, H40)
- Današnje generacije ne znajo živeti z malo (A74)
- Prihranke dati na stran (A76)
- Nujno potrebovati denar (C19)
- Mirnost in spodbuda (C69)
- Iskanje rešitve (C71, H34)
- Kratek seznam nujnih potrebščin (C76)
- Privoščiti si kolikor je financ (C77, F20, F21)
- Soočala sem se sama (D43, D53)
- S prihranki (D45)
- Prodaja svojih stvari, ki niso bile nujne (D48)
- Prepuščen/a sebi (D51)
- Varčevanje pri nepotrebnih stvareh (E22)
- Izogibanje druženju s tistimi, ki veliko zapravljajo (E23)
- Ni dohodkov za igrače (F22)
- Trud za svojo družino (G25)
- Denar smo si sposodili (G31)
- Kako iz začaranega kroga (G33)
- Gledati v smer rešitve (G34)
- Pomagali smo si sami (G37)
- Varčevanje/varčevalni računi (G38, G39)
- Borba s položnicemi (H3)
- Razpolaganje po zmožnosti (H24)
- Višji stroški pozimi (H32)
- Nepredvidljivi stroški (H33)
- Izkoristim pridelke (H38)
- Kilogram moke zame veliko (H39)
- Nisem porabila vsega svojega dohodka (H45)
- **Varovalni dejavniki**
- Dober odnos (A77, G40)
- Borbenost, podpora (A78)
- Prihranki za težke dni (A79)
- Prihranki za upokojitev (A81)
- Šparovček (B46, B52, G42)
- Prihranki za prihodnost (B53)
- Skupni budjet (B54)
- Znati razmišljati, planirati (B55)

- Finance za osnovne potrebe (C72)
- Zmanjšanje drugih stroškov (C73)
- Finance za nujne stvari (C74)
- Ne nujne stvari počakajo (C75)
- Mesečni nadzor financ (C79)
- Načrt (C80, F23, F24)
- Prihranki/varčevanje (D46, D49, E24)
- Drugi načini ustvarjanja prihodka, iznajdljivost (D47)
- Podpora staršev (D50)
- Deljenje čustev z ljudmi (E25)
- Varčevalni računi (G41)
- Kaj si lahko privoščim, kaj ne (H29)
- Ne prekoračim budjet (H30)
- brez česar lahko živimo (H41)
- zmanjšam stroške (H42)
- **Neformalna socialna mreža in pomoč**
- Družina ni mogla pomagati (A83)
- Mi smo pomagali družini (A84)
- pomoč prijateljev (A85, B57, E20, G44)
- na koga se zanesti v stiski (B38)
- pomoč /staršev (B43, C8, F25)
- družina (B56, E26, G43, H35)
- sodelavci (B58)
- bi se našle osebe, ki bi pomagale (C68)
- pomaga mi mama (D44, D54)
- zavrniti pomoč bližnjih (D52)
- razširjena družina (E27, G44)
- tast/tašča (F26)
- **Življenje danes**
- Povprečno življenje v lastnem stanovanju (A69)
- Dobri prihodki (A70)
- Večja potreba po pomoči (C31)
- Večanje skupin revežev (C32)
- Življenje danes v udobju (C34)
- Kaj si lahko privoščimo, kaj ne (C35)
- Dostop dobrin (C37)
- Težko živim, a nisem revna (H19)
- Imam streho nad glavo, hrano, oblačila (H20)
- **Življenje nekoč**
- Se ni dalo kupiti vsega (C66)
- Živel v spalnem vagonu (G16)
- Vsi živeli dobro (H15)
- Pridelovanje (H17)

SOCIALNA POMOČ

- **Denarna socialna pomoč**
- Nisva/nismo/nisem prejemala/prejemali/prejemal socialne pomoči (A46, B31, D21 D22, F12, G20)
- Ne potrebujeva finančе,soc. pomoči (B31a, B34)
- Državna štipendija (C9, C10)
- Ni pomoči države (C28)
- Izkušnje s CSD pozitivne (C40)

- Stroški prevoza in del stroška za hrano (C41)
- Pomoč tistim, ki pretentajo sistem (D23)
- Nisem bil primeren za soc. pomoč (D26)
- Nisem iskala pomoči (D42)
- Negativna izkušnja s CSD (D55)
- Ne prijazno za posameznika (D57)
- Nadomestlo za brezposelnost (E10)
- Invalidska pokojnina (H21)
- Pomoč CSD-ja (H36)
- Enkratna socialna pomoč (H43)
- Povrnitev denarja (H44)
- **Socialna pomoč v drugi obliki**
- Potreba po soc. pomoči (A47)
- Pogovor s strokovnjakom (A48)
- Usmeritve (A49)
- Svetovanja (A50)
- Kdo lahko pomaga (A51)
- Neznanje priseljencev (A52)
- Ne potrebujeva/m (B35,C39, G23, H22)
- Hrana, higienski potrebščine (D27)
- Zdravstvene usluge (D28)
- Vključevanje mame v skupnost (E11)
- Možnost najema kredita (E12)
- Pomoč pri varstvu otroka (F13)
- **Prošnja za denarno soc. pomoč**
- Zaprosila za soc. pomoč (A86, B51)
- Zavrnitev prošnje za pomoč (D56)
- Nisva prosila za soc. pomoč (G21)
- **Državna pomoč**
- Maternski dodatek (B32)
- Otroški dodatek (B33)
- Državna štipendija (C38, C82)
- Pomoč države (C83)
- Omogočanje šolnine (C84)
- Bolj aktivna pomoč pri zaposlitvi (D29)
- Možnost najema kredita (E12)
- Država (E21)

ODNOS

- **Odnosi**
- Nimam slabših odnosov z družino (H23)
- **Krepitev odnosa**
- Krepitev odnosa (A53)
- stopiti skupaj (A55, C70)
- imava drug drugega (A56)
- boriva se (A57)
- danes bi ravnala enako (A58)
- združiti se /zbližati (B36, B42, G27)
- pozitiva (B37)
- več denarja boljši odnosi (B39)
- normaliziranje (C59)
- stiska zbližuje (G28)

- **Komunikacija**
- Komunikacija (A59)
- **Slabšanje odnosa**
- Vpliv na medsebojnih odnosih (C46)
- Finančna stiska preizkuša odnose (C56)
- Slabši dohodki, slabši odnosi (D30)
- Finančna stiska negativen vpliv na odnose (E13, G24)
- Slabi/slabši družinski odnosi (E17, F14)

OBČUTKI

- **Občutek**
- Nisva se počutila revno (A63)
- Odgovoren za situacijo (A66)
- Popolnoma utrujen (A67)
- Želel delovati borec (A68)
- Bilo mi je težko (B49)
- Občutek finančne stiske (C44)
- Občutek vrednosti (C50)
- Spoštovanje (C51, H26)
- Občutek nevrednosti (C53)
- Zaskrbljenost (C54, G32)
- Občutek strahu (C61)
- Občutek krivde (C63)
- Občutek ponosa (C64)
- Občutek varnosti (C67)
- Biti pod stresom (D40)
- Napetost (E14)
- Konflikt (E15)
- Nesigurnost (E16)
- Sram (E18)
- Neprijetno počutje (F19)
- Občutek manjvrednosti (H25)

POSLEDICE REVŠČINE/FINANČNE STISKE

- **Posledice revščine/finančne stiske**
- Življenje v kletnem stanovanju (A42)
- Letodni jedla kruh in salamo (A43)
- Podvrženost stresu,/kregom (A54, F15)
- Kletno stanovanje, plesen, brez kopalnice (A60)
- Šparanje pri vsemu (A61)
- Šparanje pri življ. Potrebščinah (A62)
- Človek manj socialen (B13)
- Nisva doživela ogromne stiske, ni bilo hujše stiske (B42, F16)
- Ostati brez denarja (B45)
- Nisem imel za kruh (B47)
- Katastrofa (B48)
- Stres (D31, G36)
- Pod pritiskom (D32)
- Kako preživljati družino (D34)
- Nisem plačala dodatnega zavarovanja (D35)
- Nisem plačala osnovnih položnic (D36)
- Izoliranje od družbe (E19)

- Zamujanje plačila položnic (F17)
- Obresti (F18)
- Mladi nebi prenesli stresa, razpad zakona (G26)
- Ni bilo pravih posledic (G30, H27)
- Slaba volja, slabo počutje (G35)
- Ni bilo krize (H28)
- Težko mi je (H31)
- **Zaposlitev**
- Čakanje zaposlitve v svoji stroki dolgotrajno (B24)

STATUS

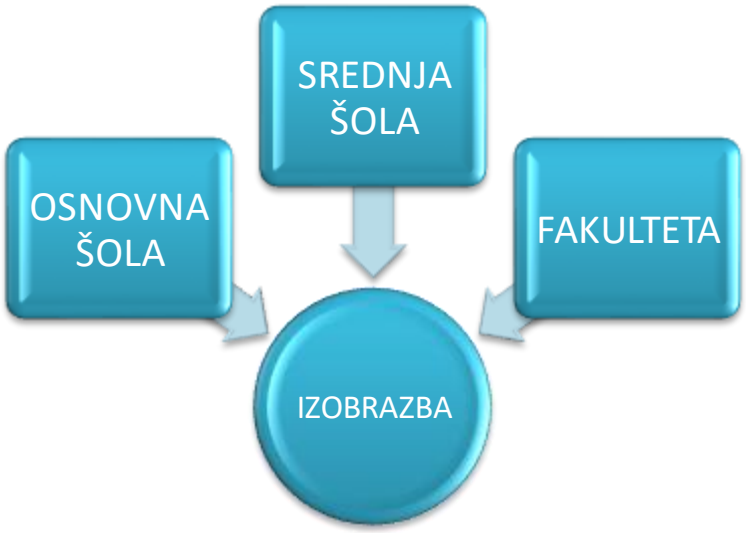
- Srednji sloj (C22,
- Revni in bogati (C23,
- Delavci z vizo (C29
- Izbrisani (C30
- Pokoj (G6)

IMETJE

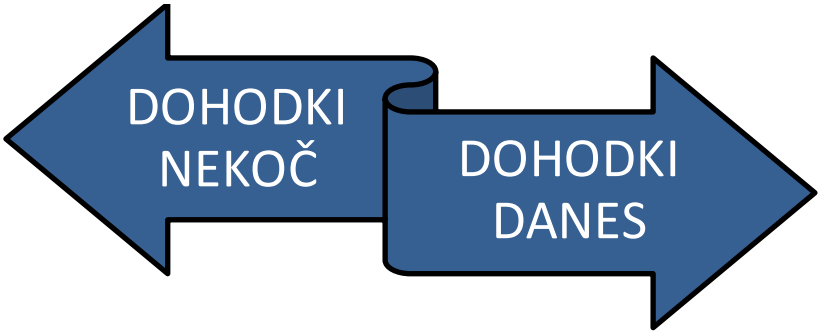
- **Imetje**
- Nimam imetja(D25)

8.5 ODNOSNO KODIRANJE

1. IZOBRAZBA

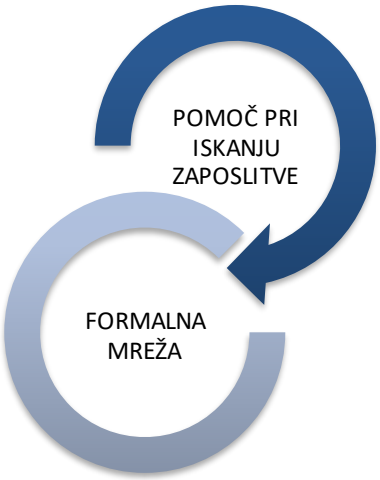
1.1 DOHODKI NEKOČ IN DANES

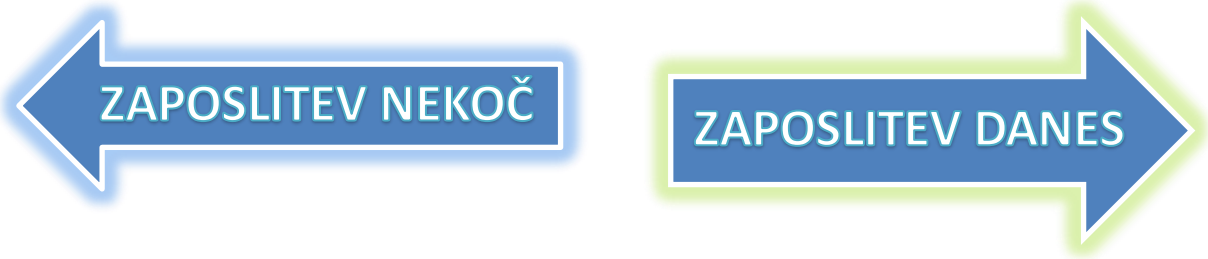
2. ZAPOSLITEV

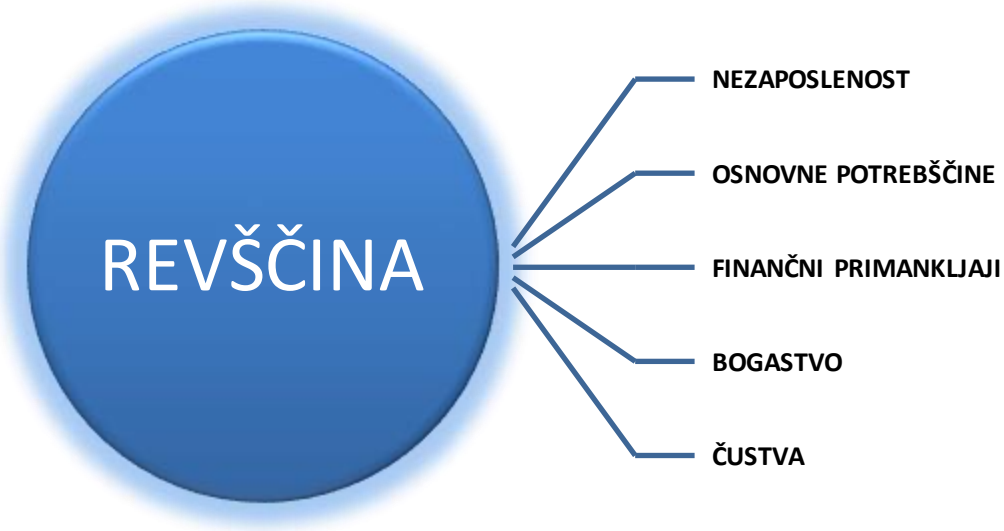
POMOC PRI ISKANJU ZAPOSLTIVE

2.1 ZAPOSLITEV NEKOČ - DANES

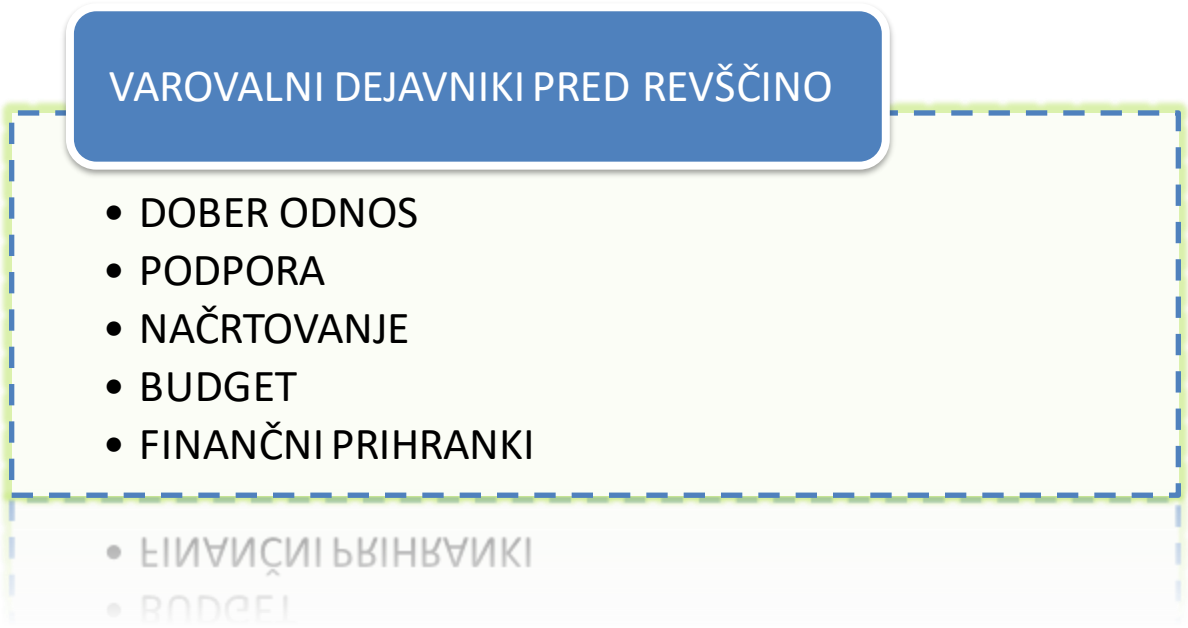
3. REVŠČINA

4. SOOČANJE Z REVŠČINO

4.1 VAROVALNI DEJAVNIKI

5. POSLEDICE REVŠČINE

POSLEDICE REVŠČINE

- *POMANKANJE OSNOVNIH POTREBŠČIN*
- *ODREKANJE*
- *FINANČNA STISKA*
- *DRUŽBENA IZOLACIJA*
- *ZAMUJANJE PRI PLAČILIH POLOŽNIC*
- *BREZ VEČJIH POSLEDIC*
- *PODVRŽENOST STRESU IN KREGU*

6. ODNOSI/OBČUTKI

ODNOSI IN OBČUTKI REVŠČINE

ODNOSI

- KREPITEV ODNOSEV (združiti, stopiti skupaj, zbližati se, boriti se in krepiti odnos, komunikacija).
- POSLABŠANJE ODNOSEV (finančna stiska preizkuša odnose, ima vpliv na medsebojne odnose, slabši dohodki, slabši odnos).

OBČUTKI

- utrujenost
- želel delovati borec
- zaskrbljenost
- strah
- nesigurenost
- sram
- občutek neprijetnosti, manjvrednosti

VPLIV IZOBRAŽEVANJA NA FINANCE

7. OBLIKE SOCIALNE POMOČI

7. NEFORMALNA SOCIALNA MREŽA

PODRJENOST NA DELOVNEM MESTU

PODREJENOST NA DELOVNEM MESTU

- *IZKORIŠČANJE*
- *IZSILJEVANJE*
- *NEIDEALNO DELOVNO MESTO*
- *MOBING*

POSLEDICE REVŠČINE

ŽIVLJENJE DANES

